

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 1997 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

1997

21. feb. Statsligt overenskomstforlig

De statsansatte, repræsenteret ved CFU, indgår forlig med finansministeren. Den samlede lønramme udgør for den 2-årige overenskomstperiode 4,25 pct. Heraf afsættes 2,9 pct. til generelle lønstigninger, som falder 1. april 1997 med 0,5 pct., 1. april 1998 med 0,9 pct. og 1. oktober 1998 med 1,5 pct. De resterende 1,35 pct. er sat af til særlige formål som pensionsforbedringer, efteruddannelse, regulering af særlige ydelser samt omklassificeringer. Forliget bevarer desuden den automatiske reguleringsordning, som hvert år pr. 1. april giver en ekstra lønstigning til de statsansatte, hvis deres løn er sakket bagud i forhold til lønstigningen på det private arbejdsmarked. Forliget indeholder endvidere en rammeaftale om forsøg med nye lønsystemer. Forsøgsperioden starter 1. januar 1998 og forventes at slutte den 31. marts 2001. Meningen er, at tværgående personale grupper i ministerier og styrelser eller alt personale i en enkelt styrelse kan tilmelde sig forsøgene. Herefter kan der aftales lønsystemer baseret på en basisløn samt et tillæg, der kan bestå af en blanding af funktionstillæg, kvalifikationstillæg samt resultatorienteret løn. Ligeledes har man aftalt at fuldføre pensionsordningerne, der blev påbegyndt i 1989. Pr. 1. oktober 1997 vil det samlede pensionsbidrag for statsansatte under disse ordninger være oppe på 12 pct. af lønnen.

27. feb. Kommunalt overenskomstforlig

De kommunalt ansatte, repræsenteret ved KTO, indgår forlig med de kommunale arbejdsgivere. Den samlede lønramme udgør for den 2-årige overenskomstperiode 4,25 pct. Heraf afsættes 2,95 til generelle lønforbedringer, som falder 1. april 1997 med 0,5 pct., 1. april 1998 med 0,95 pct. og 1. oktober 1998 med 1,5 pct. De resterende 1,30 pct. er sat af til en række særlige formål: Decentral løn, nye lønformer, en ekstra lønstigning til ledere og mellemledere, udbygning af pensionen for LO-forbundene samt til de enkelte forbunds specielle forhandlinger. Den såkaldte reguleringsordning bevares og udløser allerede 1. april 1997 en generel lønstigning på 1,1 pct. Ligeledes har man fastlagt rammerne for et nyt lønsystem. Fra 1. april 1998 bliver det muligt for organisationer eller faggrupper at overgå til et lønsystem, der består af en basisløn med mulighed for lønforbedringer via funktionsløn, kvalifikationsløn eller resultatløn.

8. april Afgiftsændringer

Med virkning fra 1. maj 1997 vedtager folketinget at forhøje afgifterne for øl og vin med knap 4 pct. Ændringen vil medføre en prisstigning på 1,15 kr. for en kasse med 30 pilsnere, mens afgiftsstigningen for vin vil udgøre knap 25 øre for en flaske bordvin og knap 35 øre for en flaske hedvin. (Nr. 275/15. april).

30. april "Danmark 2005"

SR-regeringen fremlægger en plan for udviklingen af det danske samfund frem til år 2005. Blandt regeringens mål er, at der over de næste otte år skal skabes 240.000 nye arbejdspladser, så ledigheden falder til 5 pct. Det samlede antal modtagere af overførselsindkomst skal falde fra 920.000 i år til 750.000 i år 2005. Gælden til udlandet skal være afviklet inden år 2005, og den offentlige gæld skal reduceres fra 67 pct. til omkring 40 pct. af BNP. På miljøområdet skal CO₂-udslippet være nedbragt med 20 pct. i forhold til 1988-niveauet. Det er regeringens hensigt at hæve bruttoskatten med 1 pct. om året i de kommende år, og der skal betales mere i grønne afgifter. Skattestigningen skal finansiere en nedsættelse af indkomstskatten, især for de lavtlønnede.

5. maj Afgiftspakke

Regeringen indgår aftale med Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten om en afgiftspakke, som indebærer, at det bliver dyrere at flyve indenrigs og køre i bil, mens det bliver billigere at tage toget eller bussen. I aftalen indgår en nedsættelse af takstniveauet på ti pct. for S-tog, HT, regionaltoget, privatbaner og de regionale trafikselskaber i amter og kommuner. Afgiftspakken indeholder bl.a. følgende hovedelementer: Der indføres en såkaldt grøn ejerafgift, der baseres på normen for bilens benzin- eller dieselforbrug. Loven medfører at, de nye biler - på grundlag af hvor mange km pr. liter benzin eller diesel de kører - bliver indplaceret i ca. 25 klasser, hvor afgiftsforskellen mellem klasserne udgør fra 400 kr. til 800 kr. om året. Loven finder anvendelse på biler, der registreres første gang den 1. juli 1997 eller senere. (Nr. 360/2. juni).

Som en konsekvens af den grønne afgift ændres registrerings- og vægtafgiftslovene. Vægt- og udligningsafgiften ophæves for nye personbiler, der bliver omfattet af den nye grønne ejerafgift: Der indføres en nedsættelse af hidtidige fradrag for airbags. Der foretages en forhøjelse af skalaknækgrænserne for beregning af registreringsafgift, således at afgiften for nye biler udgør 105 pct. af 48.800 kr. og 180 pct. af resten. (Nr. 361/2. juni)

Varevognsbeskatningen omlægges, hvilket indebærer at stykafgiften for varebiler ændres til en værdiafgift. Den nuværende registreringsafgift på 30.000 kr./19.000 kr. afskaffes for varebiler. I stedet bliver der indført en afgift på 30 pct. af den del af værdien med moms, men uden afgift, der overstiger 30.000 kr. For det andet er fradraget i registreringsafgiften for blokeringsfri bremses og sikkerhedspuder omlagt til et fradrag i den afgiftspligtige værdi af køretøjet. Fradraget udgør 4.165 kr. for blokeringsfri bremses og 1.280 kr. pr. sikkerhedspude for indtil fire airbags. For det tredje er avancereglen ændret, således at der indføres en minimumsværdi for den afgiftspligtige værdi på detailforhandlerens indkøbspris tillagt 5 pct., og importøravancen må ikke være negative. Endelig er der en ændring for vægtafgiften, således at der for varebiler anvendt til privatkørsel indføres et tillæg på 5.000 kr. for store varebiler og 1.000 kr. for små varebiler. For varebiler, der både anvendes til privat- og erhvervsførsel er tillægget fastsat til 50 pct. (Nr. 363/2. juni).

Med virkning fra 1. januar 1998 bliver den danske afgiftsordning for flyrejser i overensstemmelse med EU-retten. I dag findes deres afgift på 65 kr. pr. afrejsende passager, som rejser fra en dansk til en udenlandsk luft-havn, men ingen afgift på indenrigsrejser. Indenrigspassagerer bliver i fremtiden omfattet af afgiftspligten. Som et led i den aktuelle finanspolitiske stramning forhøjes afgiftssatsen på de 65 kr. til 75 kr. pr. afrejsende passager. Dermed skal der ifølge loven svares en

afgift på 75 kr. til statskassen pr. afrejsende passager, således at en indenrigsreturbillet og en udenrigsreturbillet belastes med henholdsvis 150 kr. og 75 kr. (Nr. 449/10. juni).

Endelig indeholder aftalen en forhøjelse af tinglysningsafgiften fra de nuværende 700 kr. til 1.200 kr. (Nr. 369/3. juni).

15. maj Ny bistandslov

Regeringen indgår en bred aftale om en ny bistandslov. Aftalen betyder, at fra den 1. juli 1998 udskiftes bistandsloven fra 1976 med fire nye sociale love. Hovedpunkterne i de fire love er følgende:

1) Lov om aktiv socialpolitik:

- Aldersgrænsen for aktivering sættes op fra 25 til 30 år. Unge under 30 år skal senest efter 13 uger på kontanthjælp i aktivering. Udebliver man fra aktivering, kan kommunen nedsætte eller helt afvise at give økonomisk hjælp. Kommunerne får pligt til at aktivere alle kontanthjælpsmodtagere, som har andre problemer end ledighed.
- Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren eller ægtefællen har en formue, der kan dække behovet. Der ses bort fra beløb på op til 10.000 kr. pr. person.
- Mennesker, der kommer på bistandshjælp, kan først tvinges til at hæve deres kapitalpension efter et halvt år. Kapitalpension under 50.000 kr. er helt fritaget.
- Efter seks måneder på kontanthjælp skal det højst være muligt at få udbetalt støtte svarende til højeste dagpengesats. Det skal tilskynde højtlojnnede til at melde sig ind i en A-kasse.
- Reglerne om skånejob med 50 procent løntilskud videreføres.

2) Lov om social service:

- Brugeren skal generelt have større indflydelse, og det skal være meget enkelt at få overblik over sine rettigheder og pligter.
- Brugeren skal have større indflydelse ved tildeling af støtte, fx hjælp til personlig pleje. Der bliver mulighed for at klage over hjælpen.
- Det bliver indskærpet, at daginstitutioner skal følge ventelisten og ikke sætte børn af fx arbejdsløse bagerst i køen.
- Forældre, hvis børn er godkendt til pasning, kan vælge at få 70 procent af udgiften til fx en pige i huset betalt. Tilskuddet må dog højst være 85 procent af kommunens billigste pasningstilbud.

3) Den sociale administrationslov:

- Kommuner og amter skal sætte en frist på behandlingen af borgernes sager - og det skal være den hurtigst mulige. Borgerne skal have mulighed for selv at deltage i behandlingen af deres sager.
- Kommuner og amter skal skærpe tilsynet med institutioner, der tager sig af fx børnepasning eller arbejder med narkomaner eller handicappede.

4) Pensionsloven:

- Kommunerne overdrages al kompetence for at tildele førtidspensioner. Alle muligheder for revalidering skal afprøves, før der bevilges førtidspension.

30. maj Afgiftsændringer

Folketinget vedtager en række afgiftsændringer:

Afgiften af naturgas og bygas forhøjes fra 1 øre til 164 øre pr. kubikmeter. Fra ikrafttrædelsen i 1997 til 31. december 2008 vil afgiften imidlertid udgøre 123 øre pr. kubikmeter, svarende til 75 pct. af den endelige sats. I en overgangsperiode får de 5 regionale naturgasselskaber et individuelt fastsat fradrag i afgiften.

(Nr. 443/10. juni).

Benzinafgiften differentieres efter benzinindholdet. Benzinafgiften nedsættes i en overgangsperiode fra 1. januar 1998 til 31. december 1999 med 4 øre pr. liter benzin, når benzinindholdet er under 1 pct. pr. liter. For benzin med et benzinindhold mellem 1 og 2 pct. nedsættes benzinafgiften med 2 øre pr. liter. Benzinafgiften holdes uændret ved benzinindhold mellem 2 og 3 pct. Benzinafgiften forhøjes med 2 øre pr. liter ved benzenindhold på 3 til 4 pct., og afgiften forhøjes med 4 øre pr. liter ved benzenindhold på 4-5 pct. (Nr. 450/10. juni).

18. juni EU-topmøde i Amsterdam

EU's stats- og regeringschefer indgår aftale om en ny EU-traktat. Med en særlig protokol, som tager udgangspunkt i Edinburgh-aftalen fra 1992, hvor Danmarks fire EU-forbehold blev fastslået, står Danmark uden for et kommende samarbejde om forsvars-, asyl- og visumpolitik - i det omfang, hvor samarbejdet er overnationalt. Danmark er medlem af Schengen-aftalen, som fremover bliver en del af den nye EU-traktat. Ifølge protokollen skal Danmark inden for seks måneder meddele, om vi følger de andre landes beslutninger eller går egne veje. Følger Danmark ikke de andre landes regler, er det op til dem, om det får følger for åbne grænser mellem Danmark og fx Tyskland og Sverige. Det forventes, at en folkeafstemning om den nye EU-traktat gennemføres i foråret 1998.

Amsterdamaftalen omhandler bl.a. følgende punkter:

- Der skal udformes en fælles strategi mod ledigheden. EU kan bidrage til pilotprojekter om jobskabelse.
- Det sociale kapitel indskrives i traktaten. Foreløbig drejer det sociale kapitel sig om fælles ret til barselsorlov og lønmodtagernes ret til at blive hørt, når store virksomheder står over for fx omlægninger.
- Miljøgarantien, der giver et land ret til at bevare skrappe miljøregler end andre, udvides til at omfatte folkesundhed.
- Indvandring, visaregler og asyl bliver fælles EU-politik. Om fem år afgøres, hvilke beslutninger der træffes med kvalificeret flertal.
- EU og Den Vesteuropæiske Union skal arbejde tæt sammen, men en sammensmeltning af de to er skudt langt ud i fremtiden.
- EU-Kommissionens formand skal udpeges af stats- og regeringscheferne, men godkendes af EU-Parlamentet. Der skal fortsat være 20 kommissærer, men de store lande opgiver deres anden kommissær, når EU udvides. Til gengæld skal afstemningsreglerne ændres, så de store lande får øget indflydelse.

26. aug. Forslag til finanslov

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. L 1 af 26. august til finanslov for finansåret 1998.

7. okt. Regeringsprogram

Folketinget starter med statsministerens åbningstale. Regeringen vil for at dæmpe den økonomiske aktivitet og sikre varigheden af opsvinget gennemføre en række initiativer for at styrke både den private og offentlige opsparing. De vigtigste hensigtserklæringer i talen er:

- Der skal opkræves et ekstraordinært pensionsbidrag på 1 pct. til ATP-fonden fra lønmodtagere, selvstændige og modtagere af dagpenge og kontanthjælp.
- Med henblik på at begrænse forbrug finansieret ved belåning af den friværdi i fast ejendom, der er skabt ved de kraftige stigninger i ejendomspriserne, forhøjes stempelafgiften på tillægslån fra 1,5 til 5 pct. Forhøjelsen er midlertidig og udløber ved udgangen af 1998.
- Der skal gennemføres en række besparelser med henblik på at reducere de statslige udgifter med 2 mia. kr. i 1998.
- Fleksibiliteten og mobiliteten på arbejdsmarkedet skal øges ved, at ledige skal tage imod rimeligt arbejde efter 6 måneders ledighed. Begrebet "rimeligt arbejde" præciseres. Samtidig udvides den lediges egen arbejdssøgning efter 6 måneders ledighed til at omfatte arbejde uden for det tidligere fagområde. Det præciseres, at der altid er pligt til at deltage i omskoling, der kan øge muligheden for beskæftigelse. For at undgå situationer med store forskelle i ledigheden mellem tætliggende regioner styrkes AF's tværregionale formidling, og kravene til geografisk mobilitet styrkes.
- Den nuværende ret til forældreorlov med dagpenge i løbet af de første 14 uger efter fødslen forlænges fra to til fire uger.
- Miljøafgifterne for landbruget skal forøges. Der vil blive fremsat lovforslag om at indføre en kvælstofafgift. Men dertil kommer et forslag om "en mærkbar forhøjelse" af afgiften på sprøjtemidler. Det overvejes ligeledes at tilbageføre CO₂- og SO₂-afgifter til landbruget på en ny måde. Det er hidtil sket ved især gebyrned sættelser på plante- og veterinærområdet, men skal i givet fald - efter eget ønske - ske på grundlag af den momsbelagte omsætning.
- Det såkaldte millionær-knæk i lejeværdien forhøjes, så den høje lejeværdi på seks pct. kun skal betales af den del af den offentlige vurdering af fast ejendom, der ligger over 2,1 mio. kr.
- De private arbejdsgivere skal betale sygedagpenge i tre uger mod i dag to uger. Samtidig får arbejdsgiverne mulighed for at vælge, om de selv vil afholde udgiften til sygedagpenge i de to første sygedage eller betale en højere præmie til forsikringsordningerne.
- Det skal gøres nemmere og billigere at købe og sælge en ejerbolig. Det skal ske ved en række ændringer af loven om handel med fast ejendom baseret på det idé-katalog, som en arbejdsgruppe fremlagde i februar. Papirgangen skal forenkles, omkostningerne skal sænkes og gennemsigtigheden på markedet skal øges ved at indføre en regel om, at alle boliger, der sættes til salg, skal præsenteres på Internettet.
- Der skal indføres tre nye lejelove. På det private boligmarked skal udlejerne tilskyndes til at vedligeholde ejendommene. Beboerne skal have indflydelse på vedligeholdelse og forbedringer. På det almennyttige område skal der sikres beboerklagenævn.
- Det skal være lettere at få tilbagebetalt og - i visse tilfælde - eftergivet studiegæld. I et lovforslag åbnes der op for, at

renten på statsgaranterede studielån kan nedsættes. Det skal ske ved, at gælden refinansieres i hypotekbanken.

- Det foreslås at gøre det muligt at underskrive EDB-dokumenter ved hjælp af en såkaldt digital signatur. Hensigten er, at den digitale signatur skal være lige så gyldig som en håndskreven underskrift.

7. okt. Folkeafstemning om Amsterdam-traktaten

I forbindelse med folketingets åbning meddeler statsministeren, at den kommende folkeafstemning om Amsterdam-traktaten vil blive afholdt torsdag den 28. maj 1998.

10. okt. Forlig om begrænsning af det private forbrug

Regeringen indgår, som et led i bestræbelserne på at begrænse det private forbrug gennem opsparing, aftale med Venstre og Det Konservative Folkeparti. Aftalen gælder for 1998 og består bl.a. af følgende elementer:

Der skal opkræves en midlertidig pensionsopsparing hos lønmodtagere, selvstændige erhvervsdrivende samt dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere. Beløbet udgør 1 pct. af arbejdsmarkedsbidragsgrundlaget. Beløb op til frikortsgrensen på 34.500 kr. friholdes for den midlertidige pensionsopsparing. For modtagere af dagpenge og kontanthjælp indbetales et beløb på 1.300 kr. på årsbasis. Loven indebærer, at de indbetalte bidrag overføres til ATP fra de statslige told- og skattemyndigheder, arbejdsløsheds-kasserne og kommunerne. I november 1999 fordeler ATP de indbetalte bidrag på individuelle særskilte konti. Disse konti bliver forrentet, og de vil blive forvaltet separat fra ATP's almindelige formue. Ved pensionsalderen, 67 år, vil det indestående på de individuelle konti blive udbetalt til de enkelte kontohavere. Ved dødsfald inden da udbetales det indestående på kontoen til boet. (Nr. 803/24. oktober).

Der bliver mulighed for at foretage en boligopsparing, hvor renterne på en sådan konto i op til 10 år er skattefrie. Ifølge ordningen kan man i 1998 højst indbetale 12.000 kr. på en konto i et pengeinstitut, og der skal som minimum indbetales 1.200 kr. Boligopsparingen skal til formål have enten køb af grund til opførelse af bolig eller køb af bolig. Desuden indbetaling af indskud, depositum eller forudbetaling af leje i forbindelse med indgåelse af lejemål. Endvidere køb af andel, aktie eller anpart i selskaber, foreninger og fællesskaber, hvor der er brugsret til en beboelseslejlighed. Der kan ikke indbetales på kontoen efter 1998. Det opsparde beløb kan tidligst udbetales tre år efter den første indbetaling, og det skal senest udbetales ti år efter, for at skattefritagelsen for de tilløbne renter bevares. En udbetaling er betinget af, at det over for pengeinstituttet dokumenteres, at pengene skal anvendes til et af de nævnte formål. (Nr. 808/29. oktober).

10. okt. Renteforhøjelse til 3,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 3,75 pct.

23. okt. Forhøjelse af stempelafgiften

Folketinget vedtager den planlagte midlertidige forhøjelse af stempelafgiften på pantebreve i ejerboliger og fritidshuse. Lovens ikrafttrædelsestidspunkt er således den 25. oktober 1997, og den har virkning fra og med den 23. oktober 1997 til og med den 31. december 1998. Der er tale om en forhøjelse fra 1,5 pct. til 5 pct. (Nr. 804/24. oktober).

27. okt. Staten sælger Tele Danmark aktier

Den danske stat sælger sine aktier i Tele Danmark til den amerikanske telekoncern Ameritech.

Tele Danmarks aftale med Ameritech ventes at indebære en fuldstændig privatisering af Tele Danmark og samtidig give den amerikanske partner fuld kontrol med Tele Danmark. Ameritech køber 34,4 pct. af aktiekapitalen i Tele Danmark fra den danske stat for cirka 21,1 mia. kr., og ved at Tele Danmark køber for 10 mia. kr. aktier tilbage fra staten, kommer Ameritech til at eje 42 pct. af aktierne og bliver uden sammenligning den største aktionær.

27. okt. Verdensomspændende uro på aktie-børserne

De seneste dages kraftige kursfald på børserne i Asien rammer Europa først på dagen og derefter USA, hvor børsen i New York for første gang suspenderer aktiehandlen for resten af dagen efter kraftige fald i de toneangivende aktier som følge af den finansielle krise i Asien.

21. nov. ØK flytter

Som følge af ØK's finansielle krise meddeler ØK-ledelsen, at man fra starten af 1998 flytter hovedkvarteret fra København til Singapore for at komme tættere på sine hovedaktiviteter i Asien.

21. nov. EU-topmøde om arbejdsløshed

På et EU-topmøde diskuterer EU's stats- og regeringschefer, hvordan den europæiske arbejdsløshed kan bekæmpes. Trods uenighed om konkrete mål og initiativer til bekæmpelse af arbejdsløsheden udformes en job-handlingsplan, som omhandler bl.a. følgende hensigtserklæringer:

- Unge skal have job- eller uddannelsesstilbud inden for 6 måneder, og langtidsledige skal have det samme inden for 12 måneder.
- 20 procent af alle ledige skal have tilbud om jobtræning.
- Samtlige EU-landene skal udarbejde handlingsplaner for beskæftigelsen, som fremlægges ved EU-topmødet i Cardiff i juni 1998. EU-landene har 5 år til opfyldelse af disse mål.

1. dec. Finanslovsforlig

Regeringen afslutter forhandlingerne om finansloven for 1998. Regeringspartierne, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne og løsgænger Jacob Haugaard stemmer for den samlede finanslov for 1998. Finanslovsforliget består af en række delforlig, som er indgået med forskellige partier. Delforligene omhandler bl.a. følgende elementer:

- Der indføres nye afgifter på chokolade, is, kaffe, te, og mineralvand, hvilket betyder, at et kilo chokolade stiger med 1,75 kr., is med 40 øre per liter, et kilo kaffe med 1,65 kr., et kilo te med 1,55 kr. og mineralvand med 25 øre literen. Herudover indføres afgifter på emballage på alle dunke og flasker. Dog ikke mejeriprodukter i flasker og medicin.
- Rådighedsreglerne skal strammes, hvilket bl.a. indebærer, at ledige skal søge arbejde uden for deres arbejde allerede efter seks måneder. Ledige skal endvidere i særlige tilfælde være parat til en daglig transporttid på fire timer. Kontanthjælpsmodtagere skal tilmeldes Arbejdsformidlingen og rådighedsvurderes mere grundigt.

- Brugerbetalingen på arbejdsmarkedsuddannelserne skal afskaffes, og der afsættes 75 mio. kr. til uddannelsesaktivering af højtuddannede uden arbejde.
- Der skal oprettes 1.000 nye uddannelsespladser på de videregående uddannelser. Der skal ydes 15 mio. kr. ekstra i driftstilskud til højskolerne pga. faldende elevtal. Endvidere oprettes en "alkohol-uddannelse" under Minnesotamodellen, hvor tidligere alkoholikere behandler alkoholikere.
- Fra 1. april fordobles barselsorloven for mænd fra to til fire uger. De to uger placeres efter moderens barselsorlov, og den samlede barselsorlov forlænges fra de nuværende 24 til 26 uger.
- For at nedbringe brugen af pesticider med det formål at sikre drikkevandet fordobles afgiften på pesticider. Endvidere skal landbrugets udledning af kvælstof reduceres ved at sænke gødningsnormerne og ved indførelse af en overforbrugsafgift, hvis de overskrides.
- Der afsættes yderligere 5 mio. kr. til afsætning og markedsføring af økologiske produkter. Endvidere fjernes gebyrer for kontrol af økologisk jordbrug.
- Der afsættes 250 mio. kr. til forbedring af hjemmehjælpen. De ældre skal mere frit kunne bestemme, hvordan den tildelte hjælp skal bruges. Nye regler skal sikre, at hjemmehjælpen faktisk bliver ydet, og at aflyste timer "betales tilbage".
- Der afsættes 200 mio. kr. over tre år til at forbedre forholdene på strækningen mellem København og Ringsted. Derudover skal der indsættes flere og længere toge i Jylland, og S-togsnettet i hovedområdet skal forbedres og udbygges.
- Der skal afsættes 250 mio. kr. i 1998 til et nyt byggeri i Ørestaden til brug for Rigsarkivet.
- Der afsættes 100 mio. kr. ekstra i 1998 til indsats især mod de særlige kriminalitetsproblemer i storbyerne, og domstolene får yderligere 80 mio. kr. med henblik på at nedbringe ventetider i retsvæsenet.
- Afskrivningsperioden for goodwill reduceres fra 10 til 7 år for at lette problemer i forbindelse med generationsskifte i virksomheder.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender 1998 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

1998

16. feb. Forlig om vandmiljøet

Regeringspartierne, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Socialistisk Folkeparti indgår forlig om en ny plan for vandmiljøet. Det overordnede mål er at sænke udledningen af kvælstof med 37.100 tons i løbet af fem år. Det skal bl.a. ske ved hjælp af følgende tiltag:

- Landmændene skal gøde 10 pct. mindre, og husdyrgødningen skal udnyttes bedre.
- Fra efteråret afkræves der bøder af landmænd, som gøder for meget. For overforbrug op til 30 kg. pr. hektar bliver bøden 10 kr. pr. kg. gødning, og for højere overforbrug straffes med en bøde på 20 kr. pr. kg.
- Der skal indføres en generel gødningsafgift på 5 kr. pr. kg.
- Der skal afsættes ekstra penge til etablering af våde enge, skovrejsning og omstilling til økologisk landbrug, der skal erstatte intensivt dyrket landbrugsjord, som udleder for mange næringsstoffer.
- Landmændene skal plante efterafgrøder, som opsuger kvælstof.

11. mar. Folketingsvalg

Der afholdes valg til Folketinget, som resulterer i følgende mandatfordeling (angående den tidligere mandatfordeling: Se "21. september 1994"):

Socialdemokratiet	63
Radikale Venstre	7
Konservative Folkeparti.....	16
Centrum-Demokraterne	8
Socialistisk Folkeparti.....	13
Dansk Folkeparti	13
Kristeligt Folkeparti.....	4
Venstre.....	42
Fremskridtspartiet.....	4
Enhedslisten.....	5
I alt.....	175

Hertil kommer to mandater valgt i Grønland og to mandater valgt på Færøerne. Valgresultatet betyder, at den hidtidige mindretals-regering under ledelse af Poul Nyrup Rasmussen fortsætter.

16. mar. Ændringer i EMS-samarbejdet

Som følge af den valutakursjustering, der er vedtaget er central-kursen for irske pund opskrevet med 3 pct. Græske drachmer er indtrådt i EMS med udsvingsgrænser på +/- 15 pct. Der gælder herefter følgende interventionskurser for irske pund og græske drachmer mellem Danmarks Nationalbank og valutahandlerne:

Købekurs:	815,774 DKK pr. 100 IEP
Købekurs:	1,81948 DKK pr. 100 GRD

Salgskurs:	1.099,95 DKK pr. 100 IEP
Salgskurs:	2,45331 DKK pr. 100 GRD

Interventionskurserne for de øvrige EMS-valutaer er uændrede. Kursjusteringen indebærer, at centralkurserne over for ECU ændres for samtlige EMS-valutaer. De nye centralkurser er følgende:

Danmark	1 ECU=	7,54257 DKK
Tyskland	1 ECU=	1,97738 DEM
Frankrig	1 ECU=	6,63186 FRF
Belgien	1 ECU=	40,7844 BEF
Holland	1 ECU=	2,22799 NLG
Irland	1 ECU=	0,796244 IEP
Spanien	1 ECU=	168,220 ESP
Protugal	1 ECU=	202,692 PTE
Østrig	1 ECU=	13,9119 ATS
Finland.....	1 ECU=	6,01125 FIM
Italien.....	1 ECU=	1.957,61 ITL
Grækenland.....	1 ECU=	357,000 GRD

For engelske pund, der ikke deltager i valutakurssamarbejdet, er de teoretiske centralkurser:

England.....	1 ECU=	6,653644 GBP
--------------	--------	--------------

23. mar. Overenskomstaftale på industriområdet

Dansk Industri og Co-Industri indgår overenskomstaftale, som indebærer at mindstelønnen forhøjes med 2 kr. i timen fra 1. marts 1998 og 1. marts 1999. Endvidere omhandler forliget bl.a. følgende elementer:

- Tillæg: Genetillæggene forhøjes med 8,5 pct. 1. marts 1999.
- Pension: Pensionsindbetalingerne stiger 1. juli 1998 og 1. juli 1999 med 0,9 pct. Fra sommeren 1999 opsparer arbejdere i alt 5,7 pct. af lønnen og funktionærer 4,8 pct.
- Arbejdstid: Arbejdstiden ved skifteholdsarbejde nedsættes 4. oktober 1999 fra 35 til 34 timer om ugen. Endvidere kan den ugentlige arbejdstid ændres ud over 37 timer ved lokal aftale, men man vil stadig have en årlig arbejdstid på 1924 timer. Der ydes en ekstra fridag om året, idet juleaftensdag gøres til en betalt fridag.
- Barsel: Løn under barsel i 14 uger forhøjes fra april 1998 til 115 kroner i timen. For funktionærer hæves den månedlige maksimale barselsløn til 18.438 kroner.
- Telaarbejde: Parterne har aftalt rammerne for, hvordan hjemmearbejde kan udføres. Rammen udfyldes ved lokale aftaler.

23. mar. Ministerliste

Efter det nyligt afholdte valg til Folketinget præsenterer Statsministeren sin regering, som består af 19 ministre:

- Statsminister	Poul Nyrup Rasmussen
- Økonomiminister og minister for nordisk samarbejde	Marianne Jelved
- Finansminister	Mogens Lykketoft
- Udenrigsminister	Niels Helveg Petersen
- Justitsminister	Frank Jensen
- Skatteminister	Ole Stavad
- Miljø- og energiminister	Svend Auken

– Indenrigsminister	Thorikild Simonsen
– Forsvarsminister	Hans Hækkerup
– Arbejdsminister	Ove Hygum
– Erhvervsminister	Pia Gjellerup
– Socialminister	Karen Jespersen
– Fødevarerminister	Henrik Dam Christensen
– Sundhedsminister	Carsten Koch
– Trafikminister	Sonja Mikkelsen
– Kulturminister	Elsebeth Gerner Nielsen
– Undervisningsminister	Margrethe Vestager
– Forskningsminister	Jan Trøjborg
– Bolig- og byminister	Jytte Andersen
– Minister for udviklingsbistand	Poul Nielson

24. april Nej til overenskomsttaftale

Resultatet af overenskomstforhandlingerne mellem Dansk Industri og Co-Industri nedstemmes af lønmodtagerne. Med en stemmeprocent på 47 pct. stemte 55 pct. nej til mæglingsskitsen, mens 45 pct. stemte ja. Lønmodtagernes nej til forhandlingsresultatet betyder, at Danmark for første gang i 13 år kastes ud i en storkonflikt fra mandag 27. april.

3. maj EU-topmøde i Bruxelles

EU's stats- og regeringschefer udnævner hollænderen Wim Duisenberg som den første præsident for Den Europæiske Centralbank (ECB), der oprettes fra 1. januar 1999. Efter kraftig pres fra fransk side og i strid med intentionerne i Maastricht-traktaten, som kræver en otte-års embedsperiode, indgår man på EU-topmødet kompromis om, at Wim Duisenberg efter godt 4 år afløses af franskmanden Jean- Claude Trichet, som skal lede ECB de næste 4 år.

6. maj Regeringsindgreb i storkonflikten

Efter sammenbrud i forhandlingerne mellem DA og LO præsenterer regeringen det politiske indgreb, der afslutter storkonflikten i Danmark. Indgrebet betyder at:

- der gives 2 ekstra fridage pr. kalenderår til alle, der har været ansat over 9 måneder i virksomheden. Hvis man har løn under sygdom, er fridagene også med fuld løn.
- der gives 3 omsorgsdage (2 dage i 1998 og yderligere 1 dag i 1999) til lønmodtagere med hjemmeboende børn under 14 år, hvis den pågældende har været ansat i over 6 måneder i virksomheden. Har man ret til løn ved barns første sygedag, er de nye fridage også med fuld løn.
- arbejdsgivere omfattet af konflikten slipper med en forhøjelse af pensionsbidraget på 0,5 pct. mod planlagt 0,9 pct.
- alle arbejdsgivere slipper fra 1. januar 1999 for at betale det nye sygedagpengebidrag på 325 kr. pr. ansat.

Overenskomsterne træder i kraft ved midnat natten mellem 7. og 8. maj, og gælder frem til 1. marts 1999. Overenskomsterne gælder for lønmodtagere og arbejdsgivere, der var omfattet af forligsmandens mæglingforslag af 31. marts 1998. Der er altså ingen ekstra feriedage og omsorgsdage til lønmodtagere, der ikke var en del af urafstemningen. Regeringens forslag til indgreb blev vedtaget af Folketinget 7. maj. Hovedparten af partierne stemte for regeringsindgrebet med undtagelse af Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten, som stemte imod, mens Dansk Folkeparti undlod at stemme.

6. maj Renteforhøjelse til 4,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,50 procentpoint til 4,25 pct.

11. maj Tele Danmark i storfusion

Tele Danmarks hovedaktionær Ameritech indgår aftale om fusion med det amerikanske teleselskab SBC Communications Inc.

28. maj Folkeafstemning om Amsterdamtraktaten

Folkeafstemningen om Amsterdamtraktaten resulterer i et dansk ja til den nye EU-traktat. 55,1 pct. stemte ja, mens 44,9 pct. stemte nej.

29. maj Rentenedsættelse til 4,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,25 procentpoint til 4,00 pct.

17. jun. Pinsepakken

SR-regeringen indgår forlig med Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti om pinsepakken. Forliget indeholder bl.a følgende elementer:

- Den midlertidige forhøjelse af ATP-bidraget med 1 pct., som regeringen gennemførte i efteråret 1997, gøres nu permanent. Samtidig bliver ordningen ændret således, at alle lønmodtagere får det samme udbetalt uanset, hvor meget de har indbetalt. Den tvungne pensionsopsparring skal indbetales af alle mellem 17 og 66 år. Når man fylder 67, vil man få udbetalt pensionsopsparringen i rater over 10 år. (Nr. 468/1. juli)
- Forliget om pinsepakken indebærer en lang række ændringer i personskatteloven. Blandt lovens mange bestemmelser kan fremhæves, at det skrå skatteloft forhøjes fra 58 til 59 pct., og ifølge loven nedsættes bundskatten fra 8 til 5,5 pct. i 2002. Nedsættelsen sker gradvist med 0,5 pct. i 1999 og 2000 og 0,75 pct. i 2001 og 2002. Bundfradraget for mellemskatter hæves med 8.000 kr. om året fra 139.000 i 1998 til 171.000 kr. i 2002. Skatteprocenten for mellemskatten er uforandret 6 pct. Fra 1999 kan renteudgifter ikke længere trækkes fra i grundlaget for mellemskatten. Fra år 2000 kan renteudgifter kun fratrækkes med 50 pct. i grundlaget for bundskatten. Fra og med 2001 kan renteudgifter slet ikke fratrækkes i grundlaget for bundskatten. Der indføres en overgangsordning for personer med renteudgifter over 20 pct. af den personlige indkomst. Rabatten er 4 pct. i år 2000, 8 pct. i 2001 og 2002, 6 pct. i 2003, 4 pct. i 2004 og 2 pct. i 2005. Rabatten bortfalder i 2006. Fradrag som fagligt kontingent, a-kasse og transportfradrag kan ikke længere trækkes fra ved beregningen af bundskatten fra år 2002. Fra og med 1999 kan indbetalinger til kapitalpension ikke længere fratrækkes i grundlaget for topskatten (der er uforandret 15 pct.). (Nr. 423/26. juni)
- Bruttoskatten fastholdes uforandret på 8 pct. Men den nuværende opdeling af bruttoskatten i tre forskellige fonde sløjfes. Fra 1999 etableres en samlet Arbejdsmarkedsfond, som afløser for Dagpengefond, Aktiveringsfonden og Sygedagpengefond. Desuden skal bruttoskatten nu også bruges til at finansiere førtidspension. (Nr. 424/26. juni)
- Fra og med indkomståret 2002 kan skattepligtige med en indkomst, der ikke overstiger 136.100 kr. yderligere fratække 25 pct. af befodringsfradraget, dog højst 6.000 kr. Den skattemæssige værdi af firmabiler hæves fra 23 til 25 pct. Fra 1999 forhøjes endvidere værdigrænserne for

- fri firmabil fra 150.000 til 160.000 og fra 400.000 til 450.000 kr. (Nr. 427/26. juni).
 - Lejeværdien af egen bolig og dertil knyttede standardfradrag afskaffes fra og med år 2000. Lejeværdien erstattes af en kommunal ejendomsskat baseret på den offentlige ejendomsvurdering. For boliger op til en værdi på 2,15 mio. kr. skal der betales 10 promille af ejendomsværdien - for nuværende boligejere dog kun 8 promille. For boliger, der har en vurdering over 2,15 mio. kr., betales der 30 promille af den del af ejendomsvurderingen, der overstiger 2,15 mio. kr. Det nuværende standardfradrag erstattes for nuværende ejere af et fradrag i ejendomsskatten på 4 promille, dog maksimalt 1.200 kr. Pensionister, der er fyldt 67 år, vil få et nedslag i den beregnede ejendomsværdiskat på 4 promille, dog maksimalt 6.000 kr. for helårshuse og 2.000 kr. for sommerhuse. Efterlønsmodtagere, folkepensionister og førtidspensionister, der er fyldt 60 år, beskyttes fra år 2000 af en regel, der siger, at deres ejendomsværdiskat maksimalt kan stige med 500 kr. om året. (Nr 425 og 426/26. juni).
 - Fra 1. januar 1999 afskaffes den nuværende realrenteafgift og erstattes med en fast kapitalafkastbeskatning på 26 pct. (Nr. 430/26. juni).
 - Som en del af pinsepakken vedtager Folketinget en række afgiftsforhøjelser. De nye grønne afgifter skal gennemføres over perioden fra 1998 til år 2002:
 - Benzinafgiften forhøjes med 50 øre inkl. moms pr. liter den 1. januar 1999. 1. januar 2000 forhøjes den med yderligere 12,5 øre inkl. moms pr. liter, og det gentages 1. januar 2001 og 1. januar 2002. Forhøjelser ud over 1999 er dog betinget af afgiftsstigninger i Tyskland.
 - Fyringsolie stiger med 21 øre pr. liter den 1. juli 1998 og yderligere 3 øre 1. januar 2002.
 - Elvarmestiger med 1,5 øre pr. kWh den 1. januar 1999, 2000, 2001 og 2002.
 - El til andet end varme stiger med 6 øre pr. kWh til 52 øre pr. kWh. Denne forhøjelse suppleres dog med 1,5 øre pr. kWh den 1. januar 1999, 2000, 2001 og 2002.
 - Naturgas stiger fra 164 øre pr. m³ til 202 øre pr. m³. (Nr. 437/26. Juni).
 - Alle langtidsledige skal have et job- eller uddannelses tilbud senest ved udløbet af de første 12 måneders ledighed. Alle unge under 25 år skal have tilbuddet inden seks måneder. Herefter skal mindst 75 pct. af ledighedsperioden bruges til aktivering.
 - Alle langtidsledige skal have et job- eller uddannelses tilbud senest ved udløbet af de første 12 måneders ledighed. Alle unge under 25 år skal have tilbuddet inden seks måneder. Herefter skal mindst 75 pct. af ledighedsperioden bruges til aktivering.
 - Dagpengeperioden sættes ned fra fem til fire år. Heraf kan man være på dagpenge i et år og skal være i aktivering i tre år. Særreglen for de 50-54 årige fjernes, så de ligestilles med ledige i de øvrige aldersgrupper. Dvs. de får ret og pligt til at deltage i uddannelse og aktivering med henblik på at finde varig beskæftigelse. Aktivering skal i højere grad end tidligere målrettes konkrete jobs eller konkrete virksomheder, og arbejdsgiverne får større medansvar og forpligtigelse til at tage ledige i jobtræning og ansatte voksenlæringer.
 - Reglerne i forbindelse med sygdom under ledighed strammes. Der foretages blandt andet skærpet rådighedsvurdering, når den ledige to gange har sygemeldt sig i forbindelse med formidling eller aktivering.
 - Dagpengene skal beregnes på en ny måde. Mens man i dag overfor a-kassen skal fremvise lønsedler for de seneste 12 uger, så skal dagpengene fremover beregnes ud fra den samlede årsindkomst. De nye regler skal først træde i kraft i 2001 efter høring med arbejdsmarkedets parter.
 - Der skal udstedes en garanti for efterløn til alle borgere, der er fyldt 60 år.
 - Der skal skæres i tilskuddene til boligstøtte især til velstillede pensionister. Samtidig skal der indføres en bundgrænse, så alle skal betale 833 kr. af sin husleje svarende til 10.000 kr. årligt.
 - Selskabsskatten skal nedsættes fra 34 til 32 procent.
 - Børnepasningsorloven skal gøres mere fleksibel ved at opbløde kravet om, at man skal holde mindst 13 ugers orlov.
 - Det skal være lettere for forældre at lade deres børn passe i private pasningsordninger. Kommunerne får lov til at forhøje tilskuddet til forældre, der fravælger den kommunale vuggestue eller børnehave.
 - De enlige forældre skal hjælpes bedre. Enlige småbørnsforældre, som ikke kan sige ja til et job, fordi kommunen ikke kan skaffe pasning til børnene, skal ikke længere være henvist til at leve for mindre end det, man normalt kan få i kontanthjælp. Situationen i dag tvinger disse forældre til at tage børnepasningsorloven med den tilhørende lave indtægt på 60 procent af arbejdsløshedsdagpengene. En lovændring skal give de enlige forsørgere ret til et tilskud, så deres samlede indkomst kommer op på den normale kontanthjælp for forsørgere.
 - Handel med fast ejendom skal gøres enklere og billigere. Samtidig skal ejendomsmæglernes virksomhed ændres på en række væsentlige punkter. Branchen forpligtiges til at oprette et fælles søgesystem på et offentligt medie. Det betyder i praksis, at alle ejendomme sættes til salg i et fælles register på Internettet. Købsaftalen skal fremover udformes sådan, at selve købet tydeligt bliver adskilt fra finansieringsdelen.
- 25. aug. Forslag til finanslov**
Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 120 af 25. august til finanslov for finansåret 1999.
- 4. sept. Slagterifusion**
Danmarks to største slagteriselskaber Danish Crown og Vestjyske Slagterier meddeler, at de fusionerer.
- 21. sep. Renteforhøjelse til 5,00 pct.**
Nationalbankens udlånsrente sættes op med 1,00 procentpoint til 5,00 pct.
- 1. okt. Kraftige fald i aktiekurserne**
Negative nyheder om den japanske finanskrise forværrer yderligere den globale finansuro. Aktiemarkederne i USA og Europa oplever kraftige fald i aktiekurserne. De markante aktiekursfald medfører en global flugt over i mere sikre obligationer.
- 6. okt. Regeringsprogram**
Folketinget starter med statsministerens åbningstale, som indeholder bl.a følgende hensigts erklæringer:

Økonomisk-politisk kalender

- Der skal lægges en øvre grænse på CO2-udslippet, så det svarer til Danmarks forpligtigelser i Kyotoaftalen.
- Det skal gøres dyrere at køre i dieselbil. Det sker for at modvirke, at folk skifter benzinbiler til dieslbiler, når benzinafgiften forhøjes i henhold til pinsepakken.

8. okt. Rentenedsættelse til 4,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,25 procentpoint til 4,75 pct.

22. okt. Rentenedsættelse til 4,65 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,10 procentpoint til 4,65 pct.

5. nov. Rentenedsættelse til 4,40 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,25 procentpoint til 4,40 pct.

25. nov. Finanslovsforlig

Regeringen afslutter forhandlingerne om finansloven for 1999. Regeringspartierne, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Centrum-Demokraterne og Kristeligt Folkeparti stemmer for den samlede finanslov for 1999. Finansloven består af en række reformer af efterløn, pension, arbejdsmarkedet og boligstøtte. Med henblik på at sikre en langsommere og mere gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet gennemføres et nyt tilbagetrækningssystem med virkning fra 1. juli 1999. Ændringerne får ikke betydning for personer, der er fyldt 60 år inden den 1. juli 1999.

- Folkepensionsalderen sættes ned til 65 år.
- Der indføres et efterlønskøntingent, som skal betales i 25 år, for at man er berettiget til efterløn.
- Fra 1999 bliver a-kassebidraget fra 1999 delt i to - et bidrag, der giver ret til dagpenge ved ledighed og et andet, der giver ret til efterløn. Og lønmodtageren skal i fulde 25 år betale det særlige efterlønskøntingent, hvis man ønsker at abonnere på efterlønsordning.
- Går man på efterløn som 60-årig, får man kun 91 pct. af den maksimale dagpengesats i hele efterlønsperioden, og samtidig modregnes al form for pensionsudbetalinger, også selv om de ikke udbetales. Til gengæld vil de lønmodtagere, der vælger, at fortsætte med at arbejde til de fylder 62 år, få fulde dagpenge i hele efterlønsperioden, samtidig med at pensionsudbetalinger ikke vil blive fratrukket efterlønnen.
- Efterlønsberettigede, der arbejder op til 2 år efter opnåelse af efterlønsret, får ved yderligere arbejde ret til et nedslag i skatten ved folkepensionsalderen svarende til 33.600 kr. årligt.
- Der indføres en enstregnet efterlønsats på cirka 68 kroner i timen.
- Retten til dagpenge afkortes fra fem til fire år. Alle unge under 25 år får pligt og ret til aktivering efter et halvt års ledighed. I dag er det kun unge uden en kompetencegivende uddannelse, der skal aktiveres tidligt.
- Også de ældste grupper på arbejdsmarkedet skal aktiveres. Det betyder, at de 50- til 55-årige nu også får ret og pligt til aktivering, når de er ledige.
- Særreglen om forlænget dagpengeret for 50- til 59-årige begrænses til de 55- til 59-årige. Der indføres også ret og pligt til aktivering for personer omfattet af særreglen.

- Boligstøtten til pensionister lægges om, således at pensionister med indkomster på 110.000 kr. eller derunder højst må miste 500 kr. årligt som følge af omlægningen.
- Den ekstraordinære forhøjelse af stempelafgiften for tillægslån i ejerboliger fra 1,5 pct. til 5,0 pct. fastholdes frem til 1. december 1999.
- For at dæmpe aktiviteten i byggeriet lægges der et loft på 5 mia. kr. på nybyggeri i den almennyttige sektor, svarende til nybyggeri af højst 6.000 boliger i 1999. Samtidig reduceres kvoten af andelsboliger fra 1.000 til 750.
- Selskabskattesatsen reduceres fra 36 pct. til 32 pct. i 1999, og der arbejdes på yderligere en nedsættelse til 30 pct. i 2000.
- Arbejdsgivernes bruttoskat - arbejdsmarkedsbidraget - ophæves fra år 2000. Der gennemføres en lang række administrative lettelser for små virksomheder.
- Der indføres en ventelistegaranti på livstruende sygdomme. Det drejer sig om hjertesygdomme, bryst- lunge- og tarmkræftsygdomme. Hvis ikke hjemamtet kan anvise en behandling enten på et sygehus, et privathospital eller i udlandet, bliver det Sundhedsstyrelsens opgave. Kan den heller ikke klare opgaven har patienten ret til selv at finde behandling enten i Danmark eller i udlandet på hjemamtets regning.
- Medicintilskudssystemet lægges om således, at de der har store udgifter får det største offentlige tilskud. Et forbrug på under 500 kroner må patienten selv betale.
- Førtidspensionssystemet skal reformeres således, at kommunerne får pligt til at styre arbejdsstræningen og revalideringen af klienter hos private virksomheder. Statens betalingsdel af udgiften til førtidspension sættes ned. Sygedagpengereglerne bliver ændret, så kommunerne får en større udgift og dermed en tilskyndelse til at få folk væk fra sygedagpenge og i revalidering.

26. nov. Rentenedsættelse til 4,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,15 procentpoint til 4,25 pct.

4. dec. Rentenedsættelse til 3,95 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,30 procentpoint til 3,95 pct.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 1999 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

1999

1. jan. Indførelse af fælles valuta

EU træder ind i den tredje fase af den Økonomiske og Monetære Union, og 11 EU-lande (Finland, Tyskland, Luxembourg, Holland, Belgien, Irland, Østrig, Frankrig, Spanien, Portugal og Italien) afskaffer på papiret deres valutaer og indleder et samarbejde om en fælles valuta, euroen.

1. jan. Kronens centralkurs og ERM II

Fra 1. januar 1999 deltager kronen i EU's nye valutakursmekanisme ERM II. Efter vedtagelsen af de faste omregningskurser mellem euroen og de hidtidige nationale valutaer for de lande, der indfører euroen fra den 1. januar 1999, har Danmark, Grækenland, euro-landene og Den Europæiske Centralbank, ECB, fastsat centralkurser for kronen og drachmen over for euro. Kronens centralkurs over for euro i ERM II er beregnet på basis af den hidtidige centralkurs over for D-mark i EMS-samarbejdet på 381,443 DDK pr. 100 DEM og omregningskursen fra D-mark til euro:

Centralkurs: 746,038 DKK pr. 100 EUR
Udsvingsbåndet for kronen er fastsat til +/- 2,25 pct., og interventionskurserne er:

Salgskurs: 762,824 DKK pr. 100 EUR
Købekurs: 729,252 DKK pr. 100 EUR
De uigenkaldeligt fastlåste omregningskurser mellem euroen og valutaerne i de EU-lande, der indfører euroen den 1. januar 1999, er:

1 euro	=	40,3399	belgiske franc
	=	1,95583	tyske mark
	=	166,386	spanske pesetas
	=	6,55957	franske franc
	=	0,787564	irske pund
	=	1.936,27	italienske lire
	=	40,3399	luxembourgiske franc
	=	2,20371	hollandske gylden
	=	13,7603	østrigske schilling
	=	200,482	portugisiske escudos
	=	5,94573	finske mark

7. jan. Rentenedsættelse til 3,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,20 procentpoint til 3,75 pct.

4. feb. Rentenedsættelse til 3,50 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,25 procentpoint til 3,50 pct.

25. feb. Kommunalt overenskomstforlig

De kommunalt ansatte, repræsenteret ved KTO, indgår forlig med de kommunale arbejdsgivere. Ved forliget får de kommunalt ansatte tre feriedage, som gives en ad gangen i alle tre overenskomstår. De ansatte kan vælge at droppe feriedagene

mod en kontant udbetaling. Forliget indebærer, at de ansatte får i alt 7,55 pct. mere i løn over de næste tre år. Af den samlede økonomiske ramme bliver de generelle lønstigninger i overenskomstperioden dog kun på 5,46 pct. Derudover anvendes 0,97 pct. til en puljefordeling, 1 pct. til at financiere den ekstra ferie samt 0,19 pct. til pension. Dertil kommer reguleringsordningen, som betyder, at forskellen mellem lønudviklingen på det offentlige og det private arbejdsmarked ikke bliver for stor. Reguleringsordningen vil indebære en lønstigning det første år på 0,70 pct. af ordningens ramme. Arbejdsgiveren får ret til at disponere mere fleksibelt over medarbejderens arbejdstid. De centrale regler for arbejdstid kan som noget nyt afviges lokalt, og overarbejde kan udbetales kontant i stedet for afspadsering. Ansatte på 21 år eller derover, med et års fastansættelse bag sig, får adgang til arbejdsmarkedets pensionsordninger. Tidligere var alderskravet 25 år, med mindst fire års anciennitet. Arbejdsgivernes ret til at fyre ansatte med mere end 120 sygedage på et år afskaffes.

26. feb. Statsligt overenskomstforlig

De statsansatte, repræsenteret ved CFU, indgår forlig med finansministeren. Overenskomstresultatet ligner i hovedtræk aftalen på det kommunale område. Forliget indebærer en lønstigning på 7,5 pct. og en videreførelse af reguleringsordningen. De statsansatte får tre ekstra feriedage over de kommende tre år. Den første fridag kan afvikles fra 1. april 1999 for alle, der har mindst seks måneders beskæftigelse i staten. De tre feriedage kan efter aftale også udbetales som løn. Ligesom de kommunalt ansatte må også de statsansatte indstille sig på at være mere fleksible, når det gælder tilrettelæggelsen af deres arbejdstid, som aftales lokalt. Kompetenceudvikling af de ansatte får høj prioritet, hvilket bl.a. betyder, at der med virkning fra 1. april 2000 oprettes et særligt statsligt Center for Kompetence og Kvalitetsudvikling.

1. mar. Rentenedsættelse til 3,40 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,10 procentpoint til 3,40 pct.

10. mar. Mejerifusion

Danmarks to største mejeriselskaber MD Foods og Kløver Mælk meddeler, at de vil fusionere.

10. mar. Fusion i den finansielle sektor

Unibank meddeler, at de opkøber Tryg-Baltica Forsikring.

24. mar. NATO-aktion mod Jugoslavien

NATO indleder luftangreb mod militære mål i Jugoslavien for at stoppe serbiske overgreb på den kosovo-albanske befolkning.

9. apr. Rentenedsættelse til 2,90 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,50 procentpoint til 2,90 pct.

10. jun. Valg til Europa-Parlamentet

Der afholdes valg til Europa-Parlamentet, som resulterer i følgende procentvis stemmefordeling:

Socialdemokratiet	16,5
Radikale Venstre	9,1
Konservative Folkeparti.....	8,5
Centrum-Demokraterne	3,5
Socialistisk Folkeparti.....	7,1
JuniBevægelsen.....	16,1
Folkebevægelsen mod EU	7,3
Dansk Folkeparti	5,8
Kristeligt Folkeparti.....	2,0
Venstre.....	23,4
Fremskridtspartiet.....	0,7
I alt.....	100,0

Ovennævnte stemmefordeling giver følgende kandidatfordeling: 5 kandidater til Venstre, 3 kandidater til Socialdemokratiet og JuniBevægelsen og 1 kandidat til Det Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, FolkeBevægelsen mod EU og Dansk Folkeparti.

10. juni Fredsplan for Kosovo

FNs Sikkerhedsråd vedtager en fredsplan for Kosovo. Fredsplanen betyder, at de første internationale fredsstyrker kan rykke ind i Kosovo samtidig med at de jugoslaviske tropper indleder deres tilbagetrækning.

17. juni Rentenedsættelse til 2,85 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 2,85 pct.

10. juli Ministerrokade

Nuværende forskningsminister Jan Trøjborg overtager Ministeriet for Udviklingsbistand efter Poul Nielson, mens Birte Weiss udnævnes til forskningsminister.

31. aug. Forslag til finanslov

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 249 af 31. august til finanslov for finansåret 2000.

5. okt. Regeringsprogram

Folketinget starter med statsministerens åbningsstale, som indeholder bl.a. følgende hensigtsklæringer:

- Der skal indføres en afgift på varer med PVC og phtalater med henblik på at begrænse forbruget.
- Der skal skæres i forbruget af pesticider i landbrug, skovbrug og haver.
- Der skal indføres nye regler om registrering af salg og forbrug af foderstoffer og tilsætningsstoffer på den enkelte bedrift. Desuden foreslås det at indføre lovhjemmel til at tilbageholde partier af foderstoffer, såfremt der er mistanke om, at de indeholder uønskede stoffer eller farlige bakterier.
- Det foreslås at ophæve loven om godtgørelse vedrørende erhvervsvirksomheders udgifter til administration af skatter og udgifter.
- Der lægges op til en lempeligere og mere ensartet beskatning af arbejdsgiverbetalte ydelser til uddannelse samt bidrag til transport til uddannelsessteder. Forslaget skal bl.a. gøre det muligt for virksomheder at hjælpe fyrede medarbejdere med omskoling, uden at medarbejderen bliver beskattet af det.
- Der lægges op til en reform af voksen- og efteruddannelse. Systemet skal i højere grad målrettes mod de kortuddannede og uddannelser, der giver kompetence. Desuden skal

formålet for folkeoplysning, folkeuniversitet samt højskolerne præciseres.

- Der foreslås en to-årig forsøgsordning, hvor kommunerne får mulighed for at få tilskud til at ansætte ældre langtidsledige i varige job på ordinære løn- og ansættelsesvilkår. Forslaget om disse såkaldte seniorjob er en opfølgning på regeringens aftale med kommunerne fra juni.
- Det foreslås at sikre forbedrede rettigheder for personer, der har fleksjob.
- Det foreslås at ændre loven om orlov, således at det gøres mere fleksibelt for småbørnsfamilier at tage orlov.
- Kommuner med pasningsgaranti får mulighed for at øge forældrebetalingen med et procentpoint om året, dog højst til 33 pct. i 2002.
- De bebudede ændringer af reglerne for hjemmeservice vil blive fremsat allerede i oktober. Et flertal i Folketinget har allerede aftalt, at der i fremtiden ikke kan ydes tilskud til vinduespudsning, ligesom tilskuddet til havearbejde sættes ned.
- Det foreslås at lukke op for byggeri af en ny type andelsboliger, hvor det eneste offentlige engagement skal være en kommunal lånegaranti for de yderste lån i boligerne. Forslaget vil gøre det lettere for især velhavende ældre at indrette sig i andelsboliger, de såkaldte olde-kollektiver. Det vil efter planen ikke berøre den nuværende kvote af offentligt støttede andelsboliger.
- Som opfølgning på et EU-direktiv skal der indføres forbud mod tobaksreklamer. Forbuddet vil omfatte alle reklameformer samt sponsorering og gratis uddeling af tobak.
- Der skal indføres røgfri miljøer i alle offentlige institutioner, heriblandt daginstitutioner, skoler og på landets sygehuse. Lærerne kan stadig ryge, men kun i afgrænsede lokaler og det samme gælder pædagogerne i daginstitutioner. Sygehuspersonalet får helt forbud mod at ryge på sygehusenes arealer. Forbuddet træder dog først i kraft efter en overgangsperiode. Patienter og pårørende vil ikke blive ramt af forbuddet.
- Udlændingeloven skal ændres med henblik på tilpasning til Schengen-samarbejdet, som Danmark forventes at tilslutte sig 1. oktober 2000.
- Det første skridt til en reform af spillelovgivningen kommer i år. Reformen skal bl.a. omfatte afgifterne på spil, og i første omgang vil regeringen tage fat på spilleautomater.
- Der skal indføres fusionskontrol i konkurrenceloven, så staten får bedre kontrol med store fusioner.
- Straffeloven skal ændres, så spirituskørsel i højere grad kan straffes med samfundstjeneste.
- Der gives tilladelse til TV-overvågning af trafikken.

5. okt. Dansk-svensk mejerifusion

MD Foods og svenske Arla meddeler, at de vil fusionere. Sammenlægningen af de to selskaber skaber Europas største mejeri, som vil få navnet Arla Foods.

5. nov. Renteforhøjelse til 3,30 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,45 procentpoint til 3,30 pct.

16. nov. Afgiftsændring

Med virkning fra 26. oktober 1999 vedtager Folketinget, at der skal indføres højere afgifter for brugte importerede varebiler. Der indføres en skala, hvorefter skalaknækket reguleres efter varebilernes alder, på samme måde som det sker for brugte personbiler. Den afgiftspligtige værdi forhøjes med 6.100 kr. for brugte biler, som førstegangsindregistreres i Danmark, og som ikke har katalysator eller en tilsvarende

foranstaltning. Derudover forhøjes den afgiftspligtige værdi med 7.450 kr. for brugte person- og varebiler, der ikke er forsynet med airbags i det hele taget, og med 3.725 kr., hvor der kun er én airbag i bilen. Loven har virkning for køretøjer, der anmeldes til afgiftsberigtigelse fra og med 26. oktober 1999, dog er der visse modifikationer. (Nr. 837/17. nov.)

30. nov. Finanslovsforlig

Regeringen afslutter forhandlingerne om finansloven for 2000. Finanslovsforliget er et spraglet kludetæppe med mange delaftaler med flere forskellige konstellationer af partier. Det drejer sig om følgende forlig og aftaler: Et femårigt trafikforlig, et fireårigt politiforlig, en aftale om servicejobs, en voksen- og efteruddannelsesreform, en aftale om førtidspensionen, en arbejdsmarkedsreform, en aftale på sundhedsområdet og en række diverse aftaler. De forskellige forlig og aftaler omhandler bl.a. følgende elementer:

- Trafikforlig (forligspartier S, R, SF, EL): Den kollektive trafik tilføres 1,1 mia. kr. om året de næste fem år. DSB skal især bruge pengene til nye hurtigtog mellem København, Århus og Aalborg, samt en forbedring af S-togsforbindelsen mellem Københavns Hovedbanegård og Østerport Station. Derudover fremrykkes en række anlægsprojekter primært i Københavnsområdet. Banestyrelsen tilføres 530 mio. kr. årligt til forbedringer af skinnettet. Pengene hentes ved diesel- og naturgasafgifter for godt en halv milliard kroner årligt samt en omdannelse af Københavns Havn til statshavn. Dieselaftaget stiger med 23 øre pr. liter og der indføres en ny naturgasafgift, som fortrinsvis skal betales af naturgaselskaberne.
- Politiforlig (forligspartier S, R, SF, CD, V, K): Et fireårigt forlig, der samlet giver næsten 2,4 mia. kr. ekstra til politiet. Der ansættes 540 ekstra folk heraf 230 betjente. Der er aftalt en styrkelse af nærpolitiet, en forstærket indsats mod volds- og bandekriminalitet samt en forøgelse af patruljeringen. En del af pengene skal bruges til grænsekontrol i forbindelse med Schengen-samarbejdet, en styrkelse af politiets EDB og alarmcentraler. For at skaffe penge til politiet sættes en række bøder op. Andre penge hentes ved besparelse på begravelsesforretning og afskaffelse af magasinpressens portotilskud.
- Aftale om servicejob (forligspartier S, R, CD, SF, EL): Der oprettes et toårigt forsøg med servicejob, så kommuner, amter og statslige institutioner kan ansætte ældre ledige i rigtige job. Forsøget indebærer, at ledige over 48 år, som har været aktiveret i mindst et halvt år, får chancen for et rigtigt job inden for eksempelvis social- og sundhedssektoren eller trafikområdet. Jobbet kan være aflastning af hjemmehjælperen eller sygeplejersken, overvågning af togstationer eller lign. Staten giver et årligt tilskud på 100.000 kr. til amtet eller kommunen, så længe ansættelsen varer. Målgruppen for ordningen er 36.000 ledige og 25.000 personer på overgangsydelse.
- Voksen- og efteruddannelsesreform (forligspartier S, R, SF, CD): Statens bidrag til voksen- og efteruddannelse fastfryses på 3,5 mia. kr. Arbejdsmarkedet skal selv finansiere de mest virksomhedsrettede kurser i løbet af et par år via indbetalinger til den nyoprettede Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering, kaldet AUF. Indbetalingernes størrelse fastlægges af AUFs bestyrelse, der udgøres af arbejdsmarkedsparter. Et samlet løft på 200 mio. kr. vil ifølge Arbejdsministeriet betyde et bidrag på 100 kr. pr. heltidsansat. Den offentlige indsats målrettes til at give de kortuddannede et løft. Der ryddes op i kursusjunglen, mens uddannelsesgodtgørelsen bibeholdes på 100 pct. af dagpengesatsen.
- Aftale om førtidspensionen (forligspartier S, R, V, K, CD, KrF, SF): Der indgås en rammeaftale om en reform af førtidspensionen. Reformen forventes at træde i kraft i 2003. Hovedindholdet er, at de nuværende fire ydelser skæres ned til to. De, der slet ikke kan arbejde, får en ydelse, og de, der har nogen arbejdssevne i behold, får en lavere ydelse. Til gengæld får de et retskrav på egnet beskæftigelse, så de kan supplere ydelsen, hvis de selv ønsker det.
- Arbejdsmarkedsreform (forligspartier S, R, V, K, KrF, CD): Aftalen er en justering af den seneste arbejdsmarkedsreform. Den mest markante ændring betyder lempeligere krav om aktivering for ledige på 58 og 59 år med mulighed for at gå på efterløn, når de fylder 60 år. Den gruppe ledige skal fremover, ikke automatisk tvinges i aktivering. Hvert enkelt tilfælde skal vurderes individuelt. Lediges muligheder for at få foden inden for på arbejdsmarkedet skal lettes ved at bruge arbejdspraktik i en virksomhed som et redskab i aktiveringsindsatsen.
- Aftale på sundhedsområdet (forligspartier S, R, SF, CD, K, V): Der afsættes 495 mio. kr. til en styrket indsats på kræftområdet i perioden 2000-2002. Pengene skal både gå til indkøb af scannere og til uddannelse af sundhedspersonalet. Pengene kommer oven i de 850 mio. kr. til kræftbehandling, der er et led i aftalen om amternes økonomi for 2000. Mulighederne for at vælge hospice forbedres, og psykiatriområdet får et løft med 750 mio. kr. i perioden 2000-2002. Pengene til sundhedsaftalen skal skaffes ved besparelser på statens tilskud til medicin. En række lægemidler skal udbydes i licitation. Samtidig skal det offentlige tilskud til nye lægemidler fremover udregnes på grundlag af den europæiske gennemsnitspris.
- Diverse aftaler (forligspartier S, R, SF, CD): Hjemmeservice-ordningen udvides, så man også kan få tilskud til indkøb af dagligvarer og til at få hentet børn i daginstitutioner. Sociale pensioner som folkepension og førtidspension stoppes fremover fra den dag, modtageren dør. I dag udbetales pension til de efterladte resten af måneden efter dødsfaldet. Samtidig fjernes det dobbelte personfradrag for efterladte ægtefæller. Gebyret på et nyt pas forhøjes, så et nyt pas kommer til at koste 600 kr. Prisen for pas til børn fastholdes. Retsafgiften hæves fra en til to pct. af beløb over 6.000 kr.

4. dec. WTO-topmøde i Seattle

Forhandlingerne i Verdenshandelsorganisationen WTO ender i sammenbrud, der hovedsagelig tilskrives de store modsætninger mellem USA, EU og udviklingslandene. U-landene er utilfredse med, at USA og EU tromler deres vilje igennem, og at de ikke er med i den lille inderkreds af lande, der bestemmer dagsordenen for frihandelsforhandlingerne i WTO-regi.

9. dec. Tryg-Baltica køber norsk forsikringsselskab

Unidanmark-koncernen udbygger sin Norden-strategi gennem Tryg-Balticas køb af det norske forsikringsselskab Vesta. Dermed skabes en af Nordens største forsikringskoncerner.

11. dec. EU-topmøde i Helsinki

EU's stats- og regeringschefer beslutter at udvide feltet af lande, som ønsker optagelse i EU. Udover de seks lande, som allerede er i gang med forhandlinger om optagelse, bliver seks nye lande inviteret til forhandlinger om medlemskab. De seks nye kandidatlande er Bulgarien, Letland, Litauen, Malta, Slovakiet og Rumænien. Samtidig får Tyrkiet sin ansøgning om medlemskab godkendt af EU. Stats- og regeringscheferne beslutter, at EU skal være klar til at optage nye medlemmer fra den 1. januar 2003.

20. dec. Salg af Danisco Distillers

Det statsejede svenske selskab Vin & Sprit meddeler, at de i første omgang køber 51 pct. af Danisco Distillers med klassiske varemærker som Aalborg Akvavit og Gammel Dansk. Salget af Danisco Distillers medfører, at De Danske Spritfabrikker genopstår, da Vin & Sprit ved transaktionen giver det danske selskab sit gamle navn tilbage.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for 2000 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2000

10. jan. Mediefusion

En fusion mellem nyheds- og underholdingskoncernen Time Warner og den største internationale Internetudbyder American Online skaber verdens største medieselskab. Fusionen vil sætte helt nye normer for, hvordan medie- og underholdningsindustrien fremover får deres produkter ud til kunderne. Time Warner står bag bl.a. CNN, Warner Music Group og Fortune, mens American Online bl.a. driver Netscape og CompuServe.

22. jan. Overenskomstaftale på industriområdet

Dansk Industri og Co-industri indgår overenskomstaftale, som gælder for de næste fire år. Aftalen indebærer, at mindstelønnen stiger 1. marts 2000 med 2,00 kr. til 82,40 kr. og de to følgende år til 84,40 kr. og 86,40 kr. I 2003 skal der være ny forhandling. Endvidere omhandler den fireårige overenskomstaftale bl.a. følgende hovedelementer:

- Ferie: Fire feriedage næste år og fem feriefridage fra 2003. Feriefridage skal aftales mellem arbejdsgiveren og den ansatte.
- Pension: Pensionsindbetalingerne stiger fra 1. juli 2000 til 6,3 pct. og herefter stigninger de følgende tre år til henholdsvis 6,6 pct., 7,8 pct. og 9,0 pct.
- Genetillæg: Genetillæggene betales mellem kl. 18 og kl. 06. De forhøjes med 5 pct. i 2000 og med yderligere 2 pct. i 2002. I 2003 er der ny forhandling.
- Barsel: Løn under barsel i de første 14 uger ændres fra 1. maj til maksimum 120 kr. i timen og fra 1. maj 2003 til fuld løn i 14 uger.
- Sygdom: Løn under sygdom sættes op til 5 uger fra 1. juli 2000.

4. feb. Renteforhøjelse til 3,60 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,30 procentpoint til 3,60 pct.

23. feb. Ministerrokade

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen meddeler, at regeringen foretager en ministerrokade. Indenrigsminister Thorkild Simonsen og sundhedsminister Carsten Koch fratræder deres ministerposter. Ritt Bjerregaard og Jacob Buksti udnævnes til henholdsvis fødevareminister og trafikminister, mens socialminister Karen Jespersen, fødevareminister Henrik Dam Kristensen og trafikminister Sonja Mikkelsen skifter poster til henholdsvis indenrigsminister, socialminister og sundhedsminister. Efter ministerrokaden består regering af følgende ministre:

- Statsminister: Poul Nyrup Rasmussen(S)
- Økonomiminister og minister for nordisk samarbejde: Marianne Jelved (R)
- Finansminister: Mogens Lykketoft (S)
- Udenrigsminister: Niels Helveg Petersen (R)

- Justitsminister: Frank Jensen (S)
- Skatteminister: Ole Stavad (S)
- Miljø- og energiminister: Svend Auken (S)
- Indenrigsminister: Karen Jespersen (S)
- Forsvarsminister: Hans Hækkerup (S)
- Arbejdsminister: Ove Hygum (S)
- Erhvervsminister: Pia Gjellerup (S)
- Socialminister: Henrik Dam Kristensen(S)
- Fødevareminister: Ritt Bjerregaard (S)
- Sundhedsminister: Sonja Mikkelsen (S)
- Trafikminister: Jacob Buksti (S)
- Kulturminister: Elsebeth Gerner Nielsen (R)
- Undervis. - og kirkeminister: Margrethe Vestager (R)
- Forskningsminister: Birte Weiss (S)
- Bolig- og byminister: Jytte Andersen (S)
- Minister for udviklingsbistand: Jan Trøjborg (S)

28. feb. Kogalskab i Danmark

Efter afsløringen af kogalskab hos en enkelt malkeko i en kvægbesætning kræver fødevareministeren, at en række oksekødsprodukter bliver fjernet fra danske butikker for at beskytte forbrugerne og sikre den danske oksekøds-eksport.

6. mar. Unidanmark i storfusion

Unidanmark og finsk-svenske Merita Nordbanken meddeler, at de fusionerer.

9. mar. Euro-afstemning

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen meddeler, at der vil blive afholdt folkeafstemning om euroen, torsdag den 28. september. Forudsætningen for, at afstemningsdatoen ligger fast er, at Socialdemokratiet på en ekstraordinær kongres den 30. april siger ja.

17. mar. Renteforhøjelse til 3,85 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 3,85 pct.

23. mar. Befordringsfradrag ændres

Under indtryk af de stedfundne prisstigninger på benzin hæves fradraget for befordring mellem hjem og arbejdsplads. Følgende satser gælder således fra 20. marts 2000:

0- 24 km inkl.	intet fradrag
25-100 km inkl.	154 øre pr. km
Over 100 km	77 øre pr. km

24. mar. EU-topmøde i Lissabon

EU's stats- og regeringschefer vedtager på topmødet en velfærdsplan for de 15 medlemslande. EU's plan sigter på centrale velfærdsområder, herunder pensionssystemer, skat, socialpolitik og uddannelsen. De vigtigste elementer i velfærdsprogrammet er:

- Antallet af beskæftigede skal hæves til omkring 70 pct. af befolkningen i 2010 med 61 pct. i dag. Regeringerne opfordres til at sætte nationale mål for arbejdsløsheden.
- Kvinders erhvervsfrekvens skal op fra 51 pct. i dag til over 60 pct. i 2010. Det skal blandt andet hjælpes på vej ved at sikre bedre muligheder for børnepasning.
- Antallet af de 18- til 24-årige, som kun har en 10. klasse uddannelse skal halveres.
- Det skal sikres, at alle skoler har adgang til Internet.

Økonomisk-politisk kalender

- De europæiske pensionssystemers udvikling frem til 2020 skal analyseres.
- Øget indsats mod social udstødelse med en særlig indsats omkring bolig, uddannelse og sundhed.
- Offentlige serviceydelser skal kunne nås elektronisk i 2003.
- Tele-sektoren skal være fuldt liberaliseret i 2001 og dermed sikre billigere adgang til Internet.

28. apr. Renteforhøjelse til 4,10 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 4,10 pct.

19. maj Handelsaftale med Kina

EU og Kina indgår aftale om betingelserne for Kinas optagelse i den internationale handelsorganisation WTO. Med fastlæggelsen af rammerne for Kinas optagelse i WTO er den sidste store forhindring overvundet. Den endelige optagelse i WTO vil formentlig ske i løbet af 2000.

31. maj Carlsberg fusionerer

Carlsberg og det norske bryggeri Orkla meddeler, at de lægger deres bryggeriaktiviteter sammen i et nyt fællesejet selskab med navnet Carlsberg Breweries. For Carlsberg betyder sammenlægningen med Orkla, at selskabets mål om at være blandt verdens fem største bryggerier er rykket meget tættere på.

9. jun. Renteforhøjelse til 4,70 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,60 procentpoint til 4,70 pct.

19. jun. Fusion mellem ISS og Jydsk Rengøring

Danmarks største rengøringselskab ISS meddeler, at de opkøber Jydsk Rengøring.

29. aug. Forslag til finanslov

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 293 af 29. august til finanslov for finansåret 2001.

12. sep. Ophævelse af sanktionerne mod Østrig

De 14 EU-lande ophæver sanktionerne over for Østrig. Sanktionerne blev indført 4. februar 2000 som en reaktion mod Østrigs nye højreregering bestående af det konservative ÖVP og det højreradikale frihedsparti FPÖ med Jörg Haider i spidsen.

28. sep. Nej til euroen

Danskerne stemmer nej til Danmarks deltagelse i den europæiske monetære union, ØMU'ens, tredje fase om deltagelse i Euro-samarbejdet - den fælles mønt.

JA-stemmer: 1.621.937 (46,9 pct.)

NEJ-stemmer: 1.838.026 (53,1 pct.)

Stemmeprocent: 87,5

23. aug. Renteforhøjelse til 4,90 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,20 procentpoint til 4,90 pct.

30. aug. Renteforhøjelse til 5,10 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,20 procentpoint til 5,10 pct.

6. sep. Rentenedsættelse til 5,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,10 procentpoint til 5,00 pct.

27. sep. Renteforhøjelse til 5,10 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,10 procentpoint til 5,10 pct.

29. sep. Renteforhøjelse til 5,60 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,50 procentpoint til 5,60 pct.

2. okt. Bankfusion

Danske Bank og moderselskabet for BG Bank, RealDanmark, bliver slået sammen til en koncern, meddeler de to selskaber. Den ny koncerns forretningsområder er indenfor detailbank (almindelig bank), realkredit, livsforsikring, pension og investeringsforeninger. Selve koncernen får navnet Danske Bank og bliver en af de største banker i Norden med en samlet balance på 1,3 billioner kroner og en egenkapital på 58 milliarder kroner.

3. okt. Regeringsprogram

Folketinget starter med statsministerens åbningstale, som indeholder bl.a. følgende hensigtserklæringer:

- Byfornyelsen skal forbedres gennem ændring i finansieringsreglerne så der kommer flere private midler med i fornyelserne. Desuden skal der lægges mere vægt på den basale fornyelse.
 - Forskningen skal styrkes bl.a. ved at uddanne flere ph.d. studerende og samspillet mellem forskningen i den private og offentlige sektor skal styrkes til gavn for erhvervslivet. Teknisk universitet skal være selvejende.
 - Den offentlige forvaltning skal digitaliseres. Borgere og virksomheder skal have mulighed for at kommunikere med myndighederne i alle døgnets 24 timer og i langt højere grad at benytte sig af elektronisk selvbetjening.
 - Landbruget skal fremover betale gebyrer for behandling af ansøgninger til diverse EU støtteordninger. Indsatsen for ernæring og sundhed skal forbedres, ligesom fødevarerforskningen skal styrkes.
 - Den danske regering og Grønlands Hjemmestyre skal genforhandle en ny aftale om tilskud til hjemmestyret.
 - Det skal gøres nemmere for virksomheder at indberette oplysninger om ansattes løn, idet der indføres et nyt "Lønsystem", der betyder at der kun skal indberettes til en virksomhed samt i mindre detaljeret omfang og ikke så ofte som i dag.
 - Det skal gøres billigere og lettere at opnå registrering af design og reglerne på området skal harmoniseres i forhold til EU.
 - Danmark skal ved lov tilslutte sig oprettelsen af en permanent international straffedomstol.
 - Forsvarets formål skal laves om, så det internationale engagement betones, og professionelle hjemmeværnsfolk skal udsendes på international tjeneste.
 - Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet følges op af lovforslag, som blandt andet omfatter dansk tilslutning til det fælles europæiske fingeraftrykssystem Eurodac.
 - Undervisningsministeren genfremsætter sit forslag om elever og studerendes undervisningsmiljø.
 - På miljøområdet skal der indføres et nyt pant- og retursystem, kolonihaver skal sikres og der skal indføres flere afgifter for at minimere forbruget af emballage.
- Kyoto-protokollen om begrænsning af drivhusgasser skal ratificeres.

De enkelte virksomheders miljøindsats skal styrkes ved skærpede krav til de grønne virksomhedsregnskaber.

- Selskabsskatten foreslås nedsat fra 32 pct. til 30 pct. Skattemæssige problemer i forbindelse med generationsskifte i virksomheder skal lettes.

Der skal være mulighed for at virksomhederne kan afskrive udgifter til indkøb af kunst.

Hvis der ikke indgås frivillige aftaler vil der komme forslag om afgifter på de miljøskadelige stoffer MTBE, ETBE og TAME, der typisk findes i benzin.

Der lægges op til afskrivninger på industrielle drivhusgasser som chlorcarboner og haloner

Ændring af reglerne for hjemme-PC-ordninger.

Forenklet beskatning af indtægter på aktier.

- Sikkerheden i luften skal styrkes ved at gøre det nemmere for piloter og flyveledere at indrapportere småfejl.
- Der fremsættes et lovforslag der betyder at pårørende ikke længere får mulighed for at modsætte sig en afdøds skriftlige ønske om at være organondonor.

Der skal sættes massivt ind for at undgå, at børn og unge begynder at ryge. Daginstitutioner og skoler skal være røgfri dér, hvor børn opholder sig.

Forbruget af alkohol skal ned, særligt blandt unge. Sundhedsvæsenet skal i højere grad bidrage med råd og vejledning om sund levevis.

Regeringen har prioriteret en styrkelse af kræftområdet. Der vil også i de kommende år blive afsat ressourcer til en væsentlig udbygning af behandlingskapaciteten i form af flere scannere og strålekanoner.

- Regeringen vil sikre de økonomisk dårligst stillede pensionister en bedre, mere ensartet behandling ud over hele landet. Personlige tillæg skal tildeles ensartet efter behov, uanset hvor i landet pensionisten bor. Der skal endvidere ses på om reglerne for varnehjælp kompenserer godt nok for de stigende energipriser.
- Regeringen vil øge indsatsen for at få flere i beskæftigelse. Først og fremmest ved at få plads til alle på arbejdsmarkedet. Personer med nedsat arbejdsevne, de sidste langtidsledige og – ikke mindst – indvandrere og deres efterkommere skal sikres en plads på arbejdsmarkedet.
- Regeringen vil i det kommende folketingsår fremlægge forslag til en førtidspensionsreform. Formålet med reformen er at skabe beskæftigelsesmuligheder for de mange, der gerne vil have et arbejde, selv om de ikke har fuld arbejdsevne.

13. okt. Rentenedsættelse til 5,50 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,10 procentpoint til 5,50 pct.

27. okt. Rentenedsættelse til 5,40 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,10 procentpoint til 5,40 pct.

5. nov. Finanslovsforlig

Regeringen afslutter forhandlingerne om finansloven for 2001 og kan præsentere en aftale med SF og Enhedslisten - og med CD på en række delaftaler. Den samlede aftale omfatter bl.a. følgende elementer:

- Uddannelse: Forliget indebærer flere og bedre praktikpladser, en reform af social- og sundhedsuddannelserne, udvidet adgang til produktionsskoler og en understreg-

ning af princippet om lige adgang til alle ungdomsuddannelser uanset social og økonomisk baggrund.

- Forskning: Der skal introduceres et nyt koncept med såkaldt Større tværgående forskergrupper, der skal stimulere kvalitetssikring og konkurrence om forskningsmidlerne samt fremme fornyelsen i forskningen gennem samarbejde på tværs af fagområder, institutioner, sektorer og offentligt/privat. Der afsættes på finansloven 30 mio. kr. årligt til dette. Herudover afsættes under regeringens erhvervsstrategi 45 mio. kr. i 2001.

Derudover er afsat 20 mio. kr. årlig til indlejring af visse forskningsprogrammer der er ved at løbe ud såfremt det vurderes at disse har et fremadrettet forsknings- og samfundsmæssigt potentiale. Der afsættes 10 mio. kr. årligt til flere ph.d. stipendier.

- Miljø: For at styrke byøkologiske initiativer og tiltag vedrørende økologisk byggeri mv. samt af fremme økologisk adfærd og løsninger i lokalsamfundet afsættes en fireårig pulje på i alt 178 mio. kr. til økologiske initiativer.

Indsatsen for at udvikle nye energiteknologier fortsættes og der bevilges 35 mio. kr. om året i perioden 2001-2004. For at mindske kemikalietrykket gennemføres en fireårig kemikalieplan på 36,8 mio. kr. i 2001 og i gennemsnit 31,3 mio. kr. om året i de efterfølgende tre år. Planen omfatter en lang række initiativer, der tilsammen skal medvirke til at øge fremdriften i det kommende kemikaliarbejde.

En styrket naturforvaltning igangsættes, som omfatter naturgenopretning, skovrejsning, naturformidling og bevaring af kulturmiljø i alt tilføres 80 mio. kr. om året til dette formål.

Den grønne jobpulje videreføres og forlænges i fire år med et niveau på 42 mio. kr. årligt, inkl. administration.

- Børn og unge: Der indføres et særligt børnetilskud til uddannelsessøgende med børn, der udgør 5.000 kr. Tilskuddet er indkomstafhængigt. Kommunernes udbygning af dagpasningsområdet prioriteres fortsat og der henstilles til universitetsbyerne, at man udnytter de eksisterende gunstige regler, så der etableres flere ungdomsboliger.

- Ældre: Aftalen om ældrepakken indebærer bedre og mere ens vilkår for de økonomisk svageste stillede pensionister. Derudover er det aftalt at disponere 259 mio. kr. til ældresektoren bl.a. til opførelse af flere ældreboliger, kvaliteten og omsorgen på ældreområdet skal styrkes, der skal gives tilskud til kommunerne til oplæring og uddannelse af nye servicejobmedarbejdere på ældreomsorgsområdet

- Fødevarerområdet: Fødevaredirektoratet styrkes væsentligt, således at der i 2001 tilføres 35,7 mio. kr. for at sikre at et højt niveau inden for fødevarer sikkerhed og et højt veterinært stade videreføres og styrkes.

- Trafik: Der afsættes i alt 100 mio. kr. i perioden 2001-2004 til udvikling af sikkerhed på jernbaneområdet. Der skal bl.a. etableres ATC-togstop på strækningerne Vejle-Struer, Esbjerg-Holstebro og Odense-Svendborg og der afsættes midler til nedlæggelse af private overkørsler. Gratisgrænsen for børn i den kollektive trafik udvides således at en betalende voksen gratis kan medtage op til to børn under 12 år. Det forventes at udgifterne beløber sig til 7,5 mio. kr. i 2001 og herefter ca. 10 mio. kr. årligt. Der afsættes 60 mio. kr. i 2001-2004 til fremme af trafiksikkerhed, miljø og fremkommelighed.

- Sundhed: Der er skabt finansiering til, at amterne i 2001 kan øge udgifterne på sundhedsområdet med 2 pct. svarende til 0,8 mia. kr. På forebyggelsesområdet er i 2001

afsat i alt 146,1 i 2001, heraf er forhåndsreserveret 30 mio. kr. på alkohol-området, 21 mio. kr. til HIV/AIDS, 5 mio. kr. til gennemførelsen af regeringens aborthandlingsplan.

- Erhvervsområdet: Erhvervsministeriet fremlagde i februar sin nye erhvervsstrategi dk21, som er regeringens vision og strategi for et konkurrencedygtigt erhvervsliv. Der afsættes i alt 329,5 mio. kr. til initiativer omkring strategiens 5 fokusområder, der bl.a. omfatter målsætninger som, at Danmark skal have et konstruktivt partnerskab mellem erhvervslivet og det offentlige om udformningen af nye love og regler, der skal medvirke til at lette virksomhedernes administrative byrder, Danmark skal have en mere effektiv konkurrence og mere velfungerende markeder og Danmark skal udvikle sig til et endnu mere internationalt samfund, bl.a. vha. eksportvækstgrupper mm.
Et andet mål er at borgere og virksomheder skal kunne ordne alle løbende forretninger med det offentlige via Internettet og andre nye kommunikationsformer inden for en kort årrække. Der afsættes 21 mio. kr. årligt over en fireårsperiode til Danmark på nettet, bl.a. gives fremover gratis adgang til Danmarks Statistiks statistikbank.
- Retsområdet: Domstolsområdet tilføres i 2001 yderligere 200 mio. kr. Bevillingerne muliggør bl.a. at ophobningerne af sager ved landsretterne fortsat kan reduceres, således at berammelsestiderne kan forkortes. Der afsættes 21 mio. kr. til en forhøjelse af vederlaget til domsmænd, og der etableres et landsdækkende system med automatisk hastighedskontrol, der afsættes 42 mio. kr. til denne ordning.
- Indtægter, erhvervsskatter mv.: I 2001 vil afgiften på sodavand forøges med 0,65 kr. pr. liter og afgiften på pipe og rulletobak øges fra 52,5 kr. pr. kg. til hhv. 402,5 og 452,5 kr. pr. kg. (Provenu: 200 mio. kr.) Højere afgift på affald (Provenu 60 mio. kr.) Vægtafgift på traktorer således at indregistrerede traktorer og påhængsvogne belastes med fuld afgift (Provenu 40 mio. kr.).

7. nov. Valg i USA

En marginal forskel mellem vicepræsident Al Gore og den republikanske kandidat George W. Bush medfører omtælling i staten Florida. Vinderen af det amerikanske præsidentvalg bliver derfor ikke fundet i første omgang.

11. dec. EU-topmøde i Nice

Her følger centrale elementer i Nice-traktaten:

- EU-kommissionen: Hvert land skal have en kommissær, så længe antallet af medlemslande er højst 27. I 2005 mister Tyskland, Frankrig, Storbritannien, Italien og Spanien deres ene kommissær.
- Ministerrådet: De fire største lande får 29 stemmer hver, mens de mindste får tre. Danmark har fået syv stemmer. Hvis samtlige ansøgerlande bliver medlemmer, vil det samlede stemmetal blive 345.
- EU-parlamentet: Antallet af pladser øges fra 626 til 732 for at give plads til nye medlemslande.
- Veto: Inddrages i et par snese tilfælde, heriblandt udnævnelser inden for EU. Vetoretten ophæves delvis, når det gælder handelsaftaler, undtaget herfra er aftaler om tv og film.
- Visse spørgsmål om asyl og indvandring afgøres ved såkaldt kvalificeret flertal i ministerrådet fra 2004.
- Vetoretten opretholdes i spørgsmål om skatter og social tryghed.

- Samarbejde i dybden: Mindst otte medlemslande kan sammen indlede et uddybet samarbejde. Et kvalificeret flertal i ministerrådet må imidlertid godkende det. Det udenrigspolitiske samarbejde kan bremses med et veto fra et enkelt medlemsland. Uddybet samarbejde kan ikke omfatte forsvar eller spørgsmål med militære konsekvenser.
- Østrigsklausul: Når et medlemsland bryder EU's grundlæggende normer, kan EU udfærdige anbefalinger til landet, hvis fire femtedele af medlemslandene beslutter det.

14. dec. George W. Bush bliver USA's næste præsident

Efter en periode siden valget i USA 7. november 2000 med genoptællinger af stemmer og retssager om fejl i valgprocedurerne i Florida, opgiver demokraten Al Gore at kæmpe videre for at blive præsident. Det betyder, at republikaneren George W. Bush indsættes som USA's næste præsident. Beslutningen kommer efter, at USA's højesteret har afgjort, at de igangværende genoptællinger i Florida, ikke er gyldige.

21. dec. Regeringsrokade

Statsminister Poul Nyrup Rasmussen meddeler, at regeringen foretager en ministerrokade. Udenrigsminister Niels Helveg Petersen, by- og boligminister og minister for ligestilling Jytte Andersen, forsvarsminister Hans Hækkerup og sundhedsminister Sonja Mikkelsen udtræder af regeringen.

Der er fem nye ansigter i den 4. Nyrup Rasmussen-regering; by- og boligminister og minister for ligestilling Lotte Bundsgaard, skatteminister Frode Sørensen, kirkeminister Johannes Lebech, sundhedsminister Arne Rolighed og minister for udviklingsbistand Anita Bay Bundegaard.

Skatteminister Ole Stavad, erhvervsminister Pia Gjellerup, og finansminister Mogens Lykketoft skifter poster til henholdsvis erhvervsminister, finansminister og udenrigsminister. Minister for udviklingsbistand Jan Trøjborg overtager posten som forsvarsminister. Endelig overdrages hvervet som kirkeminister til Johannes Lebech fra Margrethe Vestager, der herefter udelukkende er undervisningsminister.

Efter ministerrokokaden består regeringen af følgende ministre:

- Statsminister: Poul Nyrup Rasmussen (S)
- Økonomiminister og minister for nordisk samarbejde: Marianne Jelved (R)
- Udenrigsminister: Mogens Lykketoft (S)
- Finansminister: Pia Gjellerup (S)
- Miljø- og energiminister: Svend Auken (S)
- IT- og forskningsminister: Birte Weiss (S)
- Undervisningsminister: Margrethe Vestager
- Forsvarsminister: Jan Trøjborg (S)
- Indenrigsminister: Karen Jespersen (S)
- Fødevareminister: Ritt Bjerregaard (S)
- Justitsminister: Frank Jensen (S)
- Socialminister: Henrik Dam Kristensen (S)
- Erhvervsminister: Ole Stavad (S)
- Kulturminister: Elsebeth Gerner Nielsen (R)
- Arbejdsminister: Ove Hygum (S)
- Trafikminister: Jacob Buksti (S)
- By- og boligminister og minister for ligestilling: Lotte Bundsgaard (S)
- Skatteminister: Frode Sørensen (S)
- Kirkeminister: Johannes Lebech (R)
- Sundhedsminister: Arne Rolighed (S)
- Minister for udviklingsbistand: Anita Bay Bundegaard (R)

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender 2001 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2001

1. jan. Grækenland indførte euroen

Den græske drakme bliver fastlåst over for euro.

8. jan. Mistanke om kogalskab

Fødevareministeriet oplyser, at en ko fra en besætning i Fjerritslev i Nordjylland muligvis er smittet med BSE – kogalskab.

20. jan. Præsidentskifte i USA

Republikaneren George W. Bush indsættes som USAs 43. præsident.

6. feb. Ko frikendt for kogalskab

Mistanken om kogalskab på besætningen i Fjerritslev viser sig at være ubegrundet.

9. feb. Rentenedsættelse til 5,30 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,10 procentpoint til 5,30 pct.

13. mar. USA indfører importforbud af kød fra EU

USA's landbrugsministerium indfører et importforbud af kød fra EU, da det blev kendt, at mund- og klovsygen var nået til Frankrig. England har gennem de sidste uger været hårdt ramt af mund- og klovsygen

24. mar. EU-topmøde i Stockholm

På mødet blev truffet aftale om følgende punkter:

- En fuld liberalisering af el- og gassektoren skal gennemføres "så snart som muligt".
- Der blev indgået en aftale om at opstille fælles mål for beskæftigelsen, når landene i 2005 er halvvejs gennem Lissabonprocessen (se under Lissabon-topmødet 24-03-00). 67 pct. af den samlede arbejdsstyrke skal være i beskæftigelse til den tid, og målet for kvindernes vedkommende er 57 pct.
- Der skal gennemføres en reform af postsektoren.
- Der skal gennemføres en reform af den finansielle sektor.

14. maj Rentenedsættelse til 5,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,30 procentpoint til 5,00 pct.

15. maj Amerikansk kæmpeinvestering i Hillerød

Den amerikanske farmaceutiske virksomhed BIOGEN underskriver en aftale om opførelse af en stor produktionsfacilitet i Hillerød. BIOGEN venter at investere ca. 3 mia. kr. i produktionsfaciliteter. Produktionen i Hillerød skal dække hele det europæiske marked, og Danmark blev bl.a. valgt på grund af den nemme adgang til kvalificeret arbejdskraft.

25. maj USA genåbner for importen af kødprodukter
Efter mere end to måneders importstop for kødprodukter fra EU har USA nu genåbnet for importen fra en række europæiske lande.

1. jun. Danmark ratificerer Nice-traktaten

På Folketingets sidste arbejdsdag inden sommerferien vedtog tinget fredag endeligt loven om Danmarks tiltrædelse af Nice-traktaten. Imod stemte kun Enhedslisten, Dansk Folkeparti og løsgængerne - med undtagelse af Frank Dahlgård, som hverken stemte for eller imod.

6. jul. Rentenedsættelse til 4,95 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 4,95 pct.

28. aug. Forslag til Finanslov 2002

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 239 af 28. august til finanslov for finansåret 2002.

31. aug. Rentenedsættelse til 4,65 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,30 procentpoint til 4,65 pct.

11. sep. Terrorangreb mod USA

I alt fire amerikanske indenrigsfly bliver kapret af selvmordsterrorister. To fly rammer World Trade Centre i New York, ét Pentagon i Washington og ét styrter i jorden i Pennsylvania. Det samlede tabstal anslås til tæt på 6.000 mennesker, hvoraf 266 var om bord på flyene.

18. sep. Rentenedsættelse til 4,15 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,50 procentpoint til 4,15 pct.

24. sep. Lettelse af presset på de finansielle markeder

På baggrund af voldsomme kurstab på aktiemarkederne siden angrebet på USA 11. september meddeler Økonomiministeriet, at regeringen midlertidigt lemper solvensreglerne for livs- og pensionselskaberne. Foranstaltningerne vil bidrage til at lette presset på det finansielle marked og give selskaberne et bedre grundlag for at disponere langsigtet. Initiativerne har været drøftet på et møde mellem økonomiministeren og Forsikring & Pension, der har taget positivt imod regeringens planer. (*Lov om ændring af selskabsskatte-loven (livsforsikringsselskabers solvens) L6 vedtaget den 11/10 2001*)

2. okt. Regeringsprogram

Folketinget starter med statsminister Poul Nyrup Rasmussens åbningsredegørelse. Hovedpunktet i redegørelsen tager afsæt i terroraktionen i USA 11. september og fokuserer på, at Danmark og andre samfund står over for en ny verdensomspændende trussel, der skal bekæmpes gennem et internationalt samarbejde med FN som rammen for indsatsen. I det følgende er der et udpluk af regeringens forslag, med hovedvægten lagt på bekæmpelsen af international terrorisme:

- Der skal lovgives for at forhindre og optrevle finansiering af terrorisme.
- Straffeloven skal ændres, så der tages højde for den internationale terrorismes netværk.
- Der skal gennemføres en udvidet adgang til udlevering af terrorister.
- Der skal i EU udarbejdes en fælles definition af terrorisme og formuleres fælles strafferetlige rammer. Det praktiske politisamarbejde skal forstærkes.

- Der skal i udlændingeloven gennemføres en række ændringer. De skal følge op på det, der er besluttet i EU og i FN's Sikkerhedsråd. Det betyder:

- At vi skal udvide samarbejdet mellem politiets efterretningstjeneste og Udlændingemyndighederne, også for at sikre, at der nægtes opholdstilladelse til udlændinge, når det er påkrævet af hensyn til statens sikkerhed.
- At alle nødvendige foranstaltninger skal gennemføres for at undersøge og sikre, at asylansøgere ikke har deltaget i terrorhandlinger, hvis de skal have asyl. Det må sikres, at asylstatus ikke bliver misbrugt af gerningsmænd eller støttepersoner til terrorisme.
- At terrorister eller aktive støtter til terrorisme – ikke skal have asyl i Danmark. Eller noget sted i verden – de skal stilles til ansvar for deres gerninger.

- Indsatsen mod menneskesmugling og hvidvaskning af penge skal forstærkes. Det indebærer også lovændringer.

- De danske efterretningstjenester skal styrkes – både PET og Forsvarets efterretningstjeneste. Det er helt nødvendigt, hvis vores internationale samarbejdsforpligtelser skal løftes. Det forudsætter flere ressourcer, mandskab og investeringer.

- Beredskabsloven ændres. I lyset af terrorhandlingen den 11. september 2001 skal der ske en øget koordinering med henblik på at sikre en bedre sammenhæng mellem de enkelte myndigheders beredskabsplanlægning m.v. Herunder oprettelse af et centralt epidemiråd og en udbygning af det nordiske samarbejde.

- Straffeloven ændres med henblik på at skærpe straffene for voldtægt markant.

- Børn og børnefamiliers vilkår skal forbedres. Der skal ske en udvidelse af barselsorloven, og denne skal gøres mere fleksibel.

- En nyorientering af arbejdsmarkedspolitikken. Der skal sættes mere direkte på hvad den enkelte kan og de jobmuligheder der er i lokalsamfundet. Hovedelementerne er et forenklet regelsæt og en øget digitalisering af administrationen, en målretning af indsatsen, forbedringer af servicen overfor virksomhederne og den enkelte, ændringer af økonomistyringen og en yderligere regionalisering.

- Der skal sættes mere på en bedring af arbejdsmiljøet.

- Nydanskernes kvalifikationer skal udnyttes bedre og integrationspolitikken skal i fokus med udgangspunkt i færdigheder og pligter.

- I et tæt samarbejde med virksomhederne skal seniorpolitikken styrkes.

- Der skal uddannes flere inden for sundhedsvæsenet og det er aftalt med amterne at 120.000 mennesker kan komme i ekstra behandling de næste tre år. Og ventetiderne skal nedbringes til under tre måneder.

5. okt. Rentenedsættelse til 4,10 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 4,10 pct.

7. okt. USA angriber Afghanistan

Knap en måned efter terrorangrebet 11. september svarer USA igen med et massivt angreb mod Afghanistan i et forsøg

på at bekæmpe den terrormistænkte Osama bin Laden og hans al-Qaeda netværk.

9. nov. Rentenedsættelse til 3,60 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,50 procentpoint til 3,60 pct.

20. nov. Folketingsvalg

Der afholdes valg til folketinget, som resulterer i følgende mandatfordeling:

Parti	Mandatfordeling	Ændring
Socialdemokratiet.....	52	-11
Radikale Venstre.....	9	2
Konservative Folkeparti.....	16	0
Socialistisk Folkeparti.....	12	-1
Dansk Folkeparti.....	22	9
Kristeligt Folkeparti.....	4	0
Venstre.....	56	14
Enhedslisten.....	4	-1
<i>I alt</i>	<i>175</i>	

Der blev sidst afholdt folketingsvalg 11. marts 1998.

20. nov. Kommunal- og amtsrådsvalg

Der blev afholdt kommunal- og amtsrådsvalg samtidig med folketingsvalget.

26. nov. Regeringsgrundlag for de næste fire år

Den kommende VK-regering fremlægger sit regeringsgrundlag for de kommende fire års arbejde. Her bringer vi et uddrag:

Økonomi: Regeringen vil føre en fast økonomisk politik, som sigter på at skabe flest mulige arbejdspladser i den private sektor, at nedbringe statens gæld og at sænke skatterne. Der er brug for en langsigtet og stabil økonomisk politik, som giver virksomhederne og borgerne ro og sikkerhed til at disponere.

- Den faste valutakurspolitik vil blive videreført. Kronens binding til euro'en inden for det snævre udsvingsbånd vil blive fastholdt og den økonomiske politik tilrettelagt med henblik herpå.
- Finanspolitikken vil blive indrettet med henblik på at sikre en nedbringelse af den offentlige gæld og renteudgifterne frem til 2010.
- Der skal være et robust overskud på betalingsbalancen, så udlandsgælden kan være afviklet hurtigst muligt.
- Inflationen og renten skal holdes på et lavt niveau.

Liberalisering: Regeringen vil liberalisere det danske el- og gasmarked for at øge effektiviteten i energiproduktionen og reducere forbrugerpriserne. Regeringen vil også forberede en privatisering af DONG og PostDanmark.

Skat: Der indføres et skattestop i stat, amt og kommuner. Det indebærer, at regeringen ikke vil hæve nogen skat eller afgift. Der indføres stop for stigningen i ejendomsværdiskatten. Loftet udgøres af det beløb, som boligejeren betaler i ejendomsværdiskat for året 2001. Forudsat at det fornødne råderum er tilvejebragt, vil regeringen fremlægge forslag til reduktion af skatten på arbejdsindkomst med ikrafttræden 1. januar 2004.

Erhverv: Regeringen vil føre en erhvervs politik, der forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne gennem målrettede reduktioner af skatter og administrative byrder mv. Der skal

føres en dynamisk iværksætterpolitik, så det bliver mere attraktivt at starte og drive selvstændig virksomhed. Der vil blive fremlagt forslag om fremme af mulighederne for opsparing til etablering af selvstændig virksomhed. Regeringen vil desuden fremlægge en handlingsplan, "Flere iværksættere", som over en bred front vil indeholde initiativer, der kan stimulere lysten til at forbedre muligheden for at starte selvstændig virksomhed.

I takt med, at der gennemføres reduktioner til landbruget, skal beskatningen af landbrugets produktionsjord afvikles.

Arbejde: Regeringen vil foreslå frihed til arbejdsformidling med det formål at skabe flere og konkurrerende jobformidlinger. Reformen vil sigte på at skabe et økonomisk incitament hos alle involverede parter til at skaffe så mange ledige i arbejde som muligt.

For at fremme fleksibilitet og bevægelighed på arbejdsmarkedet skal det være muligt at oprette tværfaglige A-kasser, for at forbedre muligheden for at give ledige medlemmer tilbud, der rækker uden for deres hidtidige fagområde.

Barselsorlov: Fra 1. januar 2002 vil alle forældre til nyfødte have ret til et års fleksibel barselsorlov til fulde dagpenge. Det er op til forældrene at fordele barselsorloven mellem sig.

Sundhed: Kan det offentlige sygehusvæsen ikke tilbyde undersøgelse og behandling inden for to måneder får patienten fra 1. juli 2002 mulighed for frit valg af behandling på privat sygehus eller i udlandet. Regeringen afsætter 1,5 mia. til at nedbringe ventelisterne.

Udlændingepolitik: Regeringen udarbejder et samlet udspil til en markant stramning af udlændingeloven og fremlægger et handlingsprogram for bedre integration af indvandrere.

U-landsbistand: Regeringen reducerer bevillingerne til udviklingsbistand og miljøbistand til udviklingslandene med samlet 1,5 mia. kr.

27. nov. Ny VK-regering

Der bliver 18 ministre i den nye regering. Det er tre færre end den SR-regering, som Venstre og Konservative afløser. 12 ministre kommer fra Venstre og 6 fra Det Konservative Folkeparti:

- Statsminister Anders Fogh Rasmussen (V)
- Økonomi- og erhvervsminister samt minister for nordisk samarbejde Bendt Bendtsen (C)
- Udenrigsminister Per Stig Møller (C)
- Finansminister Thor Pedersen (V)
- Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen (V)
- Justitsminister Lene Espersen (C)
- Kulturminister Brian Mikkelsen (C)
- Minister for flygtninge, indvandrere og integration samt minister uden portefølje (Europaminister) Bertel Haarder (V)
- Skatteminister Svend Erik Hovmand (V)
- Trafikminister Flemming Hansen (C)
- Minister for videnskab, teknologi og udvikling Helge Sander (V)
- Fødevarerminister Mariann Fischer Boel (V)
- Forsvarsminister Svend Aage Jensby (V)

- Miljøminister Hans Christian Schmidt (V)
- Indenrigs- og sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen (V)
- Kirkeminister Tove Fergo (V)
- Undervisningsminister Ulla Tørnæs (V)
- Socialminister og minister for ligestilling Henriette Kjær (C)

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 2002 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*. For lovene angiver de øverste datoer tidspunktet for Folketingets vedtagelse.

2002

1. jan. Euro bliver sat i omløb i eurolandene

Den 1. januar 2002 bliver eurosedler og -mønter sat i omløb i eurolandene, og centralbankerne begynder at inddrage de nationale valutaer. I en periode på op til 2 måneder vil man kunne benytte både euroen og de nationale sedler og mønter i forretningerne, men fra 1. marts vil kun euroen være lovligt betalingsmiddel i eurolandene.

Danmark har, ligesom Sverige og Storbritannien, ikke indført euroen. Den danske krone er imidlertid tæt knyttet til euro gennem valutasamarbejdet.

11. jan. En række råd og nævn nedlægges

VK-regeringen fremlægger sin plan *Mere velfærd og mindre bureaukrati – sanering af råd, nævn, udvalg og centre*. Omkring 150 råd og nævn skal enten nedlægges eller sammenlægges. Saneringen af råd, nævn, udvalg og centre ventes at give en samlet besparelse på omkring 0,3 mia.kr. i 2002. Dertil kommer yderligere, betydelige besparelser på tilskud og puljer.

29. jan. Forslag til Finanslov 2002

Den nye regering ønsker at omprioritere 7 mia. kr. for at sikre bedre sygehuse, ældrepleje og barselsorlov i forhold til det finanslovsforslag der blev fremsat i august af den tidligere regering. Skatten skal holdes i ro.

De forøgede udgifter skal finansieres ved at spare på de statslige udgifter (4,5 mia.kr.) og på bistanden til ulande og Østeuropa (1,5 mia.kr.) i 2002. Herudover regnes med øvrige budgetforbedringer på 1 mia.kr. Forslaget skal danne grundlag for forhandlinger den næste måneds tid med de øvrige partier i folketinget.

1. feb. Rentenedsættelse til 3,55 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 3,55 pct.

6. feb. Finanslovsforlig mellem Dansk Folkeparti og regeringen

Dansk Folkeparti og regeringen indgår forlig om finanslov 2002. Finanslovsforhandlingerne kom til at betyde, at der skal spares mindre på uddannelserne, og at den i forvejen forbedrede barselsorlov nu kan strække sig til 66 uger, dog på en lavere sats.

Hovedelementerne i finanslovsforliget:

Sygehuse: Flere behandlinger på sygehuse og frit valg på sundhedsområdet. Sygehuse får tilført 1,5 mia. kr. til kortere ventelister. Pengene vil gå til de amter der sørger for højere aktivitet på sygehuse. Der indføres også frit sygehus valg så patienten kan vælge mellem privathospital eller

behandling i udlandet, hvis det offentlige ikke kan tilbyde behandling inden to måneder.

Ældre: De ældres skal sikres et generelt løft i ældreplejen og tilføres 500 mio. kr. (Ældrepakken). De ældre skal også have et frit valg i forhold til hvilken type hjemmehjælp de ønsker og frit valg i valg af plejehjem. Den ældre skal sikres ret til at få sin ægtefælle med. Selvejende ældreboliginstitutioner får tilført 75 mio. kr. til forbedringer.

Den omstridte dødepakke bliver ophævet. Det betyder at der udbetales social pension i tre måneder til den efterladte ægtefælle ved dødsfald når begge ægtefæller modtager social pension. Det koster 160 mio. kr.

En pulje på 150 mio. kr. skal bruges til forskellige sociale forbedringer.

Pensionisternes varmetillæg forbedres med et standardfradrag på ti pct. fra 1. januar 2003.

Barsel: Barselsorloven forlænge til 52 uger for fulde dagpenge, og den gøres mere fleksibel så en del af den kan udskydes. Det bliver også muligt at forlænge barselsorloven med 14 uger på en lavere sats. Forældreorloven afskaffes. Børn født mellem 1. januar 2001 og til lovens vedtagelse kan frit vælge mellem gammel og ny ordning.

Forskning og it: Regeringen vil bruge 400 mio. kr. ekstra på forskning og it. Finansieres med midler fra såkaldte UMTS-penge, der stammer fra auktionen over mobillicenser.

Pensionsopsparing: Den særlige pensionsopsparing på 1 pct. laves om til en individuel pensionsopsparing, og det bliver muligt at sætte pengene andre steder end hos ATP. I dag får alle udbetalt det samme beløb. Fremover får den enkelte lønmodtager udbetalt sit eget bidrag plus forrentning.

Erhverv: En erhvervs pakke på 500 mio. kr. skal forbedre erhvervslivets konkurrenceevne. Blandt elementerne er mere lempelige kredittider for moms og en højere momsgrænse, så flere små virksomheder kan undlade at lave momsregnskab. Det skal også gøres mere attraktivt for virksomhederne at få en del af lønnen udbetalt i aktier.

Forsvar: Sammen med forsvarsforligspartenerne S, R og KrF vil regeringen søge enighed om at bruge 750 mio. kr. over to år fra Miljø, Freds- og Stabilitetsreserven til forsvarets internationale opgaver.

Sociale forbedringer: Den såkaldte satspulje på i år 140 mio.kr. målrettet til sociale forbedringer skal udmøntes sammen med statsuljepartierne S, R, SF og KrF.

BESPARELSER:

Staten: I forhold til finansloven for 2001 skal der effektiviseres i staten. Der er indregnet en budgetforbedring i årene 2002-2005 på 1, 3, 5 og 7 pct. i forhold til det forudsatte niveau. Politi og forsvar er fritaget for disse besparelser.

Der spares 2,2 mia. ved at afvikle eller skære i en række puljer og tilskud. Statstilskuddet til hjemmehjælp bliver skåret ned til halvdelen. Tilskuddet til rengøring nedsættes fra 50 til 40 pct. og tilskud til alt andet falder væk.

Ulandsbistand og miljøstøtte til ulandene skal bidrage med 1,5 mia.

Ekstrabesparelsen på uddannelsesområdet på 650 mio. kr. , som VK-regeringen havde lagt oven i SR-regeringens forslag

fra august, er taget af bordet. De 650 mill. kr. findes i stedet på statens reserver.

21. feb. Forlig for 650.000 offentligt ansatte

Forhandlingerne om en ny overenskomst for 650.000 lærere, sygeplejersker, pædagoger og andre ansatte i amter og kommuner sluttede tirsdag med et forlig. Der bliver tale om et tre-årigt forlig, og lønmodtagerne får to ekstra feriedage. Forliget går ud på en generel lønstigning på 5,55 procent over tre år, hvilket er en reallønstigning, hvis skønnet om en samlet inflation på 5,1 procent holder. 1,87 procent af den samlede lønsum øremærkes til lokale lønforhandlinger.

20. mar. Finansloven for 2002 vedtaget

Med 98 stemmer mod 10 vedtog Folketinget finansloven for 2002. Samtlige af Folketingets partier på nær SF og Enhedslisten stemte for loven. (nr. 70, 2002)

14. jun. Aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi

Aftalen for 2003 er den første aftale efter 4-årsaftalen, som udløber med udgangen af 2002 og den første aftale efter regeringsskiftet i november. Forhandlingssituationen har derfor også været en anden end i de seneste år.

Hovedtemaet i dette års forhandlinger har været spørgsmålet om udgangspunktet for beregning af vækstrammen samt vækstrammens størrelse. Af andre centrale forhandlingstemaer kan nævnes anlægsniveau og lånemuligheder til især folkeskolebyggeri, overensstemmelse mellem signaler og vækstramme og kommunale frihedsgrader. Herudover har et helt særskilt forhandlingstema været folkeskolen.

Aftalen levner ikke plads til serviceudvidelser i KL-kommunerne set under ét, og de kommunale skatter skal holdes i ro i 2003. Hvis man i en kommune ønsker at hæve serviceniveauet på enkelte områder, kan det kun ske gennem en omprioritering. Med aftalen er der skabt mulighed for at imødegå det demografiske udgiftspres for kommunerne under ét næste år. Men aftalen vil betyde, at der vil være kommuner, som næste år må igennem alvorlige besparelser.

14. jun. Aftale mellem regeringen og Amtsrådsforeningen om amternes økonomi i 2003

Med aftalen er regeringen og amterne enige om en klar prioritering af sundhedsområdet, som i alt får tilført godt 1,2 mia. kr. mere i 2003 – heraf 750 mill. kr. til udbygning på sygehusområdet og 500 mill. kr. til dækning af stigende medicinudgifter. Med aftalen bidrager amterne til at overholde skattestoppet, hvilket indebærer at udskrivningsprocenten holdes uændret i 2003.

1. jul. Danmark overtager EU-formandskabet

Danmark er formandskabsland for den Europæiske Union fra den 1. juli til den 31. december 2002. Det danske formandskabs hovedprioritet er at afslutte udvidelsesforhandlingerne med op til ti nye medlemslande. De 13 kandidatlande er Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn og Tyrkiet. Det danske formandskab vil også prioritere en række andre vigtige spørgsmål på EU's dagsorden, herunder frihed, sikkerhed og retfærdighed, bæredygtig udvikling, sikre fødevarer og globalt ansvar.

10. jul. Laveste aktiekurser på Wall Street i fire år

De seneste aktiekursfald er kommet efter, at teleselskabet Qwest Communications kom i myndighedernes søgelys i den seneste af en række erhvervsskandaler i USA. Tidligere på året er giganter som Enron, WorldCom, Merck og Xerox kommet i søgelyset på grund af omfattende regnskabssvindel.

9. aug. Rentenedsættelse til 3,50 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 3,50 pct.

20. aug. Århundredets oversvømmelse i Europa

Centraleuropa plages i disse dage af omfattende oversvømmelser. Især Østrig, Tjekkiet, Slovakiet og Tyskland er hårdt ramt af særdeles voldsomme regnskyl, som har bevirket stærkt stigende vandstande i bl.a. floderne Donau, Elben og Molda og gennembrud af mange dier. Flere store byer er plaget af de alvorlige oversvømmelser herunder Prag og Dresden. Eksperter anslår, at der alene i Tyskland er ødelæggelser for ti milliarder euro.

27. aug. Forslag til Finanslov 2003

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. 207 af 27. august til finanslov for finansåret 2003.

30. aug. Rentenedsættelse til 3,45 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 3,45 pct.

19. okt. Irsk ja til Nice-traktaten

De irske vælgere godkender Nice-traktaten ved folkeafstemningen. Nice-traktaten er EU's udvidelsestraktat og det vil derfor nu være muligt at afslutte udvidelsesforhandlingerne på EU-topmødet i København i december måned.

24-25. okt. Møde i Det Europæiske Råd

Det Europæiske Råd beslutter, at tiltrædelsesforhandlingerne afsluttes med 10 lande [Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn] i år. Det danske formandskab vil nu fortsætte optagelsesforhandlingerne, som for de 10 første landes vedkommende søges afsluttet forud for Det Europæiske Råds møde i København til december.

Ansøgerlandene får fra 2004 adgang til 25 pct. af den direkte landbrugsstøtte. Det indfases derefter med årlige hop på 5 pct. frem til og med 2007. Herefter justeres med 10 procentstigninger indtil de nye medlemsstater i 2013, når det støtteniveau, der til den tid er gældende i det nuværende EU.

Indfasningen vil finde sted inden for en ramme af finansiell stabilitet, hvor de samlede årlige udgifter til markedsrelaterede udgifter og direkte betalinger i et EU med 25 medlemsstater – i perioden 2007-2013 ikke må overstige det beløb i faste priser, der blev fastsat som loft for udgifterne i 2006. Det samlede nominelle beløb skal holdes under dette 2006-tal forhøjet med 1 pct. om året.

3. nov. Aftale om finansloven for 2003

Regeringen og Dansk folkeparti indgår aftale om finanslov 2002. Finansloven for 2003 er et kludetæppeforlig der består af en række delaftaler med forskellige politiske partier. Den samlede økonomiske politik bygger på tre overordnede målsætninger: Fortsat nedbringelse af den offentlige gæld, skattestoppet skal overholdes, og at der fortsat skal føres en

stram finanspolitik på grund af den økonomiske situation, herunder særligt et presset arbejdsmarked.

Her bringes nogle af de centrale elementer i finanslovsaftalen:

Personlige tillæg for pensionister: Som en sidste brik i finanslovsudspillet blev indgået aftale mellem VK-regeringen og Dansk Folkeparti om flere penge til pensionisterne næste år. Pensionister, der kun har folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg, får i 2003 en engangsydelse før skat på 5.000 kr. Den samlede udgift skønnes til 420 mio. kr. VK-regeringen og Dansk Folkeparti indgik desuden en aftale, der skal sikre økonomisk vanskeligt stillede pensionister tilskud til briller, tandproteser og fodbehandling. Udgiften skønnes at udgøre 97 mio. kr. i 2003.

Afgifter på spiritus og cigaretter sænkes: Afslutningsvist blev regeringspartierne og Dansk Folkeparti også enige om at sænke afgifterne på spiritus og cigaretter svarende til 43,75 kr. pr. flaske spiritus og 4 kr. pr. pakke cigaretter i forbindelse med ophøret af 24 timers reglen pr. 1. januar 2004. Desuden sænkes sodavandsafgiften svarende til 62,5 øre/liter.

Forbedrede rammer for iværksættere: En af de andre brikker i det sidste forlig er at der afsættes 50 mio. årligt over de kommende fire år til initiativer, der skal forbedre rammerne for iværksætterne i Danmark. Formålet er at styrke den danske iværksætterkultur, administrative lettelser, bedre erhvervsservice/iværksætterkultur, samt nemmere adgang til finansiering af start og udvikling af egen virksomhed.

Flere i arbejde: Et bredt forlig om en arbejdsmarkedsreform der blev indgået mellem regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti. Jobplanen skal gøre aktiveringen mere målrettet. For at gøre det mere attraktivt at gå fra kontanthjælp til arbejde bliver der lagt loft over kontanthjælpen plus andre offentlige tilskud.

Trafikforlig: Forlig med Dansk Folkeparti, der sikrer 360 mio. kr. til forbedringer af jernbanenet og til vedligeholdelse af motorveje. Finansieres via fjernelse af tilskud til billetter og det bliver derfor fremover dyrere at køre med bus og tog.

Værftsstøtte: Forlig med alle folketingets partier om statsstøtte til skibsbyggeri på 325 mio. kr. EU's betingelse for at acceptere at der gives statsstøtte er, at Danmarks Skibskreditfond betaler et tilsvarende beløb.

Boligpakke: 1 mia. kr. ekstra til ungdomsboliger over fire år. Også flere penge til handicapboliger og til almindelige familieboliger. Der forventes at blive etableret omkring 4.000 nye lejerboliger og 2.500 nye tageligheder over de næste fem år. Forliget blev indgået mellem regeringen, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti.

Finansiering:

- 150 mio.kr. overføres til statskassen fra Arbejdsmarkedets feriefond
- DONG afdrager ekstraordinært på statslån: 400 mio. kr.
- Overførsel af 300 mio. kr. fra Hypotekbankens reserver til statskassen.
- Nedtrapning af partistøtten: 2,5 mio. kr.
- Forbedring af landbrugets konsulentordning droppes: 20 mio. kr.

- Endelig nedskrives den generelle reserve til uforudsete udgifter fra 500 mio. kr. til 125 mio. kr., hvilket giver: 375 mio. kr.

6. dec. Rentenedsættelse til 2,95 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,50 procentpoint til 2,95 pct.

9. dec. Finansloven for 2003 vedtaget

Med 101 stemmer mod 11 vedtog Folketinget finansloven for 2003. Samtlige af Folketingets partier på nær SF og Enhedslisten stemte for loven. (L1, 2002)

12.-13. dec. EU-topmøde i København

På Det Europæiske Råds møde blev tiltrædelsesforhandlingerne for optagelsen af Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn i EU afsluttet. EU kan nu se frem til at byde de ti nye lande velkommen, som fuldgyldige medlemmer fra den 1. maj 2004 - under forudsætning af, at der ved de folkeafstemninger, der nu skal afholdes i de ti lande opnås tilslutning om optagelse i EU. Udvidelsen kommer de første tre år til at koste 305 milliarder kroner eller 190 kroner pr. indbygger i de nuværende EU-lande.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for 2003 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2003

27. feb. Skattereform forelægges

Regeringen fremlægger lovforslag om lavere skat på arbejdsindkomst.

7. mar. Rentenedsættelse til 2,70 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,25 procentpoint til 2,70 pct.

8. mar. Malta stemmer ja til medlemskab af EU

54 pct. stemte ja, 46 pct. nej

20. mar. USA indleder angreb på Irak

USA har samlet en koalition af 45 lande, herunder Danmark, som er villige til at støtte eller deltage i en amerikansk-ledet aktion mod Irak. USA formåede dog ikke, at opnå bred støtte i FN-regi inden iværksættelsen af angrebet på Irak. Lande, som Tyskland, Frankrig og Rusland, er ikke med i koalitionen, fordi de ville give Saddam Hussein en længere tidsfrist til en afvæbning af landet. Krigen har været forestående gennem længere tid, og forud for angrebet har været en lang periode med diplomatiske tovrækkerier i FN-regi for at opnå enighed om, hvilke sanktioner, der skulle iværksættes over for Irak, der ikke har levet op til FN's krav om en afvæbning af landet.

23. mar. Slovenien stemmer ja til medlemskab af EU

89 pct. stemte ja, 11 pct. nej.

12. apr. Ungarn stemmer ja til medlemskab af EU

84 pct. stemte ja, 16 pct. nej.

1. maj Den militære krig i Irak er slut

Den militære krig i Irak er slut - USA og dets allierede sejrede. Det sagde USA's præsident, George W. Bush, da han afsluttede seks ugers Irak-krig. Koalitionsstyrkerne skal nu være med til at sikre og genopbygge landet, og jagten på masseødelæggelsesvåben og de tidligere irakiske ledere fortsætter.

11. maj Litauen stemmer ja til medlemskab af EU

91 pct. stemte ja, 9 pct. nej. Valgdeltagelsen blev 64 pct.

17. maj Slovakiet stemmer ja til medlemskab af EU

92 pct. stemte ja, 8 pct. nej.

23. maj Rentenedsættelse til 2,65 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,05 procentpoint til 2,65 pct.

4. juni Skattereformen vedtaget

Og efter at have ført forhandlinger med folketingets partier er der indgået en aftale med Dansk Folkeparti.

- Antallet af skatteydere, der skal betale mellemskat på 6 pct. halveres fra 1,8 mio. til 900.000 personer.
- Mellemskattegrænsen forhøjes hvert år med 12.000 kr. fra 2004 til 2007. I 2007 er mellemskattegrænsen således forhøjet med i alt med 48.000 kr.
- Der indføres et beskæftigelsesfradrag som øger gevinsten ved at arbejde med op til ca. 2.300 kr. årligt. En besparelse af denne størrelse gælder dog kun for indkomster på 270.300 kr. eller højere. Ved en indkomst på eksempelvis 180.000 kr. vil besparelsen være af størrelsesordenen 1.500 kr.
- Regeringen vil ikke røre ved niveauet for overførselsindkomster.
- Regeringen finansierer skattelettelsen på ca. 10,5 mia. ved at sænke niveauet for væksten i det offentlige til 0,7 pct. i 2004 og 0,5 pct. i 2005.

Lovforslaget blev vedtaget med 60 stemmer (V, DF og KF) mod 42 (S, SF, EL og KRF); 5 (RV) stemte hverken for eller imod. (L219, 4. juni 2003)

6. jun. Rentenedsættelse til 2,15 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes ned med 0,50 procentpoint til 2,15 pct.

8. jun. Polen stemmer ja til medlemskab af EU

77 pct. stemte ja, 23 pct. nej.

11. jun. Nordisk aftale om indsats mod finanskriser

Ved et møde på Island indgår centralbankcheferne i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige en aftale om fælles håndtering af fremtidige finansielle og valutatiske kriser.

13. jun. Aftale om kommunernes økonomi i 2004

Aftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening har primært fokus på økonomi og indeholder ikke nye bånd på den kommunale opgaveløsning. Der er indgået aftale om en realvækst på 875 mio. kr., svarende til 0,7 pct. i 2004. Det er en stram vækstramme, der ikke vil give plads til generelle forbedringer i den kommunale service, bl.a. pga. af en forventning om et stigende antal skolebørn og flere ældre. Forbedringer på serviceområdet skal derfor finansieres gennem omprioriteringer og effektiviseringer. Aftalen giver endelig plads til en række forbedrede lånemuligheder for kommunerne, fordi der fortsat er et stort anlægsbehov på især folkeskoleområdet.

14. jun. Aftale om amternes økonomi i 2004

Amtsrådsforeningen har indgået aftale med regeringen om amternes økonomi i 2004. Aftalen giver plads til en samlet realvækst i amternes nettodriftsudgifter på 1,35 mia. kr. eller 1,7 pct. Heraf går 700 mio. kr. til sundhedsvæsenet, 400 til socialområdet og uddannelse og knap 250 til medicin. Aftalen giver endelig plads til en række forbedrede lånemuligheder for amterne.

15. jun. Tjekkiet stemmer ja til medlemskab af EU

77,3 pct. stemte ja til EU-medlemskab og 22,7 pct. stemte nej. Valgdeltagelsen var på 55,2 pct.

2. jul. Rekordstor valutabeholdning

Danmarks valutareserver vokser i juni med 5,1 mia. kr. til ny historisk rekord: 233,8 mia. kr. ultimo juni. Valutabeholdningen er fordoblet siden sommeren 2001.

13. aug. Norsk rentesækning

Norges centralbank sænker renten med et helt procentpoint til 3 pct. Det er sytten rentesækninger i Norge på et år, hvor renten i alt er nedsat fra 7 til 3 pct. Resultatet har bl.a. været en tilsigtet svækkelse af den norske kroners kurs og dermed en styrkelse af Norges konkurrenceevne.

13. aug. Beslutning om tyske skattelettelser

Den tyske regering beslutter at gennemføre en skattereform, der indebærer skattelettelser. Formålet er at sætte skub i tysk økonomi og beskæftigelse.

26. aug. Forslag til finanslov for 2004

Finansministeren fremsætter lovforslag nr. L 229 til finanslov for året 2004. Forslaget opererer med et uændret overskud på statsfinanserne på 5,3 mia. kr. Finanslovsforslaget ventes sammen med de indgåede kommunaftaler for 2004 at bidrage til en forøgelse af den økonomiske aktivitet i Danmark svarende til 0,4 pct. af BNP.

27. aug. Supplerende regeringsgrundlag

VK-regeringen fremlægger et supplerende regeringsgrundlag med titlen "Vækst, velfærd, fornyelse II" som i en lang række punkter beskriver de initiativer og lovforslag, regeringen vil tage i den resterende del af valgperioden.

14. sep. Sverige siger nej til euroen

Ved en folkeafstemning siger 56,1 pct. af de afgivne stemmer nej til euroen, mens 41,8 pct. siger ja, 2,1 pct. stemmer blankt. Valgdeltagelsen lå på 81,2 pct. Den svenske centralbankchef fastslår, at den hidtidige pengepolitik med flydende kronkurs fortsætter.

14. sep. Estland siger ja til medlemskab af EU

Ved en folkeafstemning i Estland siger 66,9 pct. af stemmerne ja til EU-medlemskab. Valgdeltagelsen var på 63 pct. EU-medlemskabet træder i kraft 1. maj 2004.

20. sep. Letland siger ja til medlemskab af EU

Som det sidste af de baltiske lande siger Letland ja til EU-medlemskab ved en folkeafstemning, hvor 67 pct. af stemmerne siger ja til EU. Valgdeltagelsen var på 73 pct.

1. okt. Afdragsfrie huslån

Realkreditinstitutter og banker indfører en ny type realkreditlån, hvor der er afdragsfrihed i ti år.

1. okt. Afgiftsned sættelser på grænsehandelsvarer

Afgifterne på spiritus, cigaretter og sodavand nedsættes, hvorved staten ventes at miste over 1 mia. kr. på årsbasis. De lavere afgifter skal imødegå en opblomstring i grænsehandelen med Tyskland, når den såkaldte 24-timers regel ophæves fra årsskiftet.

4. okt. Møde i Det Europæiske Råd

Ved et ekstraordinært møde i Rom indledes den regeringskonference, som på grundlag af et udkast fra EU-Konventet skal nå til enighed om en ny forfatningstraktat for EU. Rege- ringskonferencen skal tage stilling til i alt 465 artikler i forfatningsudkastet, der bl.a. foreslår en beskæring af medlemslandenes vetoret og en ændret opbygning af EU-Kommissionen.

8. nov. Aftale om finansloven for 2004

VK-regeringen og Dansk Folkeparti indgår aftale om finansloven for 2004, som indebærer en realvækst i det offentlige forbrug på 0,7 pct. i 2004 og 0,5 pct. årligt i årene 2005 til

2010. Herudover skal skattestoppet fortsætte, og der skal ske en lettelse af mellemskatten og indføres et særligt beskæftigelsesfradrag fra 1. januar 2004.

Samlet indebærer aftalen en finanspolitisk lempelse, som vil medføre en ekstra vækst i BNP på 0,4 pct. og påvirke beskæftigelsen i positiv retning

Her bringes nogle centrale elementer i finanslovsaftalen:

Flerårsaftale for politiet 2004-2006: Politiet skal styrkes og moderniseres i den kommende tre-årige periode. Der skal således ansættes 450 nye betjente, og i alt 720 flere betjente skal ud "på gader og stræder" og varetage egentligt politiarbejde. Det skal bl.a. muliggøres ved en modernisering af politiets IT-systemer. Indsatsen mod hensynsløse trafikanter skærpes. Anklagemyndigheden styrkes med et rejsehold på 12 politijurister. Desuden sker der i 2004 en engangsudbetaling af overarbejde svarende til 250 årsværk. I alt får politiet et bevillingsløft på 1.807 mio. kr. i aftaleperioden.

Flerårsaftale om kriminalforsorgen 2004-2007: Dømte skal hurtigere i fængsel. Der etableres ca. 100 flere fængselspladser i aftaleperioden. Hertil kommer nye pladser til unge kriminelle. Der planlægges og projekteres opførelse af et nyt lukket fængsel med mindst 250 pladser i Østdanmark. Fængslet skal først stå færdigt i 2010. I alt tilføres kriminalforsorgen 1.486 mio. kr. i aftaleperioden.

Hjemsendelse af afviste asylansøgere: Der udarbejdes en samlet handlingsplan, som skal foreslå, hvordan udsendelsesindsatsen kan forbedres yderligere. Der oprettes en særlig udsendelsesenhed i Integrationsministeriet. Danmark vil stille krav om, at modtagerlande af dansk u-landsbistand ikke lægger hindringer i vejen for, at dets egne statsborgere kan udsendes fra Danmark.

Nedsættelse af afgift for øl og mineralvand: Med virkning fra 5. januar 2004 nedsættes afgiften på emballager til øl og mineralvand med 80 pct. Samtidig omlægges ølafgiften provenuneutralt fra afgiftsklasser til glidende skala efter alkoholinhold. Formålet er at begrænse grænsehandelen.

Vækst i erhvervslivet: Der igangsættes et strategisk program for forskning i velfærd. Hertil afsættes 25 mio. kr. i perioden 2004-2007. En velfærdskommission er allerede nedsat, hvortil der er bevilliget 18 mio. kr. i 2004 og 14 mio. kr. i 2005. Der afsættes de næste fire år 275 mio. kr. til en handlingsplan, der skal skabe nye og bedre rammer for samspil mellem erhvervsliv og videninstitutioner om forskning og innovation. Rammerne for at starte og drive egen virksomhed forbedres ved at tilføre 55 mio. kr. i 2004 og derefter 50 mio. kr. årligt til at ligestille selvstændige og lønmodtagere med hensyn til fradragsret for pensionsindbetalinger m.m. Der etableres et særligt Iværksætterakademi, som skal give studerende viden om at starte og drive egen virksomhed. Hertil afsættes 10 mio. kr. årligt i årene 2004-2007.

Regionalpolitik: For langdistancependlere bosat i 50 særligt udpegede udkantsområder forbedres befordringsfradraget. Det sker konkret ved at fradraget for denne gruppe fordobles til 1,60 kr. pr. km for befordring over 100 km pr. dag mellem hjem og arbejde. Ordningen skal tages op til revision efter 2006.

Bolig: Der indføres fra 1. januar 2004 et bindende maksimumbeløb for anskaffelsessummen for alment nybyggeri, hvis byggeriet skal modtage offentlig støtte. Formålet er at stoppe tendensen til reale prisstigninger i anskaffelsesudgif-

terne for alment byggeri og samtidig undgå meget dyrt alment byggeri. Der iværksættes herudover i nogle kommuner og boligorganisationer en forsøgsordning, der skal gøre det muligt for lejere i de almene boliger at overtage deres bolig til privat ejendom.

Øget indsats for de ældre: Der udbetales en skattepligtig supplerende pensionsydelse på 5.100 kr. årligt til folkepensionister, der ikke har indkomster udover den sociale pensions grundbeløb og pensionstillæg. Ydelsen vurderes at medføre en merudgift for det offentlige på ca. 430 mio. kr. i 2004.

Finansiering: Udbyttepolitikken i DONG A/S ændres på en sådan måde, at skattebetalingen forøges med 150 mio. kr. i 2004. Scandlines AG indfører en udbyttepolitik, som også medfører skatteindtægter. Der overføres op til 100 mio. kr. af renteafkastet fra Feriekonto til staten i 2004. Der overføres 350 mio. kr. i 2004 fra Hypotekbankens reserver til statskassen. Den generelle reserve til finansiering af uforudsete udgifter nedskrives til 125 mio. kr. Endvidere nedskrives social- og sundhedspuljen til 570 mio. kr. årligt, ligesom den afsatte anlægsreserve nulstilles.

25. nov. Krise i euro-samarbejdet

Ved et finansministtermøde i Bruxelles lykkes det Frankrig og Tyskland at slippe for sanktioner fra EU, selv om de to lande i flere år har overtrådt vækst- og stabilitetspagtens regler for de offentlige finanser. De franske og tyske budgetunderskud overstiger 3 pct. af BNP, som er det maksimalt tilladte underskud. Med suspensionen af sanktionsreglerne er der rokket ved grundlaget for hele euro-samarbejdet. EU-kommissionen udtrykker sin stærke utilfredshed.

3. dec. Aftale om EU-borgeres arbejde i Danmark

VK-regeringen indgår aftale med Socialdemokraterne, Kristendemokraterne, Det Radikale Venstre og SF om de fremtidige regler for europæisk arbejdskrafts adgang til det danske arbejdsmarked. Aftalen betyder bl.a., at lønmodtagere fra de nye østeuropæiske EU-lande, som kommer til Danmark, skal arbejde på de samme løn- og ansættelsesvilkår, som gælder for danske lønmodtagere.

12. dec. EU's forfatningstraktat udskudt

Ved et topmøde i Bruxelles mellem EU's stats- og regeringschefer bryder forhandlingerne om en EU-forfatning sammen allerede på førstedagen. Det er bl.a. uenighed om den fremtidige vægtfordeling af stemmerne i EU's Ministerråd, som fører til sammenbruddet i forhandlingerne. En dansk folkeafstemning om EU-forfatningen er dermed skudt et godt stykke ud i fremtiden.

13. dec. Saddam Hussein pågribes i Irak

Amerikanske soldater pågriber den tidligere irakiske diktator i live. Han blev fundet i en jordhule i det centrale Irak.

31. dec. Historisk lav rente

Realkreditens rentetilpasningslån refinansieres i december til en historisk lav rente. For lån med etårig tilpasning er renten nu nede på 2,6 pct. gældende for 2004. Renten for 2003 var på 3,1 pct.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 2004 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2004

9. jan. Udspil om ny kommunal struktur

Den af regeringen nedsatte strukturkommission fremlægger en 1.300 sider lang betænkning, som lægger op til, at landets 271 kommuner reduceres til ca. 100 kommuner, og at de 13 amtskommuner omdannes til 5-8 regioner. Indenrigsministeren siger efterfølgende, at regeringen går ind for betænkningens forslag om færre og større kommuner og amtskommuner. Den nye kommunale struktur ventes tidligst at være på plads i 2006.

11. feb. Balterne med i Nordisk Investeringsbank

I Helsingfors underskrives en aftale om, at de tre baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, med virkning fra 1. januar 2005 optages som fuldgældige medlemmer af Den Nordiske Investeringsbank, som samtidig skifter navn til Nordisk-Baltisk Investeringsbank. Det er første gang de baltiske lande bliver medlem af en nordisk mellemstatslig institution.

10. mar. Regerings-forslag om nyt dansk forsvar

Regeringen fremlægger et oplæg til forsvarsforlig for perioden 2005-09. Forslaget indebærer den mest markante omstilling af dansk forsvar siden 2. verdenskrig. Truslen mod dansk landområde er væk, og forsvaret skal nu indrettes på at bekæmpe international terrorisme.

11. mar. Terror-bomber i Spanien

13 bomber placeret i forskellige regionaltoget på vej mod Madrids centrum eksploderer i morgens myldretidstrafik. Resultatet er 191 dræbte og mere end 1400 sårede. Det sker tre dage før valget til det spanske parlament. Dagen efter demonstrerer over 10 millioner spaniere mod udåden. Den spanske regering beskylder hurtigt den baskiske terrororganisation ETA for massedrabet, men sporene peger mere i retning af terror-netværket Al Qaeda.

11. mar. Historisk lav rente i Norge

Norges centralbank sænker renten med et kvart procentpoint. Siden december 2002 har den norske centralbank gennemført i alt ti rentenedsættelser fra 7 pct. til nu 1,75 pct. Med den seneste nedsættelse er renten den laveste i Norge siden landet blev selvstændigt i 1905. Den ledende norske rentesats er nu lavere end renten i euroområdet.

14. mar. Valg og regeringsskifte i Spanien

Parlamentsvalget i Spanien i skyggen af terrorbomberne tre dage tidligere bliver et stort og overraskende nederlag for det konservative regeringsparti. Socialistpartiet går frem og bliver Spaniens største parti. Socialistpartiets leder siger, at han som kommende regeringschef vil trække de 1300 spanske soldater hjem fra Irak.

16. mar. Udspil om finanspolitisk lempelse

Regeringen ønsker at igangsætte et økonomisk opsving og spiller ud med forslag om skattelettelser, fremrykkede of-fentlige investeringer og flere penge til efteruddannelse. Denne finanspolitiske lempelse skønnes at nedbringe ledigheden med 12.000 frem mod årsskiftet.

29. mar. Politisk forlig på energiområdet

Et stort flertal i Folketinget indgår et forlig, som fastlægger de fremtidige spilleregler på energiområdet. Ifølge aftalerne overtager staten ejerskabet af det overordnede el-net. Samtidig afklares kapitalforholdene i el-selskaberne. Der skal opføres to nye havmølleparker samtidig med at gamle uhel-digt placerede vindmøller fjernes. Aftalerne rummer også øget forskning og udvikling på energiområdet. Endelig sikres, at al el fremover skal sælges på markedsvilkår.

19. apr. Mæglingforslaget godkendes

Forligsmandens mæglingforslag til nye overenskomster på arbejdsmarkedet godkendes med 98,8 pct. af stemmerne på arbejdsgiverside og med 57,5 pct. på lønmodtagersiden.

24. apr. Ny forsvarsminister

Søren Gade (V) udnævnes til ny forsvarsminister efter parti-fællen Svend Aage Jensby, der valgte at træde tilbage som minister efter kritik for brud på tavshedspligten i folketin-gets kontroludvalg.

26. apr. Regeringen foreslår en kommunalreform

På grundlag af Strukturkommissionens betænkning fra januar fremlægger regeringen sit udspil til en kommunal reform. Der lægges op til et Danmark, hvor alle kommuner skal omfatte mindst 25.000-30.000 indbyggere. De nuvæ-rende 13 amtskommuner foreslås reduceret til fem regioner.

1. maj EU udvides med ti nye medlemslande

EU udvides med ti nye medlemmer, nemlig Estland, Let-land, Litauen, Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Slovenien, den græske del af Cypern samt Malta. Tilsammen har de ti lande 75 millioner indbyggere. Det udvidede EU omfatter nu 25 lande med 454 millioner mennesker.

14. maj Kronprinsen gifter sig

Kronpris Frederik gifter sig med den australsk fødte Mary Donaldson.

10. juni Forlig om forsvaret

Et stort flertal i Folketinget omfattende seks partier indgår forlig om forsvaret for perioden 2005-09. Forliget indebærer bl.a., at værnepligten nedsættes til fire måneder, og at der ikke indkøbes nye ubåde.

12. juni Aftale om kommunernes økonomi

Finansministeren Thor Pedersen indgår på regeringens vegne forlig med Kommunernes Landsforening om kommu-nernes økonomiske ramme for 2005. Dagen før indgik mini-steren en lignende aftale med Amtsrådsforeningen om amtskommunernes økonomi næste år.

13. juni Valg til Europaparlamentet

Kun 45,5 pct. af vælgerne i EU-landene afgav deres stemme, hvilket er den hidtil, laveste valgdeltagelse til Europaparla-mentet, der nu omfatter 732 mandater heraf 14 danske. I Danmark stemte 47,9 af vælgerne. Valget blev en stor sejr til den tidligere statsminister Poul Nyrup Rasmussen fra Soci-aldemokraterne, mens Venstre, Junibevægelsen og Folkebe-vægelsen mod EU blev valgets tabere. I Sverige, Storbritan-

nien og de fleste andre EU-lande gik unionsmodstanderne imidlertid frem.

17. juni Enighed om en forfatning for EU

Stats- og regeringscheferne fra de 25 EU-lande når til enighed om et forslag til en forfatning for EU. Samtlige EU-lande skal imidlertid efterfølgende godkende forslaget før forfatningen kan træde i kraft. I flere lande, herunder Danmark, er det besluttet at bringe forfatningsforslaget ud til en folkeafstemning.

24. juni Ny kommunal struktur i Danmark

Et folketingsflertal bestående af regeringspartierne og Dansk Folkeparti enes om en ny kommunal struktur på grundlag af Strukturkommissionens betænkning. De 13 amter nedlægges og sygehusopgaverne overtages af fem store regioner med "hovedstæder" i Ålborg, Viborg, Vejle, Sorø og Hillerød. Regionerne får ikke mulighed for selv at udskrive skatter. Kommunerne, der skal overtage amternes øvrige opgaver, bliver også færre, men større: De 271 kommuner skal reduceres til omkring 100. I november 2005 afholdes kommunalvalg i de nye sammenlagte kommuner. Den ændrede kommunale inddeling med den nye opgave- og byrde-fordeling skal træde i kraft 1. januar 2007.

28. juni Den danske krone får selskab i ERM2

Tre af de nye EU-lande, nemlig Estland, Litauen og Slovenien, indtræder i EU's valutakurssamarbejde ERM2 (Exchange Rate Mechanism), hvor Danmark siden euroens indførelse har været eneste deltagerland. I ERM2 holdes værdien af deltagerlandenes valutaer fast omkring en aftalt centalkurs i forhold til euroen.

29. juni Ny formand for EU-kommissionen

Den portugisiske statsminister José Manuel Durao Barroso udpeges til ny formand for EU-Kommissionen efter den italienske Romani Prodi.

2. aug. Regeringsomdannelse

Statsminister Anders Fogh Rasmussen omdanner sin VK-regering: Kristian Jensen (V) bliver ny skatteminister i stedet for Svend Hovmand, der forlader regeringen. Ny miljøminister bliver TV-journalisten Connie Hedegaard (K), der afløser Hans Christian Smidt (V), som bliver fødevareminister. Han afløser Mariann Fischer Boel (V), der udnævnes til Danmarks nye EU-kommissær i Bruxelles. Eva Kjær Hansen (V) bliver socialminister og afløser Henriette Kjær (K), der bliver chef for et nyoprettet Familie og forbrugsministerium. U-landsområdet flyttes fra Udenrigsministeriet til Bertel Haarders (V) ministerområde.

11. aug. Landbrugskommissær-posten til Danmark

Danmarks nyudnævnte EU-kommissær Mariann Fischer Boel tildeles landbrugsområdet i EU-kommissionen.

26. aug. Finanslovsforslag for 2005 fremsættes

I det fremlagte finanslovsforslag forventer regeringen, at overskuddet på de samlede offentlige finanser stiger fra 17,4 mia. kr. i 2004 til 29,7 mia. kr. i 2005. For staten alene ventes overskuddet at vokse fra 2,8 mia. kr. til 20,5 mia. kr.

14. sep. Flere valutaer kursnoteres i København

Nationalbanken udvider listen med dagligt offentliggjorte valutakurser med følgende valutaer: Bulgarske lev, cypriotiske pund, maltesiske lira, rumænske lei, slovenske tolar, slovakiske koruna, tyrkiske lira, sydkoreanske won og sydaf-

rikanske rand. Nationalbanken kursnoterer herefter dagligt i alt 29 valutaer.

30. sep. Aktiekurserne op

KFX-aktiekursindekset nåede op på indeks 281,46, hvilket er det højeste niveau for aktiekurser i Danmark siden begyndelsen af september 2001.

7. okt. Olieprisen slår ny rekord

Prisen på råolie steg til over 52 dollar pr. tønde, hvilket er en ny højderkord. Økonomer siger, at en vedvarende høj oliepris vil lægge en dæmper på det økonomiske opsving i Europa og USA.

22. okt. Forslag om en Metro Cityring i København

Regeringen fremlægger forslag om etablering af en Metro Cityring i København. Den nye metrobane skal gå fra Københavns Hovedbanegård, over Højbro plads, Kongens Nytorv, Østerbro, Nørrebro, Frederiksberg og Vesterbro. Arbejdet skønnes at koste 13 mia. kr.

27. okt. Den nye EU-Kommission i vanskeligheder

For ikke at blive nedstemt udsætter José Manuel Barroso afstemningen i Europaparlamentet om godkendelse af hans nye EU-Kommission. Det er modstand mod den udpegede italienske kommissær Rocco Muttiglione, der har luftet kontroversielle synspunkter på homoseksuelle og på kvinders rolle i samfundet, som har fremkaldt situationen.

29. okt. EU's forfatningstraktat underskrives

Ved en højtidelighed i Rom underskrives EU' forfatningstraktat af de 25 landes stats- og regeringschefer. Forfatningen træder i kraft 1. januar 2007, hvis den forinden er godkendt i alle medlemslande hvoraf Danmark og en halv snes andre EU-lande vil lægge sagen ud til folkeafstemning.

1. nov. Dansk aftale om EU's forfatningstraktat

Regeringspartierne Venstre og Konservative indgår aftale med Socialdemokratiet, Radikale og SF om fortolkning af EU's forfatningstraktat. Aftalen indebærer, at de fem partier vil anbefale et ja, når traktaten skal ud til folkeafstemning i Danmark. Aftalen betyder bl.a., at kun i tilfælde af enighed blandt de fem partier kan Danmark gå med til flertalsafgørelse i EU vedrørende en række spørgsmål som f.eks. arbejdstageres sociale sikring og beskyttelse, ophævelse af arbejdskontrakter, beskæftigelsesvilkår for tredjelands borgere, direkte personskatter samt harmonisering af afgifter, herunder moms. Aftalen indebærer også, at forfatningstraktaten sendes ud til folkeafstemning alene. Først senere kan de fire danske EU-forbehold evt. sendes til afstemning.

2. nov. USA genvælger Bush som præsident

Ved rekordhøj valgdeltagelse bliver republikaneren George W. Bush genvalgt som præsident i USA for de næste fire år. Modkandidaten, den demokratiske John Kerry bliver slået med 3,5 millioner stemmer. Ved valget styrkes det republikanske partis flertal i begge Kongressens kamre, Senatet og Repræsentanternes Hus.

10. nov. Aftale om finansloven for 2005

Regeringen og Dansk Folkeparti indgår en aftale om finansloven for 2005, der bl.a. indebærer

- en styrkelse af sundhedsområdet herunder en særlig indsats på kræftområdet. Der afsættes yderligere 575 mill. kr. i 2005.

- en forhøjelse af den supplerende pensionsydelse og et særligt varmetillæg for pensionister. Pensionsydelsen stiger med 340 mill. kr. i 2005.
- styrket forskning især på grundforsknings- og højteknologiområderne. Der afsættes 4 mia. kr. i 2005 i kapitaltilskud finansieret ved salg af statslige aktiver mv.
- en landsdækkende pasningsgaranti for børn.
- antallet af fængselspladser øges med 150 fodlænkepladser til afsoning for spritbiler og yderligere 160 andre afsoningspladser.
- nedsættelse af afgifterne på øl og vin, men afgiftsforhøjelser på cigaretter og på alkoholsodavand.

Med aftalen om 2005-finansloven bekræfter regeringen og Dansk Folkeparti rammerne for den offentlige økonomi frem mod 2010, herunder

- en årlig realvækst i det offentlige forbrug på 0,5 pct.
- fortsat skattestop og fremrykket nedbringelse af den offentlige gæld for at sikre en holdbar finanspolitik.

For at overholde skattestoppet er parterne enige om at nedsætte den statslige bundskat med 150 mill. kr. i konsekvens af de kommunale skattestigninger i 2005, således at den samlede beskatning ikke stiger.

15. nov. Nordisk storbørs på vej

Københavns fondsbørs og den svensk-finsk-baltiske OMX-børs underskriver en hensigtserklæring om at slutte sig sammen. Samtidig opfordres børserne i Oslo og Reykjavik til at slutte sig til den nye nordiske storbørs. Dermed er der taget skridt i retning af et fælles nordisk og baltisk marked for værdipapirer.

16. nov. Grækenland slipper for straf trods euro-snyd

EU's økonomi- og finansministre nøjedes på deres møde i Bruxelles med en henstilling til grækerne om at efterleve den budgetdisciplin, som er forudsætningen for euro-samarbejdet. Det sker, efter at det er kommet frem, at Grækenland i 2001 snød sig ind i euro-samarbejdet ved at indrapportere for små tal for budgetunderskuddet. Realiteten er, at Grækenland hvert eneste år siden 1997 har overskredet ØMU-grænsen om et offentligt budgetunderskud på højst 3 pct. af BNP.

8. dec. Stor mejerifusion

Den dansk-svenske mejerikoncern Arla Foods går sammen med det hollandske mejeriselskab Campina. Godkendes den nye fusion, bliver Campina-Arla efter omsætning verdens største mejerikoncern og Danmarks næststørste virksomhed efter A.P. Møller-Mærsk.

10. dec. Stor energifusion

Det jysk-fynske elektricitetssamarbejde, Elsam, fusionerer med Dansk Olie og Naturgas, DONG. Fusionen sker på grundlag af en værdi af Elsam på 28 mia. kr. og en værdi af DONG på 21 mia. kr. Fusionen er betinget af konkurrencemyndighedernes godkendelse.

13. dec. USA-renten op

For femte gang i 2004 hæver den amerikanske centralbank den ledende rente. Denne gang med et kvart procentpoint til 2,25 pct.

14. dec. EU støtter Tyrkiets optagelse i EU.

Med godt 60 pct. af de afgivne stemmer støtter EU-parlamentet, at EU skal påbegynde optagelsesforhandlinger med Tyrkiet.

15. dec. Historisk lav rente

Realkreditens rentetilpasningslån refinansieres midt i december til en historisk lav rente. For lån med etårig tilpasning er renten nu nede på 2,4 pct. gældende for 2005. Renten for 2004 var på 2,6 pct. og for 2003 på 3,1 pct.

21. dec. SF siger ja til EU-forfatningen

En urafstemning blandt SF's medlemmer viser, at 63,8 pct. af de afgivne stemmer ja til EU's kommende forfatningstraktat. Partiet går dermed ind for EU-forfatningen.

26. dec. Flodbølge i Det Indiske Ocean

Et undersøisk jordskælv ud for Sumatras kyst, som måles til 9,0 på Richter-skalaen, frembringer voldsomme flodbølger, der rammer kysterne til alle lande omkring Det indiske Ocean. Resultatet er store ødelæggelser og mere end 225.000 dødsopfre, heriblandt 8 danske turister på juleferie i Thailand. 41 danskere savnes fortsat. Flere norske og langt flere svenske turister dræbes af flodbølgen.

31. dec. Rekordhandel med aktier på børsen

Omsætningen med aktier på Københavns fondsbørs blev i 2004 på 593 mia. kr. Det er en stigning på 42 pct. i forhold til 2003. Den hidtidige omsætningsrekord var fra år 2000.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for 2005 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2005

10. jan. Laveste inflation i 46 år

Danmarks Statistik oplyser, at stigningen i forbrugerpriserne fra 2003 til 2004 er på 1,2 pct. Det er den laveste årlige stigning i det gennemsnitlige forbrugerprisindeks siden 1958.

18. jan. Statsministeren udskriver folketingsvalg

Statsminister Anders Fogh Rasmussen udskriver valg til Folketinget. Valgdatoen bliver 8. februar. Hverken på valutamarkedet eller på fondsbørsen opstår der usikkerhed, da der er bred enighed om den økonomiske politik.

2. feb. Det dansk-tysk rentespænd forsvundet

Den danske rente er nu næsten nede på tysk niveau. For første gang kommer forskellen mellem den effektive rente på 10-årige danske statsobligationer og tilsvarende tyske statsobligationer ned under en tiendedel procent. Renten på de danske statsobligationer opgøres til 3,63 pct. og på de tyske obligationer til 3,55 pct. – en forskel på kun 0,08 pct.

8. feb. Fortsat borgerligt flertal bag VK-regeringen

Folketingsvalgets store sejrherre er Det Radikale Venstre med en fremgang på otte mandater. Konservative, Dansk Folkeparti og Enhedslisten går hver frem med to mandater. Venstre taber fire mandater, men bevarer dog stillingen som landets største parti. Venstres tilbagegang opvejes af fremgangen for de Konservative og Dansk Folkeparti, og VK-regeringen fortsætter med et uforandret flertal bag sig på 94 mandater. Socialdemokratiet oplever det dårligste folketingsvalg siden 1973. Partiet mister fem mandater, mens SF mister ét. Kristendemokraterne mister sine fire mandater og glider helt ud af folketinget. CD og Minoritetspartiet klarer heller ikke spærregrensen og forbliver ude. Den socialdemokratiske leder, Mogens Lykketoft, påtager sig ansvaret for valgnederlaget og bebuder på valgnatten sin afgang.

9. feb. SF-leder trækker sig

SF's leder gennem 14 år, Holger K. Nielsen, meddeler, at han i kølvandet på et skuffende folketingsvalg trækker sig tilbage som leder af SF.

10. feb. Vismændenes efterlyser ny økonomisk plan

I en kronik i Berlingske Tidende påpeger de tre økonomiske "vismænd", at der er behov for udarbejdelse af en ny og mere realistisk plan for dansk økonomi, end den hidtidige 2010-plan.

11. feb. DONG vinder kampen om energimarkedet

Efter to måneders kamp om det danske energimarked mellem det danske DONG og det svenske Vattenfall, går DONG af med sejren, da det lykkes selskabet at opkøbe to trediedele af aktierne i det jysk-fynske elsamarbejde Elsam. Sammen med øvrige opkøb er der hermed sket en sammenslutning af den danske energisektor omfattende DONG, Elsam, Energinet, Nesa, Københavnske energi og Frederiksberg Forsy-

ning. Den nye energikoncern skal godkendes af konkurrencemyndighederne.

15. feb. OECD ønsker reformer i dansk økonomi

Organisationen for økonomisk samarbejde og udvikling, OECD, fremlægger en rapport om dansk økonomi, der på linie med de danske "vismænd" anbefaler reformer, hvis velfærdssamfundet skal bevares. Således ønsker OECD at afskaffe eller i hvert fald begrænse efterlønnen, at nedsætte indkomstskatten og til gengæld hæve afgifter og ejendoms-skatter, samt at ændre på uddannelsesstøtten, så det tilskynder unge til at færdiggøre deres uddannelse hurtigere, end det sker i dag.

15. feb. Forbrugerministeren går af

Familie- og forbrugerminister Henriette Kjær (K) går af som minister, efter at det er kommet frem, at hun og hendes mand har rod i deres privatøkonomi og to gange er blevet dømt i byretten som dårlige betalere.

18. feb. Let omdannet VK-regering

Statsminister Anders Fogh Rasmussen præsenterer en lettere omdannede VK-regering, der omfatter to nye ministre, nemlig Rikke Hvilshøj (V), der overtager Integrationsministeriet fra Bertel Haarder (V), og Lars Barfoed (K), der overtager Familie- og Forbrugerministeriet efter Henriette Kjær (K). Bertel Haarder overtager Undervisningsministeriet efter Ulla Tørnæs (V), der bliver Udviklingsminister. Han overtager også Kirkeministeriet efter Tove Fergo (V), der helt forlader politik. Trafikminister Flemming Hansen (K) overtager energiområdet, men afgiver til gengæld posten som nordisk samarbejdsminister til Miljøminister Connie Hedegaard.

20. feb. Spansk ja til EU-forfatningen

Ved en lav valgdeltagelse (42,3 pct.) siger Spanien ved en folkeafstemning ja til forslaget om en EU-forfatning. 76,7 pct. af de afgivne stemmer var et ja til forfatningstraktaten.

22. feb. Ny 3-årig overenskomst for statsansatte

Finansministeriet og Centralorganisationernes Fællesudvalg indgår et forlig om løn- og arbejdsvilkårene på det statslige område for de næste tre år. Rammen udgør 6,96 pct. fordelt over de tre år. Pr. april 2005 udgør den generelle lønstigning 2,3 pct.

27. feb. EU-forfatningen til afstemning i september

Statsminister Anders Fogh Rasmussen beslutter efter samråd med de unions-venlige partier i Folketinget, at der skal afholdes folkeafstemning i Danmark om forslaget om en EU-forfatning. Det bliver tirsdag den 27. september.

3. mar. Aftale om ny kommunal inddeling

VK-regeringen, Socialdemokratiet og de Radikale indgår aftale om en ny kommunal inddeling af Danmark i 99 kommuner med virkning fra 1. januar 2007. I en halv snes kommuner skal der først afholdes folkeafstemning om de nye kommunegrænser. Aftalen indebærer bl.a. en påbudt sammenslutning af Farum og Værløse kommuner samt af Holmsland kommune og den nye storkommune ved Ringkøbing fjord.

4. mar. Fransk folkeafstemning i slutningen af maj

Den franske præsident beslutter, at der skal afholdes folkeafstemning i Frankrig om forslaget til en EU-forfatning.

Datoen bliver den 29. maj, hvilket er fire måneder før den danske folkeafstemning om samme emne.

4. mar. Danmark og globaliseringen

Uddannelse er et nøgleord, hvis Danmark skal klare sig i fremtiden. Det understreges i en delrapport fra Velfærds-kommissionen, der handler om hvordan Danmark kan tackle problemerne i forbindelse med globaliseringen.

16. mar. Nationalbanken: Rentspændet nede på nul

Nationalbanken fremlægger sin årsberetning for 2004, som også belyser udviklingen i de første måneder af 2005. Banken konstaterer, at forskellen på den 10-årige danske rente og den tilsvarende tyske rente nu er indsnævret til omkring nul.

21. mar. Olieprisen rekordhøj

Efter et par måneders stigning, når prisen på råolie rekordhøjde med 55 dollar pr. tønde.

22. mar. Euro-pagten om vækst og stabilitet oplødes

Efter pres fra Tyskland og Frankrig, der i flere år har overskredet kravene i EU's vækst og stabilitetspagt til de offentlige finanser, oplødes reglerne. EU's 25 stats- og regeringschefer enes om, at lande, der overskrider de fastsatte grænser for underskud og gæld, får længere frister til at rette de offentlige finanser op, ligesom de i øvrigt kan slippe for bøder til EU, hvis der kan gives gode forklaringer.

22. mar. Genstart for Lissabon-strategien

EU's stats- og regeringsledere enes om at genstarte Lissabon-processen, der sigter på at gøre EU til verdens mest konkurrencedygtige område. Hvert EU-land skal nu udvikle en national Lissabon-strategi, der skal behandles i Parlamenterne.

1. apr. Rekordoverskud hos A. P. Møller

A.P. Møller Mærsk fremlægger sit årsregnskab for 2004, der viser et overskud på 24,4 mia. kr. mod 17,3 mia. kr. året før.

4. apr. Valutabeholdningen rekordstor

Den danske valutareserve voksede i marts med 11 mia. kr. til 235,1 mia. kr. Dermed er den hidtidige rekord fra juni 2004 overgået.

4. apr. Færøerne får større selvstændighed

Statsminister Anders Fogh Rasmussen og Færøernes lagmand Johannes Eidesgaard underskriver en erklæring, der giver færingerne mulighed for øgede beføjelser over færøske sagsområder. Ifølge aftalen vil Færøerne kunne overtage ansvaret for samtlige sagsområder undtaget statsforfatningen, statsborgerskabet, Højesteret, Udenrigs- og forsvarspolitikken, samt valuta- og pengepolitikken.

4. apr. Lukkeloven bliver lempet

Regeringen bebuder, at den vil ændre lukkeloven, således at det med virkning fra 1. juli i år bliver muligt for butikkerne at holde åbent om søndagen 20 gange om året mod de nuværende kun otte gange.

5. apr. Regeringen nedsætter et globaliseringsråd

Med statsministeren som formand nedsætter regeringen et globaliseringsråd, bestående af topfolk fra erhvervslivet og nogle få ministre. Rådet skal fremlægge visioner og forslag til, hvordan Danmark skal klare sig i fremtidens stærke internationale konkurrence.

8. apr. Lego vil flytte produktionen til udlandet

Lego-chef Jørgen Vig Knudstorp oplyser, at man Lego agter at flytte produktionen fra Danmark (Billund) til lande med lavere omkostninger, f.eks. Kina. Også Lego-fabrikkerne i USA og i Schweiz planlægges lukket og produktionen flyttet til lande med lavere omkostninger.

12. apr. Socialdemokratiet vælger ny formand

Ved en urafstemning blandt Socialdemokratiets medlemmer vælges den 38-årige Helle Thorning-Schmidt til ny parti-formand med 53 pct. af stemmerne mod 47 pct. til modkandidaten Frank Jensen. 45.609 af partiets medlemmer afgav deres stemme svarende til en valgdeltagelse på 88. pct.

21. apr. Stor mejerifusion afløst

Den i december bebudede fusion mellem mejerigiganterne Arla Foods og Campina er afløst. Ledelserne i de to selskaber kunne ikke blive enige om en fælles løsning.

25. apr. Bulgarien og Rumænien på vej mod EU

Rumænien og Bulgarien underskriver EU's tiltrædelsestraktat og tager dermed første skridt i retning af EU-medlemskab. Landene ventes optaget i 2007.

29. apr. SF vælger ny formand

Ved en urafstemning blandt SF's medlemmer vælges den 53-årige Villy Søvndal som ny formand efter Holger K. Nielsen. Villy Søvndal får næsten 60 pct. af stemmerne, mens Pia Olsen får 34 pct. og Meta Fuglsang ca. 7 pct. Godt 78 pct. af SF's ca. 8.300 medlemmer deltog i afstemningen.

2. maj Flere lande med i EU's fastkurssamarbejde

Cypern, Malta og Letland indtræder i fastkurssamarbejdet ERMII, hvor de deltagende lande fastholder deres valuta omkring en aftalt centralkurs i forhold til euroen. Foruden de tre lande er også Estland, Litauen, Slovenien og Danmark med i ERM II-samarbejdet. Kun Danmark har dog aftalt meget små udsving i forhold til den aftalte centralkurs.

5. maj Parlamentsvalg i UK – regeringen fortsætter

Trods tilbagegang og med kun 35 pct. af de afgivne stemmer bag sig vandt Labour-partiet parlamentsvalget i Storbritannien. På grund af valgsystemet fik Labour 354 af parlamentets i alt 645 mandater. Med dette flertal fortsætter Tony Blair sin tredje periode som statsminister i Storbritannien.

9. maj ISS solgt til store kapitalfonde

Rengørings- og serviceselskabet ISS sælges til den svenske kapitalfond EQT og den amerikanske Goldman Sachs Capital Partners for over 20 mia. kr. Det er ny dansk rekord for et virksomhedssalg.

29. maj Fransk nej til EU-forfatningen

Med en valgdeltagelse på 69,7 pct. stemmer franskmændene nej til forslaget om en EU-forfatning. 54,9 pct. stemte nej og 45,1 pct. stemte ja. I september 1992 afholdt Frankrig også folkeafstemning om en EU-sag, nemlig Maastrichttraktaten, som dengang fik ja fra 51,0 pct. og nej fra 49,0 pct. af de afgivne stemmer.

31. maj Barsebäck lukker

Det svenske kraftværk Barsebäck lukker den sidste af sine atomreaktorer efter 30 års drift.

1. juni Hollandsk nej til EU-forfatningen

Tre dage efter det franske nej til EU-forfatningen siger også de hollandske vælgere nej. 61,6 pct. af de afgivne stemmer siger nej og kun 38,4 pct. ja. Valgdeltagelsen blev overraskende høj: 62,8 pct.

2. jun. Euro-fald efter fransk og hollandsk EU-nej

Euroen falder til sit laveste niveau i otte måneder efter at Frankrig og Holland har stemt nej til EU's forfatning. Euroens kursfald skyldes også forlydender om et møde mellem den tyske centralbankchef og finansminister, hvor sidstnævnte skulle have givet euroen skyld for den skrantende tyske økonomi. Ifølge magasinet Stern skulle en ophævelse af euro-møntunionen været kommet på tale. Sagen dementeres hurtigt.

3. jun. Dansk rente lavere end den tyske

For første gang i mange årtier er den danske rente nu under den tyske. Renten på 10-årige danske statsobligationer har i dag bevæget sig ned under den tilsvarende tyske rente. Dermed er rentespændet til Tyskland negativt. En årsag til udviklingen er, at Danmark har overskud på statsbudgettet, mens Tyskland store underskud, som finansieres med udstedelse af statsobligationer.

5. jun Schweiz tilslutter sig EU's Schengenaftale

Ved en folkeafstemning i Schweiz siger 55 pct. ja til, at landet tilslutter sig EU's pasfri zone inden for det såkaldte Schengen-samarbejde.

10. jun. Aftale om kommunernes økonomi for 2006

Regeringen indgår aftaler med henholdsvis Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen om den kommunale og amtskommunale økonomi for overgangsåret 2006, inden kommunalreformen træder i kraft 1. januar 2007. Aftalen indebærer bl.a. flere penge til sundhed samt en forstærket indsats for at få indvandrere i arbejde.

10. jun. Mærsk ønsker stor rederifusion

A. P. Møller - Mærsk bekræfter et købstilbud, som indebærer at rederiet overtager verdens tredje største containerrederi, det hollandske Royal P&O Nedlloyd NV.

17. jun. Heller ingen SP-bidrag de næste to år

Suspensionen af indbetalinger til Særlig Pensionsopsparing i 2004 og 2005, der blev besluttet i forbindelse med den såkaldte forårspakke, forlænges frem til og med 2007. Det har regeringen og Dansk Folkeparti aftalt.

17. jun. EU-topmøde ender i fiasko

Det lykkes hverken for EU's stats- og regeringschefer at finde en løsning på problemerne efter de franske og hollandske nej til EU-forfatningen eller at enes om EU-budgettet for de kommende år. I konsekvens heraf udskydes den planlagte folkeafstemning i Danmark den 27. september på ubestemt tid.

20. jun. Olieprisen sætter ny rekord

Prisen på råolie er nu steget til næsten 60 dollar pr. tønde, hvilket er ny højderekord.

22. jun. Ny nationalbankdirektør

Regeringen udnævner den 62-årige departementschef i Statsministeriet, Nils Bernstein, til ny nationalbankdirektør efter Bodil Nyboe Andersen, der fratræder i november.

4. jul. Rekordstor valutabeholdning

Nationalbanken offentliggør tal, som viser, at den danske valutareserve er rekordstor: 236,3 mia. kr. ved udgangen af juni.

5. jul. USA's præsident besøger Danmark

På vej til G-8 møde i Skotland besøger den amerikanske præsident, George W. Bush Danmark den 5. og 6. juli.

7. jul. Terrorbomber i London

Fire bomber eksploderer i London, tre på undergrundsstationer og én i en bus. 56 mennesker mister livet og over 700 såres. En gruppe med tilknytning til al-Qaeda menes at stå bag udåden, som udløser forhøjet terrorberedskab i en række europæiske storbyer, heriblandt København.

10. jul. Luxembourg siger ja til EU-forfatningen

Ved en folkeafstemning siger 56,5 pct. af vælgerne ja til forslaget til en EU-forfatning. 43,5 pct. stemte nej. Valgdeltagelsen var på 90 pct. Der er stemmepligt i Luxembourg.

21. jul. Lille opskrivning af den kinesiske valuta

Efter længere tids pres fra især USA opskriver Kina sin valuta, Yuan'en, med 2,1 pct. over for US-dollars. Hvor der før skulle 8,28 yuan til en dollar, går der nu 8,11 yuan på en dollar.

21. jul. Mislykkede terrorbomber i London

To uger efter terrorbomberne i London forsøges fire nye bomber bragt til sprængning, men kun tændsatserne sprænger og ingen mennesker dræbes eller såres alvorligt.

23. jul. Terrorbomber i Sharm el-Sheik

Terrorbomber i bade- og dykkerbyen Sharm el-Sheik i Ægypten dræber 88 mennesker og sårer mange.

2. aug. Islændinge køber Illum

Stormagasinet Illum købes af den islandske Baugur Group, der i forvejen ejer Magasin.

2. aug. Aktiekurserne slår hidtidig rekord

Det ledende aktiekursindeks, KFX-indekset, noteres højere end den hidtidige rekord på 354,08, som blev sat 24. oktober 2000. KFX-indekset nåede bunden den 12. marts 2003 med 169,04, men er nu steget til mere end det dobbelte.

8. aug. Mærsk køber stort op i Nordsøen

A. P. Møller Mærsk køber olierektigheder til ti produktionsfelter i Nordsøen for 17,8 mia. kr. Sælgeren er det amerikanske selskab Kerr-McGee.

11. aug. Ny rekord for olieprisen

For første gang handles en tønde råolie til 65 dollar. Det er stor efterspørgsel efter olie kombineret med en frygt for forsyningssvigt ved terrorangreb i Saudi-Arabien, der har drevet prisen op på dette rekordniveau.

26. aug. Finanslovsforslaget for 2006 fremlægges

VK-regeringen fremlægger sit forslag til finanslov for 2006, som budgetterer med et overskud på 40 mia. kr. Forslaget indeholder nye initiativer for ca. 4 mia. kr. Se mere på www.fm.dk

29. aug. Orkan i Mexikanske Golf får olieprisen op

En voldsom orkan i Den Mexicanske Golf fører til store ødelæggelser og tusinder af omkomne i USA's sydstat, hvor bl.a. New Orleans oversvømmes. Store ødelæggelser

sker også af olieanlæg i Den Mexicanske Golf, hvilket får oliepris- og benzinpriserne til at stige til rekordhøjder, og renten til at falde. Olieprisen kommer op over 70 dollar tønden.

12. sep. Valg i Norge fører til ny regering

Arbejderpartiet bliver den store sejrherre ved Stortingsvalget i Norge. Selv om også Fremskridtspartiet også går stærkt frem, kan det ikke opveje de andre borgerlige partiers tilbagegang. Ny statsminister bliver Arbejderpartiets leder Jens Stoltenberg.

18. sep. Valg i Tyskland med uklart resultat

Valget til den tyske Forbundsdag giver det store borgerlige parti CDU/CSU 35,2 pct. af stemmerne, mens Socialdemokraterne fik 34,2 pct. Begge de store partier gik lidt tilbage, og der tegner sig ikke noget klart flertal i det nye tyske parlament. Den borgerlige kanslerkandidat Angela Merkel skal nu forsøge at finde regeringsmuligheder.

25. sep. Valg i Polen giver borgerligt flertal

De to borgerlige partier i Polen, der begge har rødder i fagforeningen Solidaritet, vinder ved parlamentsvalget en stor sejr over den regerende Demokratiske Venstrealliance bestående af bl.a. ekskommunister.

10. okt. Angela Merkel bliver Tysklands nye kansler

Den 51-årige Angela Merkel fra det borgerlige CDU/CSU afløser den 61-årige socialdemokrat Gerhard Schröder som Tysklands kansler. Hun kommer til at stå i spidsen for en regering omfattende Tysklands to store partier, det borgerlige CDU/CSU og det socialdemokratiske SPD. Den formelle udnævnelse finder først sted midt i november.

27. okt. EU-topmøde i London.

Regeringscheferne fra de 25 EU-lande drøfter situationen efter forfatningstraktatens skibbrud. Ingen konkrete resultater af mødet.

7. nov. Aftale om finansloven for 2006

Regeringen og Dansk Folkeparti indgår en aftale om finansloven for 2006, der bl.a. indeholder forbedringer for førtidspensionister og flere midler til ældreområdet, især hjemmehjælpen. Der bliver også flere penge til forskning og til folkeskolen. Taksterne for børnehaver og vuggestuer nedsættes. Også kraftvarmeværkernes afgifter på el og varme nedsættes.

15. nov. Mange S-sejre ved kommunevalget

Socialdemokratiet blev det parti, som efter kommunevalget satte sig på flest borgmesterposter i de 98 nye storkommuner med Venstre på en andenplads. I København vandt Socialdemokratiet en stor sejr og sidder fortsat på overborgmesterposten med Ritt Bjerregaard som ny overborgmester. I Århus måtte Venstres Louise Gade afgive borgmesterposten til Socialdemokratiets Nicolai Wammen, mens Socialdemokratiets Anker Boye i Odense måtte vige borgmesterposten til fordel for den konservative Jan Boye. I den nye Aalborg storkommune fortsætter Socialdemokratiet med Henning G. Jensen på borgmesterposten, og i Esbjerg storkommune fortsætter Venstres Johnny Søtrup som borgmester.

Valgdeltagelsen blev i gennemsnit for landets kommuner 69,4 pct. Det er helt på linie med den gennemsnitlige valgdeltagelse ved kommunalvalg siden 1970 (bortset fra valget i nov. 2001, som var atypisk pga. folketingsvalg samtidig med kommunevalget).

Ved valget til de fem nye storregioner, der afløser amtskommunerne, satte Socialdemokratiet sig på formandsposten i Nordjylland, Midtjylland og Hovedstadsregionen, mens Venstre fik formandsposten i Syddanmark og på Sjælland.

22. nov. Tyskland får sin første kvindelige kansler

Den borgerlige CDU-leder Angela Merkel godkendes som ny tysk kansler ved en hemmelig afstemning i Forbundsdagen. To tredjedele af medlemmerne stemte for hende.

23. nov. OECD ønsker efterlønnen afskaffet

Den økonomiske samarbejdsorganisation OECD foreslår i rapporten "Ageing and Employment Policies", at Danmark helt afskaffer efterlønsordningen og også gennemfører andre tiltag, der kan fastholde de ældre på arbejdsmarkedet i flere år end nu.

28. nov. Slovakiet optages i EU's fastkurssamarbejde

Slovakiet indtræder som det ottende medlem i EU's valutakurssamarbejde, ERMII, hvor også Danmark deltager.

31. nov. TDC overtages af fem kapitalfonde

Fem internationale kapitalfonde vil købe det danske teleselskab TDC og tilbyder en pris på 76 mia. kr. TDC-ledelsen er positiv over for købstilbuddet, og dermed bliver Danmarks historiens største virksomhedshandel en realitet, hvis handelen godkendes.

1. dec. Den europæiske centralbank hæver renten

Den europæiske centralbank, hæver renten fra 2,00 til 2,25 procent. Det er den første renteforhøjelse i mere end fem år. Den danske Nationalbanken hæver renten tilsvarende.

2. dec. Renteforhøjelse til 2,40 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 2,40 pct.

7. dec. Velværdskommissionen barsler med rapport

I et oplæg "Fremtidens velfærd - vores valg" fremsætter Velværdskommissionen efter to års arbejde 43 konkrete forslag til, hvordan Danmark bør tackle en fremtid med flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Kommissionen foreslår bl.a., at efterlønnen skal udfases, folkepensionsalderen skal vokse i takt med levealderen, skolestarten skal fremrykkes, de unge skal hurtigere gennemføre en uddannelse og i arbejde, skatten på arbejde skal lempes, og der skal indføres en mindre brugerbetaling på sundhedsydelser.

15. dec. Højere terminsbetalinger i 2006

Realkreditens rentetilpasningslån refinansieres i december til en lidt højere rente. For lån med etårig tilpasning er renten for 2006 således sat til ca. 2,9 pct. mod ca. 2,4 pct. for 2005. Det betyder højere terminsbetalinger for de mange husejere med rentetilpasningslån.

31. dec. Omsætningsrekord på børsen

Handelen med danske værdipapirer slog alle rekorder i det forløbne år. På fondsbørsen blev der i 2005 omsat aktier for 937,2 mia. kr. svarende til en vækst på 58 pct. i forhold til 2004. Generelt steg aktiekurserne med knap 40 pct. (OMXC-indekset), mens OMXC20-indekset (omfattende de 20 mest omsatte aktier) steg med 37 pct.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for 2006 indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2006

8. jan. ATP afviser at sælge sine TDC-aktier

ATP vil ikke sælge sine aktier i TDC til den tilbudte kurs til de udenlandske kapitalfonde i konsortiet NTC, der ønsker at købe alle TDC-aktierne. Derved er der opstået tvivl om salget af TDC kan blive til noget.

11. jan. EU-dom mod eksklusivaftaler

Den europæiske menneskerettighedsdomstol i Strasbourg fastslår i en dom, at eksklusivaftaler, der tvinger lønmodtagere til at være medlem af et bestemt fagforbund, er i strid med menneskerettighederne. På denne baggrund bebuder VK-regeringen et lovforslag, der vil forbyde alle former for eksklusivaftaler, så reglerne også kommer til at omfatte de liberale erhverv.

11. jan. Holland erklærer EU-forfatningen for død

Den hollandske udenrigsminister, Bernard Bot, siger ligeud, at EU's forfatningstraktat er død efter de hollandske og franske folkeafstemninger sidste år. Den hollandske regering er ikke indstillet på at arbejde for en omgørelse af det hollandske vælgerflertals nej til EU-forfatningen.

26. jan. Saudi-Arabien boykoter danske varer

Religiøse og politiske ledere i Saudi-Arabien opfordrer til boykot af danske varer med den begrundelse af Jyllands-Postens tegninger af profeten Muhammed er en religiøs krænkelse, som skal undskyldes. I de følgende dage og uger breder boykotten sig til mange muslimske lande.

1. feb. Muhammed-tegninger i flere aviser i Europa

I kølvandet på afbrændinger af Dannebrog i flere muslimske lande bringer en række europæiske aviser Jyllands-Postens karikaturtegninger af profeten Muhammed, der jo er årsagen til de voldsomme reaktioner.

2. feb. Enighed om Metro cityring

VK-regeringen indgår forlig med Socialdemokratiet, Radikale og Dansk Folkeparti om at bygge en metro citiring i København med 17 underjordiske stationer. Prisen anslås til 15 mia. kr.

4. feb. Den danske ambassade i Syrien afbrændes

Den danske ambassade i Syrien sættes i brand af rasende muslimer, som kræver en undskyldning fra Danmark for Jyllands-Postens Muhammed-tegninger.

5. feb. Det danske konsulat i Libanon afbrændes

Demonstranter i Libanon sætter ild til det danske general-konsulat i Beirut.

6. feb. Den danske ambassade i Iran angribes

Muslimske demonstranter angriber den danske ambassade i Irans hovedstad Teheran. De dansk-fjendtlige demonstrationer breder sig til afrikanske lande, som Nigeria og Kenya, samt til fjernøstlige lande som Malaysia, Indonesien og Philippinerne. USA, Storbritannien, NATO, EU og en række

andre aktører i det internationale samfund tager stærkt afstand fra de voldelige handlinger.

9. feb. Muslimske boykot uden stor effekt økonomien

Danmarks Statistik oplyser, at eksporten i 2005 til de 57 lande, der er medlemmer af OIC, Organization of the Islamic Countries, beløb sig til 14,9 mia. kr. Det er 3 pct. af den samlede danske eksport. Hverken aktiekurserne, obligationskurserne eller kronekursen er nævneværdigt påvirket af den boykot af danske varer, som er sat i værk i en række muslimske lande.

9. feb. SAS fremlægger 2005-regnskab med overskud

For første gang i fem år fremlægger det skandinaviske luftfartsselskab SAS et årsregnskab, som viser overskud.

9. feb. Stort overskud i Den Danske Bank

Landets største bank, Den Danske Bank, fremlægger et 2005-regnskab, som viser et overskud på 12,8 mia. kr. efter skat. Der er tale om en markant forbedring i forhold til 2004.

13. feb. Demokratiske Muslimer til Marienborg

En snes repræsentanter for den nystiftede forening, Demokratiske Muslimer, mødes med statsminister Anders Fogh Rasmussen på regeringens ejendom Marienborg for at drøfte krisen om Muhammed-tegningerne.

16. feb. EU-servicedirektivet vedtaget i ændret udgave

Europaparlamentet vedtager det såkaldte servicedirektiv, som sigter på at give forbrugerne lettere adgang til et større udvalg af tjenesteydelser. I forhold til det oprindelige meget udskældte forslag, er der bl.a. sket dén ændring, at serviceudbydere skal følge reglerne i værtslandet – ikke i hjemlandet.

17. feb. Renteforhøjelse til 2,50

Nationalbanken foretager en selvstændig dansk renteforhøjelse til 2,50, som dog er ganske beskeden, nemlig på 0,1 pct. Det sker med henvisning til udstømning af valuta forårsaget af danske investorers køb af udenlandske aktier.

21. feb. Carlsberg flytter produktion til Fredericia

Carlsberg beslutter at lukke sit bryggeri i Valby. Produktionen skal flyttes til Fredericia.

27. feb. Aftale om kommunal udligningsreform

I kølvandet på den nye kommunale inddeling indgår regeringspartierne en aftale med Dansk Folkeparti og De Radikale om en kommunal finansieringsreform, som vil flytte betydelige skattebeløb fra kommunerne i hovedstadsområdet til Vestdanmark.

2. mar. Den europæiske centralbank hæver renten

Den europæiske Centralbank hæver renten med 0,25 pct., og den danske nationalbank følger efter med en tilsvarende forhøjelse af renten i Danmark.

2. mar. Kronen støttet med 34 mia. kr. i februar

Nationalbanken foretog i februar støtteopkøb af danske kroner for 34 mia. kr. for at holde kronekursen tæt på den aftalte centralkurs i forhold til euroen. Derved faldt valuta-beholdningen med 15 pct. Det er danske investorers om-lægning fra danske til udenlandske aktier, som ligger bag valutaudstrømningen.

3. mar. Renteforhøjelse til 2,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 2,75 pct.

14. mar. Fugleinfluenza i Danmark

En død musvåge fundet på Svinø strand ved Næstved viser sig at være død af fugleinfluenza. Det er det første tilfælde af den frygtede sygdom i Danmark.

19. mar. Dansk soldat bombe-dræbes i Irak

En dansk soldat bliver dræbt af en vejside-bombe under patruljekørsel i det sydlige Irak.

21. mar. Globaliseringsrådet fremlægger 333 forslag

Globaliseringsrådet, der har statsministeren som formand, fremlægger 333 forslag i pjecen "Fremgang, fornyelse og tryghed – strategi for Danmark i den globale økonomi – de vigtigste initiativer".

29. mar. Skuffende regnskab fra A. P. Møller

Et skuffende regnskab fra A. P. Møller-Mærsk fik kursen på Mærsk-aktierne til at falde

31. mar. Udlandsgælden er nu helt væk

Nationalbanken oplyser, at Danmark for første gang siden 2. verdenskrig er gældfri i forhold til udlandet. Ved udgangen af 2005 oversteg de danske tilgodehavende i udlandet således den samlede gæld til udlandet med 36 mia. kr. Danmark har dermed netto-tilgodehavende i udlandet svarende til godt 2 pct. af BNP. Udlandsgælden kulminerede i 1988, da den udgjorde 48 pct. af BNP.

3. apr. Nye fællesnordiske aktieindeks

Den nordiske OMX-børs, der omfatter børserne i København, Stockholm, Helsingfors, Riga, Tallinn og Vilnius, introducerer i samarbejde med børserne i Oslo og Reykjavik en række nye aktieindeks, VINX-indeksene. VINX-indeksene skal afspejle kursudviklingen i den nordisk-baltiske region og fremhæve investeringsmulighederne der.

4. apr. Velfærdsudspil fra VK-regeringen

VK-regeringen fremlægger en stribe forslag som både skal tackle udfordringerne fra globaliseringen og fra den voksende forsørgerbyrde som følge af befolkningsudviklingen i Danmark. Forslagene præsenteres i pjecen "Fremtidens velstand og velfærd – velfærdsreformer og investeringer i fremtiden". Forslagene indebærer bl.a. højere aldersgrænser for at gå på efterløn og pension, en ændret uddannelsesstøtte, der tilskynder unge til at færdiggøre deres uddannelse hurtigere, samt flere penge til forskning.

10. apr. Tæt valgopgør giver magtskifte i Italien

Ved valget i Italien får centrum-venstre-fløjen med Romano Prodi i spidsen et spinkelt flertal i begge parlamentets kamre. Dermed bliver der et magtskifte i Italien, hvor Romano Prodi afløser Italiens regeringsleder gennem fem år, Silvio Berlusconi.

18. apr. Olie- og benzinprisen slår nye højderkorder

Prisen på råolie sætter ny rekord med over 72 dollar pr. tønde. Det sker under indtryk af risikoen for en konflikt mellem de vestlige lande og det olieeksporterende Iran, som mistænkes for at udvikle atombomber. Også den kraftige økonomiske vækst i Kina har været med til at drive olieprisen op. I Danmark er benzinprisen nu oppe over 10 kr. for en liter blyfri oktan 95.

27. apr. Laveste ledighed mere end 30 år

Antallet af arbejdsløse faldt i marts til 133.500 personer svarende til 4,8 pct. af arbejdsstyrken. Det er den laveste ledighed i Danmark i mere end 30 år. Ledigheden har været jævnt faldende siden december 2003, hvor den senest toppede med godt 185.000 personer svarende til 6,7 pct. af arbejdsstyrken.

3. maj Stort underskud på Lindøværftet

Underskuddet i A.P. Møllers værftgruppe blev i 2005 på godt 775 millioner kroner. Der er næsten tale om en fordobling i forhold til 2004. Det er især Odense Stålskibsværft Lindø, der skaber problemer. Værftet har ikke leveret den produktivetsforbedring, som A.P. Møller - Mærsk har stillet krav om.

11. maj Fødevarerkontrollen skal undersøges

Regeringen og Dansk Folkeparti er klar med et kommissorium for en uafhængig undersøgelse af Fødevarerkontrollen. Udspillet kommer efter lang tids problemer i fødevarersektoren med fund af gammelt kød, manglende tilsynsbesøg og fejl i kontrolrapporter. Kulegravningen af fødevarerkontrollen skal være klar inden årets udgang.

15. maj Stort fald i aktiekurserne

Få dage efter et historisk toppunkt den 10 maj falder de danske aktiekurser kraftigt. Det ledende aktiekursindeks (OMXC20) faldt således med 3,7 pct. i løbet af dagen, og yderligere markante kursfald sker de følgende dage. Det er den høje oliepris kombineret med frygten for stigende renter samt faldende huspriser og dollarkurs, som menes at ligge til grund for aktiekursfaldet. Også i andre lande faldt kurserne på aktier.

28. maj Tænkepausen om ny EU-traktat forlænges

Et år efter det franske nej til forslaget om en EU-forfatning beslutter EU-landenes udenrigsminister på et møde i Wien at forlænge den såkaldte "tænkepause" med yderligere et år til sommeren 2007.

3. jun. Montenegro bliver et selvstændigt land

Parlamentet i Montenegro erklærer landet for en selvstændig stat. Det hidtidige fællesskab med Serbien opløses, og dermed forsvinder også den sidste rest af det tidligere Jugoslavien. Det sker efter at en folkeafstemning i maj viste, at et flertal (godt 55 pct.) af montenegrinerne ønsker selvstændighed.

1. jun. Vismændene advarer mod overophedning

De tre økonomiske vismænd fremlægger deres sommerrapport over dansk økonomi, hvor de advarer mod risiko for overophedning af økonomien med dertil hørende større inflation og forringet konkurrenceevne. Desuden foreslår vismændene afgifter på kørsel i de store byer.

9. juni Renteforhøjelse til 3,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 3,00 pct.

10. jun. Aftale om regionernes økonomi for 2007

Regeringen indgår en aftale med Danske Regioner om regionernes økonomi for 2007. Aftalen indebærer bl.a. 925 mill. kr. mere til sygehuse i forhold til 2006. Derudover afstikker aftalen retningslinierne for den fremtidige sygehusstruktur.

16. jun. DONG indgår aftale om gas fra Rusland

Dansk Olie og Naturgas (DONG) indgår sin første aftale om levering af naturgas fra Rusland. Ifølge aftalen skal Gazprom fra 2011 via det nordeuropæiske gasrørnet levere 1 milliard kubikmeter gas om året til danskerne. Det skal ske i 20 år med mulighed for betydelig forøgelse af de årlige mængder.

20. jun. Forlig om fremtidens velfærd

Regeringen indgår forlig med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale om indretning af velfærdssamfundet, således at den kommende stigning i den såkaldte ældrebyrde kan tackles. Forliget indebærer bl.a., at aldersgrænsen for efterløn og folkepension hæves, at unge skal hurtigere i gang med en uddannelse og at flere indvandrere skal i arbejde.

20. jun. Dansk kreditværdighed står stærkt

Kreditværdighedsinstituttet Standard & Poor's fremlægger en rapport, der viser, at Danmark i modsætning til de fleste andre vestlige industrilande, står stærkt rustet til at fastholde sin topkarakter i kreditværdighed, AAA. Det er den voksende andel af ældre, som undergraver økonomierne i de fleste andre vestlige industrilande.

20. jun. Lego flytter produktionen til Østeuropa

Legetøjsfabrikken Lego oplyser, at man i løbet af de næste tre år vil flytte produktionen til Østeuropa og Mexico. 900 medarbejdere i Billund må derfor finde andet arbejde. Det bliver næppe svært for de fleste, da der er mangel på arbejdskraft i området.

14. jul. Ny rekord i prisen på olie

Prisen på en tønde råolie passerer 78 dollar. Det er især frygt for manglende olieforsyning i kølvandet på en krig i Mellemøsten, som har drevet olieprisen i vejret. Benzinprisen i Danmark nærmer sig 11 kr. for en liter 95 oktan, blyfri.

27. jul. Laveste ledighed i 30 år

Danmarks Statistik oplyser, at arbejdsløsheden – rensset for normale sæsonsvingninger – i juni er faldet til 123.100 ledige – svarende til 4,5 pct. af arbejdsstyrken. Det er den laveste ledighed i godt 30 år.

4. aug. Renteforhøjelse til 3,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 3,25 pct.

15. aug. Huspriserne stiger ind i 2006

Danmarks Statistik oplyser, at priserne på samtlige kategorier af huse og ejendomme er fortsat med at stige i 1. kvartal 2006.

21. aug. Nye gratisaviser udsendes

Både Det Berlingske Officin og JP/Politikens Hus starter udgivelsen af nye husstandsomdelte gratisaviser. Det sker efter at det islandske Dagsbrun tidligere meldte ud, at man vil udgive en gratisavis i Danmark. Den er dog endnu ikke udkommet.

21. aug. Våbenhvile i Mellemøstenkrigen

Med FN's mellemkomst træder en våbenhvile i kraft i krigen mellem Israel og Hisbollah. En FN-styrke skal indsættes i det sydlig Libanon for at sikre freden.

23. aug. TV2 køber en radio-kanal

TV2 køber den femte landsdækkende FM-radiokanal og får dermed mulighed for at sende radio til ca. 85 pct. af befolkningen. Auktionsprisen blev på 184 mill. kr. fordelt over de næste otte år, altså 23 mill. kr. årligt.

29. aug. Finanslovsforslag for 2007 fremsættes

Finansminister Thor Pedersen fremsætter finanslovsforslaget for 2007, som indeholder nye initiativer for 8,8 mia. kr. heraf 2 mia. kr. til en "Globaliseringspulje", der skal investere i forskning, uddannelse og iværksætterier.

31. aug. Tvind-stifter frifindes for svindel

Tvind-skolernes stifter, Mogens Amdi Petersen og seks andre Tvind-folk frifindes for skattesvig og underslæb ved retten i Ringkøbing.

5. sep. Syv unge fra Fyn anholdes for terrorplaner

Syv unge muslimer fra Vollsmose-kvarteret i Odense anholdes ved en stor politiaktion. De sigtes for at planlægge en terror bombesprængning – og bliver varetægtsfængslet.

12. sep. Olieprisen falder

Olieprisen er faldet med 18 procent de seneste otte uger. Det er bl.a. fyldte olielagre i USA, som har fået prisen på olie og benzin til at falde.

17. sep. Borgerlig valgsejr og regeringsskifte i Sverige

Sverige får en borgerlig regering med den konservative partileder Frederik Reinfeldt som ny statsminister. Han afløser den socialdemokratiske Göran Persson. De fire borgerlige partier (Moderaterne, Centerpartiet, Folkpartiet og Kristdemokraterne) gik tilsammen 20 mandater frem og vandt valget til den svenske Riksdag. I den nye Riksdag råder de borgerlige alliance-partier nu over 178 mandater mod venstrefløjens (Socialdemokraterna, Vänstrepartier og Miljöpartiets) 171 mandater.

6. okt. Ny svensk regering præsenteres

Den nye konservative statsminister i Sverige, Fredrik Reinfeldt, præsenterer sin borgerlige fireparti-regering, Udenrigsminister bliver tidligere statsminister Carl Bildt, mens Kristdemokraternes leder Göran Hägglund bliver socialminister og Folkpartiets leder, Lars Leijonborg, bliver uddannelsesminister.

6. okt. Renteforhøjelse til 3,50 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 3,50 pct.

16. okt. Aktiekurserne på ny rekord

Aktiekurserne er efter nogle måneders stigning kommet op og passerer den hidtidige top fra maj, hvor C20-indekset nåede op på 417,05.

7. nov. Aftale om Finansloven for 2007

For sjette år i træk indgår regeringen og Dansk Folkeparti en aftale omkring finansloven. Aftalerne indeholder nye initiativer for 8,3 mia. kr. i 2007.

16. nov. Kvalitetsreform på vej i offentlig sektor

Regeringen offentliggør pjecen "På vej mod en kvalitetsreform", som lægger op til debat om, hvordan den offentlige service kan forbedres. Tanken er, at regeringen i sommeren 2007 vil fremlægge sin strategi for en kvalitetsreform.

6. dec. Rapport anbefaler tilbagetrækning fra Irak

Irak Studiegruppen, med forhenværende amerikanske udenrigsminister James Baker i spidsen, anbefaler i sin rapport, at de amerikanske styrker gradvis skal trække sig fra kamp i Irak. Regeringen i Bagdad skal selv vise "betydelige fremskridt", hvis USA fortsat skal støtte den, siger den såkaldte Baker-rapport. Samtidig anbefaler den, at USA engagerer sig direkte og konstruktivt med Iran og Syrien - som George W. Bush ellers ser som en del af "Ondskabens Akse".

8. dec Renteforhøjelse til 3,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 3,75 pct.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden 2007 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2007

1. jan. Bulgarien og Rumænien i EU

EU blev pr. 1. januar udvidet til 27 medlemmer, idet Bulgarien og Rumænien indtrådte som medlemmer af EU.

Vejen fra seks til 27 medlemslande:

1957: EF dannes med seks landes undertegnelse af Romtraktaten. Det er Vesttyskland, Frankrig, Italien, Holland, Belgien og Luxembourg.

1973: Danmark, Storbritannien og Irland kommer med.

1981: Grækenland bliver medlem.

1986: Spanien og Portugal bliver optaget i samarbejdet.

1990: Efter Berlinmurens fald er hele Tyskland medlem.

1995: Østrig, Finland og Sverige bliver medlemmer.

2004: EU udvides på én gang med hele 10 lande fra fortrinsvis Øst- og Centraleuropa. Det er Polen, Tjekkiet, Slovakiet, Ungarn, Slovenien, Estland, Letland, Litauen, Cypern og Malta.

2007: Rumænien og Bulgarien optages i EU.

1. jan. Slovenien indfører Euroen

Slovenien blev det trettende land, der udskiftede sin nationale møntfod med EU's fælles møntfod. Dermed er Slovenien det første land fra den tidligere Østblok, der indfører Euroen.

10. jan. EU vil skære CO₂ med 20 pct.

EU's 27 medlemslande skal skære deres udslip af CO₂ og andre drivhusgasser med mindst 20 pct. inden 2020 i forhold til 1990-niveau. Det fremgår af den nye EU-energiplan, som Kommissionen har fremlagt. Samtidig skal EU have som et bindende mål, at en femtedel af energiforsyningen i 2020 skal komme fra vind, sol, bølger eller andre vedvarende energikilder.

10. jan. Bush sender flere soldater til Irak

USA's præsident bebuder optrapning af indsatsen i Irak med ekstra 20.000 soldater.

26. jan. Indgreb mod kapitalfonde

Regeringen præsenterer et forslag til skatteomlægning, der skal hindre kapitalfonde i at unddrage sig beskatning i Danmark. Det skal blandt andet ske ved at nedsætte fradraget for finansieringsudgifter, forhøje aktiebeskatningen og nedsætte selskabsskatten.

30. jan. EU siger nej til danske pensionsregler

EF-domstolen underkender de danske pensionsordninger, blandt andet fordi der kun gives skattefradrag, hvis ordningen er oprettet i et pensionsselskab med hjemsted i Danmark.

7. feb. Nye regler for store butikker

Regeringen fremsætter lovforslag, der blandt andet skal sætte maksimumstørrelsen for store butikker op fra 3000 til 3500 kvadratmeter. Samtidig fjernes muligheden for at dispensere for endnu større butikker.

24. feb. Industriens nye overenskomster på plads

Det 3-årige forlig omfatter direkte 240.000 funktionærer og timelønnede, og ud over regulering af mindsteløn og andre satser indebærer det blandt andet en række nyskabelser for de industriansatte. Nedenfor er et udpluk af den nye overenskomstaftale mellem CO-industri og Dansk Industri:

- Som udgangspunkt reguleres de fleste satser med tre procent. Mindstelønnen reguleres med 3 kroner første år, 2,5 kroner i 2008 og med 2,5 kroner i 2009.

- Der etableres en kompetenceudviklingsfond, der har til formål at yde tilskud til medarbejdernes deltagelse i kompetenceudvikling. Fonden finansieres af et arbejdsgiverbidrag pr. medarbejder, der er omfattet af Industriens Overenskomster.

- Forældreorloven udvides fra 6 uger til 9 uger, heraf er 3 uger reserveret faderen og tre uger moderen. Hermed er der for første gang i Danmark øremærket barselsorlov med løn til mænd.

- Pensionsbidraget forhøjes pr. 1. juli 2008 fra 10,8 pct. til 11,1 pct. og pr. 1. juli 2009 til 12 pct. Arbejdsgiveren betaler som hidtil to tredjedele af pensionsbidraget, mens lønmodtageren betaler en tredjedel.

9. mar. Renteforhøjelse til 4,00 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 4,00 pct.

9. mar. Grønt resultat på EU-topmøde

EU's stats- og regeringsledere har sat som mål, at EU og alle de industrialiserede lande skal reducere udledningerne af drivhusgasser med 30 pct. i 2020 i forhold til 1990. Dette skal ske gennem en global aftale. Allerede inden den globale aftale er i hus har EU som første skridt besluttet at reducere med mindst 20 pct. i 2020 gennem implementering af den energihandlingsplan, som miljøministrene blev enige om tidligere på året, - og som stats- og regeringslederne også godkendte på topmødet.

18. apr. Skattepakke fremsat i folketinget

Hovedelementerne i Skattepakken er en nedsættelse af selskabsskatten og virksomhedsskatten fra 28 til 25 pct., CFC-reglerne justeres, så de omfatter alle finansielle datterselskaber uanset om det er dansk eller udenlandsk, der indføres loft over fradrag for finansieringsudgifter, afskrivningsreglerne strammes, beskatningen af aktieindkomst justeres, som følge af nedsættelsen af selskabsskatten, mm. I forhold til det oprindelige udspil til skatteindgreb, der blev præsenteret i januar, er lettelsen i selskabsskatten i det nye udspil halveret. Nu sættes den kun ned fra 28 til 25 pct. og ikke som oprindeligt foreslået til 22 pct.

6. maj Ny præsident i Frankrig

Den borgerligt-liberale Nicolas Sarkozy er Frankrigs nye præsident med 53 procent af stemmerne. Den nye præsident varsler liberale økonomiske reformer, bl.a. omfattende reformer på arbejdsmarkedet, en pensionsreform og en skattereform som skal sikre, at indkomstskatten højst bliver 50 pct. Han vil også regulere indvandringen yderligere med begrænsninger af familiesammenføringerne. I forhold til EU siger den kommende præsident klart nej til tyrkisk medlemskab af EU, og han går ind for en ny EU-traktat i miniformat, ligesom han lægger vægt på et tæt forhold til Tyskland. Den nye præsident ønsker også et mere konstruktivt forhold mellem Frankrig og USA, end det har været tilfældet hidtil.

7. maj Nyt parti: Ny Alliance

Ny Alliance præsenterer sig som et socialliberalt og social-konservativt midterparti og vil søge indflydelse både til højre og venstre i det politiske spektrum. Initiativtagerne er Naser Khader, Anders Samuelsen og Gitte Seeberg. Partiet ønsker en regering med et bredere grundlag end den nuværende VK-regering, der alene støttes af Dansk Folkeparti. Der er ikke fremlagt et egentligt politisk program.

Hovedpunkterne for partiet er:

- En skattereform, der sænker skatten til omkring 40 procent for alle.
- En realistisk indvandringspolitik og human flygtningepolitik, hvor Dansk Folkepartis indflydelse svækkes.
- Globalt udsyn og et stærkt EU, som Danmark skal være fuldgældigt medlem af nu. Fornyet respekt for FN og menneskerettigheder og et løft i Danmarks udviklingsbistand til én procent af bruttonationalindkomsten.
- Reform af bl.a. folkeskolen
- Danmark skal være selvforsynende med vedvarende energi.

4. juni Bavarian Nordic sikret milliardordre i USA

Bavarian Nordic får nu den længe ventede ordre på levering af koppevaccine til de amerikanske myndigheder. Kontraktens samlede værdi udgør USD 1,6 mia., inklusiv en optionsdel på USD 1,1 mia. Optionen kan det amerikanske sundhedsministerium vælge at udnytte i forlængelse af basisdelen på USD 500 mio. Den amerikanske ordre betyder muligvis, at flere lande følger efter amerikanerne, idet Bavarian forhandler med flere andre lande - i Europa og Asien - om levering af koppevaccine.

7. juni Renteforhøjelse til 4,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente sættes op med 0,25 procentpoint til 4,25 pct.

17. juni 6,4 mia. til et løft af den offentlige sektor

De såkaldte trepartsforhandlinger mellem regeringen, de offentlige arbejdsgivere - Danske Regioner og Kommunernes Landsforening - samt LO og AC (Akademikernes Centralorganisation) vil afsætte 6,4 milliarder kroner til den offentlige sektor fra 2008 til 2011.

I forhandlingsresultatet for trepartsdrøftelserne indgår en række initiativer, der skal forbedre rammerne for medarbejdere og ledere i den offentlige sektor og fremme rekrutteringen. De offentligt ansattes kompetencer skal have et løft. De skal have mere uddannelse, blive bedre ledere, og så skal arbejdsmiljøet hæves. Der skal være nok ansatte til at løfte opgaven - til at give borgerne bedre service.

Planen er et led i arbejdet med kvalitetsreformen, som er regeringens plan for, hvordan det offentliges service til borgerne højnes, og hvordan der tiltrækkes arbejdskraft til den offentlige sektor, når flere tusinde ansatte i de kommende år går på pension.

21. aug. Tre nye planer for Danmarks fremtid

Regeringen har fremlagt tre store planer for Danmarks fremtid. For det første en kvalitetsreform, der skal sikre bedre velfærd til borgerne og bedre vilkår og større arbejdsglæde for de offentligt ansatte, der leverer velfærden. En række af forslagene er aftalt med fagbevægelsen i de såkaldte trepartsaftaler. For det andet en 2015-plan, der skal sikre, at de markante forbedringer og investeringer i velfærden hviler på et solidt og ansvarligt økonomisk fundament. For det tredje en plan for yderligere reduktion af skatten på

arbejdsindkomst. Planen er finansieret inden for rammerne af 2015-planen.

3. sep. Lavere skat på arbejde, højere grønne afgifter

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået en aftale, der betyder, at skatten på arbejde lettes med 9,5 mia. kr. Pengene kommer fra højere grønne afgifter og fra at droppe en planlagt nedsættelse af bruttoskatten.

- Jobfradraget forhøjes i 2008 fra 2,5 pct. til 4 pct. og i 2009 yderligere til 4,25 pct. Det maksimale fradrag bliver 13.100 kr.

- Grænsen for, hvornår man skal betale mellemskat, hæves med 56.000 kr. Det betyder, at grænsen for mellemskat og topskat bliver den samme, nemlig 365.000 kr., og at 575.000 danskere slipper for at betale mellemskat.

- Personfradraget forhøjes med 1.000 kr. årligt.

- Der lægges loft over antallet af top- og mellemskatteydere på niveauet for i år. Hvis der bliver flere, skal grænsen for topskat sættes op.

- Alle overførselsindkomster forhøjes med 0,6 pct.

- Energiafgifterne på benzin, diesel, el, naturgas og olie vil fra 2008 stige med prisudviklingen. Det svarer til omkring 1,8 pct. årligt. Det betyder 4 mia. kr. ekstra i statskassen i 2015.

- Bruttoskatten fastfryses på 8 pct., og Arbejdsmarkedsfonden nedlægges. De 3,25 mia. kr. bruges til skattepakken.

- Skattepakken forventes at øge arbejdsudbuddet med 7.300 personer. Det skal give de sidste 2,25 mia. kr. til at betale for lettelsen af skat på arbejde som følge af ekstra skatteindtægter.

- Også i 2008 suspenderes opkrævningen af den særlige pensionsopsparing, SP.

12. sep. Ændringer i regeringen

Socialminister og minister for ligestilling Eva Kjer Hansen udnævnes som minister for fødevarer, landbrug og fiskeri. Minister for fødevarer landbrug og fiskeri Hans Christian Schmidt udtræder hermed af regeringen.

Forhenværende minister Karen Jespersen bliver ny socialminister og minister for ligestilling.

Medlem af Folketinget Jakob Axel Nielsen bliver ny transport- og energiminister. Transport- og energiminister Flemming Hansen udtræder hermed af regeringen.

19. okt. Enighed om ny EU-traktat

De 27 regeringer i EU er blevet enige om en ny traktat til afløsning for den forfatningstraktat, som blev skudt ned af franske og hollandske vælgere i 2005. Traktaten, som omfatter reformtraktaten, skal underskrives i Lissabon 13. december 2007. Reformtraktaten betyder ikke umiddelbart, at Danmark afgiver suveræniteten, og det bliver derfor en politisk beslutning, om danskerne skal have lov til at stemme. Alle EU-landene skal ratificere traktaten inden valget til Europa-Parlamentet i forsommeren 2009.

9. nov. Dollar, guld og olie skriver historie

Verdensøkonomien står på gloende pæle. Verdens største møntfod dollaren bliver handlet til historisk lave kurser, oliepriserne skyder i vejret og en tønde dollar koster tæt ved 100 dollars, hvilket er det højeste niveau nogen sinde i løbende priser. Prisen på guld er også steget til det højeste niveau siden 1980'erne. Det er sandsynligvis frygten for et større økonomisk tilbageslag i USA, der lige nu skaber nervøsitet og de store udsving i dollar, guld og oliepriserne.

13. nov. Folketingsvalg 2007

Anders Fogh Rasmussen, Venstre, fortsætter som Danmarks statsminister. Valget resulterede i følgende mandatfordeling:

Parti	Mandatfordeling	Ændring
Socialdemokratiet.....	45	-2
Radikale Venstre.....	9	-8
Konservative Folkeparti.....	18	0
Socialistisk Folkeparti.....	23	12
Kristeligt Folkeparti.....	0	0
Dansk Folkeparti.....	25	1
Venstre.....	46	-6
Ny Alliance.....	5	5
Enhedslisten.....	4	-2
<i>I alt</i>	<i>175</i>	

Der blev sidst afholdt folketingsvalg 8. februar 2005.

22. nov. Nyt regeringsgrundlag

Mulighedernes samfund hedder det nye regeringsgrundlag med VK-regeringens målsætninger for den kommende valgperiode. Her er nogle hovedpunkter:

- Skattereform, der markant sænker marginals-katten.
- Kommission skal forberede reformen, hvor boligejerne fredes. Afgifter kan hæves for at fremme miljørigtig adfærd.
- Folkeafstemning om de danske EU-forbehold.
- 60 mia. kr. til kvalitetsreform i den offentlige sektor.
- Ulandsbistanden skal øges over en årrække og målrettes mod Afrika.
- Jobplan skal skaffe titusinder af udlændinge, ledige og pensionister i beskæftigelse.
- Akut behandlingsgaranti for kræft- og hjertepatienter.

23. nov. Regeringen Anders Fogh Rasmussen III

Statsminister Anders Fogh Rasmussen har sin nye regering på plads:

Statsminister: Anders Fogh Rasmussen (V)

Økonomi- og erhvervsminister: Bendt Bendtsen (K)

Udenrigsminister: Per Stig Møller (K)

Finansminister: Lars Løkke Rasmussen (V)

Beskæftigelsesminister: Claus Hjort Frederiksen (V)

Justitsminister: Lene Espersen (K)

Kulturminister: Brian Mikkelsen (K)

Minister for flygtninge, indvandrere og integration og kirkeminister: Birthe Rønn Hornbech

Undervisningsminister og minister for nordisk samarbejde:

Bertel Haarder (K)

Klima- og energiminister: Connie Hedegaard (K)

Velfærdsminister og minister for ligestilling: Karen Jespersen (V)

Minister for videnskab, teknologi og udvikling: Helge Sander (V)

Skatteminister: Kristian Jensen (V)

Minister for udviklingsbistand: Ulla Tørnæs (V)

Forsvarsminister: Søren Gade Jensen (V)

Fødevarerminister: Eva Kjer Hansen (V)

Transportminister: Carina Christensen (K)

Minister for sundhed og forebyggelse: Jakob Axel Nielsen (K)

Miljøminister: Troels Lund Poulsen (V)

5. dec. Pia Christmas-Møller (K) bliver løsgænger

Pia Christmas-Møller forlod de konservatives gruppe og blev løsgænger. Beslutningen er taget i forlængelse af et langt forløb med uenighed med ledelsen i partiet, der kulmine-

rede med fyringen af hende fra gruppeledelsen og jobbet som politisk ordfører for to uger tidligere

10. dec. Amerikansk boligkrise koster milliarder

Den amerikanske boligkrise fortsætter med trække tænder ud i de store internationale banker. Den største bank i Schweiz, UBS, oplyser, at den afskriver 10 milliarder dollar svarende til 51 milliarder kroner. Afskrivningen skyldes de såkaldte subprime-lån, som er givet til huskøbere, der har lav kreditværdighed. De faldende boligpriser i USA har gjort mange husejere insolvente og ude af stand til at afdrage på deres lån.

11. dec. Vismænd efterlyser ansvarlig politik

Det økonomiske Råds formandskab – de økonomiske vismænd – vurderer, at det eneste rigtige på kort sigt er at stramme finanspolitikken. Der er en betydelig risiko for, at den nuværende højkonjunktur ender i overophedning. Politikkerne hælder benzin på bålet ved at give skattelettelser og øge de offentlige udgifter. Vismændene mener, at der er brug for det stik modsatte: En stram finanspolitik. Dette skriver vismændene i en kronik i Berlingske Tidende.

13. dec. Ny EU-traktat underskrevet

EU's stats- og regeringschefer har skrevet under på den traktat – Lissabon-traktaten – som skal danne grundlaget for EU-samarbejdet i de kommende år. Traktaten betyder bl.a., at EU får en præsident, der vælges for 2½ år af gangen, som erstatter den nuværende model, hvor medlemslandene har formandskabet et halvt år af gangen. EU får også en slags udenrigsminister. EU-Kommissionen reduceres, så der bliver 18 kommissærer i stede for 27 som i dag. Medlemslandenes mulighed for vetoret bliver fjernet på omkring 50 områder. Det vil gøre det lettere at få gennemført lovgivning, når nu unionen er blevet udvidet til 27 medlemslande. men det gør det også sværere for det enkelte land at sig nej til beslutninger fra EU.

Det eneste land, som skal stemme om den nye traktat, er Irland, men det forventes, at denne afstemning vil ende med et ja til traktaten.

28. dec. Novozymes og Novo større end Mærsk

Markedsværdien af A.P. Møller-Mærsk-gruppen er knap 243 mia. kr. Mærsk er dermed overhalet af Novo Nordisk og Novozymes, der tilsammen er næsten 248 mia. værd. I løbet af 2007 er Novo Nordisk steget over 40 pct. i værdi, Novozymes har øget sin værdi med godt en femtedel, mens A.P. Møller-Mærsk kæmper for at holde sig over niveauet fra nytår 2006. Verdensøkonomiens luner og en finansiell flodbølge i form af kreditkrisen i USA har skabt bekymring for den økonomiske vækst og dermed verdenshandlen, der er afgørende for containerfragten.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2008 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*.

2008

1. jan. Cypern og Malta indfører euroen

Cypern og Malta er 14. og 15. EU-land, der overgår til euro.

17. jan. Voldsomme aktiefald i hele verden

Aktiefald verden over tog især fart efter, at den såkaldte Philadelphia Fed-rapport blev offentliggjort, som tager temperaturen på stemningen i erhvervslivet i USA. Økonomin havde ventet at indekset ville lande i minus 1,0, men det endte i stedet i minus 20,9.

22. jan. Historisk rentesækning i USA

Den amerikanske centralbank sænker i en lynoperation den toneangivende rente med 0,75 procentpoint til 3,5 pct. Diskontoen sænkes tilsvarende med 0,75 procentpoint til 4,00 pct. Målet er at bremse nedturen som følge af kreditkrise og faldende finansmarkeder. Nedsættelsen på 0,75 er procentpoint den største rentesækning i USA siden 1984.

30. jan. Gitte Seeberg (NA) bliver løsgænger

Gitte Seeberg forlader Ny Alliance og bliver løsgænger. Hun traf beslutningen, som en konsekvens af, at Ny Alliance endegyldigt har besluttet, at man er et borgerligt parti.

5. feb. Malou Aamund går fra NA til Venstre

Malou Aamund forlader Ny Alliance for at indtræde i Venstres folketingsgruppe. Med Malou Aamunds skifte til Venstre har regeringen og Dansk Folkeparti genvundet det flertal de mistede, da Pia Christmas-Møller trådte ud af Konservative i december.

18. feb. Ny overenskomst for de 174.000 statsansatte

Finansministeriet og Centralorganisationernes Fællesudvalg har indgået et treårigt forlig på statens område. Den samlede økonomiske ramme er på 12,8 pct. fordelt over de tre år. Forliget indeholder bl.a. forbedrede vilkår på barselsområdet og ret til barns anden sygedag. Desuden får medarbejderne mulighed for en fast højere arbejdstid, mod en tilsvarende lønforhøjelse, og seniorerne får en særlig bonus, hvis de bliver længere på arbejdsmarkedet.

22. feb. Danmarks energipolitik mod 2012

Efter et års forhandlinger er der indgået en aftale mellem alle folketingets partier på nær Enhedslisten om Danmarks energipolitik frem til 2012. Her er hovedpunkterne:

- Aftalen skal nedbringe Danmarks afhængighed af kul, olie og gas. Vedvarende energi skal i 2011 udgøre 20 procent af Danmarks bruttoforbrug
- Det samlede energiforbrug skal i 2011 være to procent lavere end i 2006. I 2020 skal forbruget være fire procent mindre

- Der skal i 2010 og 2011 anlægges sammenlagt 150 MW vindmøller på land. Der opføres to havmølleparker på hver 200 MW. De skal være i drift fra 2012.

2. marts Overenskomst for de kommunalt ansatte

Kommunernes Landsforening (KL) og forhandlingsfællesskabet KTO har indgået forlig. Overenskomsterne må samlet stige med 12,8 procent de næste tre år. Der er afsat 7,53 procent til generelle lønstigninger de næste tre år, mens det er op til de enkelte organisationer at forhandle ekstra tillæg for eksempelvis pædagoger, lærere og kontorphonale. Der er allerede indgået delforlig om mænds ret til seks ugers barsel, barns anden sygedag, særlige fridage for seniorer og mere fokus på trivsel og sundhed.

De cirka 300.000 kommunalt ansatte (FOA er ikke med i forliget) får frynsetillæg, og den særlige feriegodtgørelse hæves fra 1,5 til 1,95 procent.

5. marts Forlig om finanslov 2008 på plads

Forliget blev indgået mellem regeringspartierne, samt Dansk Folkeparti og Ny Alliance. Finansloven indeholder dog også en række delforlig indgået med andre partier.

Vækst, velfærd og omtanke er overskriften på det nye finanslovsforslag som rummer nye initiativer for 3,5 mia. kr.

De vigtigste punkter er:

- **Bedre kvalitet i det offentlige:** Der er afsat 10 mia. kr. til højere kvalitet i det offentlige.
- **Uddannelse:** Handelsskolerne får forhøjet deres tilskud, så de ligestilles med gymnasierne.
- **Sundhed:** 155 mio. kr. til akut behandling af hjertepatienter i 2008 og 2009. Fra 2008-2011 bruges 526 mio. kr. til vaccination mod livmoderhalskræft. Der afsættes 51 mio. kr. til faste forløb for kræftpatienter og 900 mio. kr. til anskaffelse af udstyr i kræftbehandlingen.
- **Jobplan** skal skaffe mere arbejdskraft i Danmark. Både i dag og på længere sigt. Fx skal en skatterabat til de 64-årige få seniorerne til at trække sig senere tilbage, mens en forkortelse af perioden, man kan få supplerende dagpenge, skal få flere deltidsledige i fuldtidsjob.
- **Penge til pensionister:** Ældrechecken forhøjes fra 7.600 til 10.000 kr. om året fra 2009. Det koster 480 mio. kr.
- **Tryghedspakke:** Politiet får 20 mio. kr. til indkøb af nyt materiel. Øget videoovervågning og flere sikrede pladser til kriminelle. Der skal udarbejdes en handlingsplan til forebyggelse af ekstremisme og radikalisering.
- **Børnefamilier:** Børnechecken til de yngste børn hæves med 2.000 kr. om året fra 1. juli 2008.

13. marts SF har overhalet Socialdemokratiet

For anden gang har en meningsmåling vist, at SF har flere tilhængere (20,8 pct. af stemmerne) end Socialdemokraterne (18,4 pct.).

1. apr. Det danske og svenske postvæsen fusionerer

Selskabet får en omsætning på omkring 35 mia. kr. og 50.000 ansatte. Målsætningen er, at det fusionerede selskab skal børsnoteres i Stockholm og København indenfor en periode på 3-5 år. Fusionen forventes gennemført inden udgangen af 2008.

15. apr. Strejke i det offentlige

Knap 40.000 offentligt ansatte fra FOA og Sundhedskartellet indleder en strejke. I forhandlingerne med Regionerne og KL har man ikke kunnet opnå enighed om lønspørgsmålet. Konflikten vil især ramme ældreplejen, børnepasningen og sygehusvæsenet. Den 28. april 2008 følger godt 11.000 FOA medlemmer efter, blandt andet en stor del af de kommunale dagplejere.

24. apr. Lissabon-traktat godkendt af Folketinget

Et stort flertal ratificerede den nye EU-traktat, dog uden støtte fra Dansk Folkeparti, Enhedslisten og enkelte SF'ere. Fra 2009 skal Lissabon-traktaten danne grundlag for, hvad der forventes at blive et mere effektivt samarbejde mellem de 27 lande i EU. Forinden skal den dog til folkeafstemning den 12. juni i Irland, som bliver det eneste EU-land, hvor vælgerne får lov til at stemme om traktaten. EU's stats- og regeringschefer skrev under på traktaten 13. december 2007.

7. maj I arbejde efter 3 ugers strejke

30.000 sosu'ere, dagplejere og andre FOA-medlemmer går i arbejde efter tre ugers strejke. Et forlig om lønstigninger på 13,4 pct. over tre år er sendt til afstemning.

14. maj Strejke fortsætter, BUPL stemmer nej til forlig

- KL tilbød pædagogerne lønstigninger på 12,8 pct. over de næste tre år, hvilket medlemmerne stemte nej til. Strejken begynder 19. maj, og dermed vil omkring 120.000 børn stå uden pasning.

- 70.000 medlemmer af Sundhedskartellet og 4.000 FOA-medlemmer i regionerne er fortsat i strejke, og her er der ikke lige nu udsigt til et forlig. Sygeplejersker, fysioterapeuter og andre ansatte på landets sygehuse har nu strejket i fire uger.

29. maj. Forlig mellem FOA og KL

Strejken i ældreplejen er forbi i denne omgang. FOA's kommunalt ansatte medlemmer har sagt ja til en aftale, der giver SOSU'ere og dagplejere mv. 13,4 pct. mere i løn over tre år.

2. jun. Konflikt fortsætter i sundhedsvæsenet

Konflikten i det danske sundhedsvæsen fortsætter på syvende uge, efter at Sundhedskartellet og Danske Regioner i går opgav at nå til enighed om en ny overenskomst. Danske Regioner kunne ikke imødekomme sygeplejerskernes krav om lønstigninger på 15 procent over tre år.

6. jun. Olieprisen fortsætter sin færd opad

Olieprisen er nu tæt på 140 dollar. Stigningerne i prisen på råolie sætter også sine spor på de danske benzinerpriser, der har taget sig endnu en tur op og sætter nye rekorder med priser i omegnen af 11,50 kr. literen.

10. jun. Nationalbanken bekymret for inflation

Inflationen steg i maj til det højeste niveau i 18 år (3,4 pct.), viser tal fra Danmarks Statistik. Denne udvikling får Danmarks Nationalbank til at slutte op om de seneste advarsels-signaler udsendt fra den Europæiske Centralbank og den amerikanske centralbank Federal Reserve. Det er især priserne på brændstoffer og fødevarer, der er steget.

12. jun. Irsk nej til Lissabon-traktaten

Ved folkeafstemning i Irland valgte et flertal på 53,4 procent at forkaste EU's nye traktat – Lissabon-traktaten.

25. jun. Sundhedspersonale og pædagoger stemte ja

Samtlige organisationer i Sundhedskartellet har stemt ja til den nye overenskomst, som gav en halv procent mere i løn end de var blevet tilbudt i første omgang, dvs. 13,3 pct. Under den otte uger lange strejke, der begyndte 16. april, er 372.516 operationer og behandlinger blevet aflyst. Også pædagogerne stemt ja til overenskomstforliget. Pædagogerne får 30 mio. kr. ekstra, der bl.a. skal bruges til bedre løn til ledere og mellemledere. Den samlede aftale holder sig inden for rammen på 12,8 pct., der også er gældende for statens ansatte og for langt de fleste ansatte ude i kommunerne.

1. jul. Gennemførelse af jobplan

Den 28. februar 2008 indgik regeringen, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Ny Alliance en aftale om en jobplan. Jobplanen har bl.a. til formål at skaffe mere velkvalificeret arbejdskraft til Danmark.

Pr. 1. juli er der som følge af aftalen gennemført en række ændringer i udlændingeloven bl.a. justering af greencard-ordningen, udvidelse af positivlisten, beløbsgrænsen i den særlige beløbsordning er sænket fra 450.000 kr. til 375.000 kr. (årlig aflønning) og der er indført en koncernopholdstilladelse.

24. jul. Laveste forbrugertillid siden 1992

Ikke siden november 1992 har de danske forbrugere haft så lille tiltro til fremtiden som i juli. Den samlede indikator for forbrugertilliden faldt fra -6,6 i juni til -9,7 i juli og er nu på det laveste niveau i 16 år. Sortsynet er størst, når det gælder samfundsøkonomien, mens troen på privatøkonomien fortsat er stor. Det viser de netop offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik.

4. aug. Stagflation præger verdensøkonomierne

Stagnerende og faldende vækstrater samt stigende inflation præger lige nu udviklingen i verdensøkonomierne. Senest er blevet offentliggjort, at USA har haft negative vækstrater siden 4. kvartal 2007 og inflationen har ikke været højere siden 1992 i Euro-landene.

24. aug. Nationalbanken overtager Roskilde bank

Overtagelsen af Roskilde Bank kommer efter, at det i en omfattende salgsproces ikke er lykkedes at få et bud på hele eller dele af Roskilde Bank - hverken fra ind- eller udland. Samtidig er det i forbindelse med revisionen af Roskilde Banks halv-årsregnskab konstateret, at der er yderligere tab i banken i et omfang, så Roskilde Bank ikke længere opfylder lovens solvenskrav. Nationalbanken ser med stor alvor på situationen omkring Roskilde Bank. Det er vurderingen, at overtagelsen vil medvirke til at begrænse den negative effekt på det finansielle system i Danmark. Den nye bank overtager navnet "Roskilde Bank". Ejeren er Nationalbanken og dele af Danmarks finansielle sektor, som er repræsenteret ved Det Private Beredskab til Afvikling af Nødlidende Banker. De har til sammen skudt 4,5 mia. kr. ind i den nye bank som basiskapital. Aktionærerne i Roskilde bank har indtil videre tabt deres penge.

27. aug. Ny Alliance bliver til Liberal Alliance

Partiformand Naser Khader og Anders Samuelsen præsenterer torsdag et nyt liberalt principprogram og et nyt partinavn. Ny Alliance skifter partinavn ud med Liberal Alliance.

7. sep. Amerikansk redning af realkreditinstitutter

Den amerikanske stat har overtaget de to største realkreditinstitutter, Fanny Mae og Freddie Mac, som var på vej til at kollapse. De to institutter sidder på halvdelen af alle amerikanske realkreditlån, og de amerikanske myndigheder følte sig nødsaget til at gribe in.

10. sep. Ministerrokade

Anders Fogh Rasmussen har gennemført en ministerrokade. Lene Espersen er nu ny økonomi- og erhvervsminister, Brian Mikkelsen ny justitsminister, Lars Barfoed ny transportminister og den hidtidige transportminister Carina Christensen er indsat som ny kulturminister. Den hidtidige justitsminister Lene Espersen har overtaget posten som leder af De Konservative fra Bendt Bendtsen, der samtidig meddelte sin afgang som økonomi- og erhvervsminister.

15. sep. USA ramt af værste finansdag siden 9/11

Det store fald kommer efter USA's fjerdestørste investeringsbank Lehman Brothers måtte indgive en konkursbegæring, da Den Amerikanske Centralbank afviste at hjælpe dem ud af deres krise. Kollapset i den amerikanske storbank har sendt rystelser igennem USA, og kurserne på Wall Street faldt med hele 4,4 procent. Krisen har også haft en afsmitende negativ effekt på børskurserne rundt om i verden, herunder de danske.

18. sep. Global redningsaktion fra centralbanker

For at forbedre likviditeten på finansmarkederne har centralbankerne rundt om i verden pumpet 180 mia. dollar ud på pengemarkederne. Aktionen omfatter centralbankerne i Europa, USA, Japan, England, Canada og Schweiz. Økonomer vurderer, at der er tale om den største fælles aktion nogensinde.

29. sep. Islandsk stat overtager storbank

Den islandske stat overtager storbanken Glitnir - der er bukket under efter de sidste par ugers optrapning i kreditkrisen. Staten overtager nu 75 pct. af banken og forhindrer dermed at banken krakker.

3. okt. Redningsplan godkendt af kongressen

For at hindre en omfattende økonomisk krise i USA, godkender repræsentanternes hus i den amerikanske kongres den finansielle redningsplan til 700 milliarder dollar. Lovforslaget øger blandt andet garantien for den enkelte borgers opsparing i bankerne fra 100.000 dollar til 250.000 dollar (knap 1,3 millioner kroner). Redningsplanens formål er at genskabe tilliden til den amerikanske finansverden. Krisepakken skal afbøde den likviditets- og lånekrise, der har lammet pengesystemet i USA, der er centralnerven i det kapitalistiske system.

5. okt. Regeringen og banker klar med kriseplan

Aftalen betyder, at bankerne skal bidrage med 35 mia. kr. for at redde eventuelle nødlidende banker. Den danske regering spænder desuden en statsgaranti ud under systemet, så bankkundernes indskud er sikret. Det er desuden en del af aftalen at branchen de næste to år skal koncentrere

sig om konsolidering og udvise tilbageholdenhed. Aftalen er sikret med et bredt politisk flertal.

6. okt. Fare for islandsk bankerot

På grund af stor usikkerhed om prissættelsen er de islandske banker suspenderet fra børsen. Den islandske statsminister Geir Haarde holdt en tale til det islandske folk i anledning af den bankkrise, landet lige nu befinder sig i. Han advarede om, at krisen i værste fald kan føre til et økonomisk kollaps, og at hele den islandske banksektor kan blive ude af stand til at fungere. Desuden meddelte han, at den islandske regering ikke har økonomisk mulighed for at redde banksektoren.

- Den islandske centralbank har forhandlet sig frem til et stort lån fra den russiske regering på 4 mia. euro.

7. okt. Massiv nedtur på aktiemarkedene

For femte dag i træk er der nedtur på alverdens aktiemarkeder. Aktieindekset Dow Jones indekset sluttede i et minus på 5 pct.

8. okt. Centralbanker i fælles aktion

Den amerikanske og den europæiske centralbank (ECB) og flere andre store centralbanker sænker renten med et halvt procentpoint. Den fælles aktion skal holde hånden under verdensøkonomien og dæmpe uroen på finansmarkederne. Danmark deltager ikke i aktionen, men hævdede derimod renten med 0,25 basispoint 7. oktober for at støtte op om kronen.

13. okt. Ny løsgænger i folketinget

Simon Emil Ammitzbøl melder sig 13. oktober 2008 ud af Det Radikale Venstre og bliver dermed løsgænger af folketinget.

16. okt. En tønde olie koster nu under 70 dollar

Efter måneders fald er prisen for en tønde olie nu helt nede på 70 dollar. Det er 75 dollar mindre end i juli i år. Faldet har også haft en betydelig effekt på benzinpriserne, der nu er nede under 9 kr. for en liter benzin. Hen over sommeren har prisen på en liter benzin ligget på 11-12 kr.

29. okt. Flyselskabet Sterling konkurs

Det næststørste flyselskab i Danmark, Sterling Airlines A/S, har indgivet konkurs. Sterling har cirka 1.100 medarbejdere. Sterlings hovedaktionær er den islandske finansmand Palmi Haraldsson, som i flere omgange har investeret store summer i det underskudsgivende selskab.

31. okt. Hjælp til realkredit- og pensionselskaber

For at bremse tendensen til faldende kurser og en stigende rente er pensionsbranchen og regeringen kommet med en redningspakke. Pakken betyder at pensionskasserne skal sætte mindre til side, og ikke skal sælge helt så mange realkreditobligationer på et tidspunkt, hvor realkreditterne har det skidt.

4. nov. Historisk amerikansk præsidentvalg

Amerikanerne valgte demokraten Barack Obama som USA's første sorte præsident. Barack Obama slog republikaneren John McCain og fik 51 pct. af stemmerne. John McCain endte op med 46 pct. af stemmerne.

Herudover udbyggede demokraterne med seks mandater i det amerikanske senat og har nu 55 ud af 100 pladser. I Repræsentanternes Hus, det andet kammer i Kongressen, fik

demokraterne udbygget sit flertal med 20 mandater, så partiet nu har 254 ud af de 435 pladser i forsamlingen.

10. nov. Aftale om finanslov 2009

Regeringen indgår aftale om finanslov 2009 med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Folketingets øvrige partier, med undtagelse af enhedslisten, bakker kun op om dele af aftalen.

De vigtigste punkter er:

- **Globaliseringspulje:** Der er afsat 4 mia. kr. til bl.a. forskning, innovation og internationalisering.
- **Sundhed:** 1,6 mia. kr. er afsat til at forkorte ventelisterne, lægehuse i udkantsområderne, behandling af kronikere og ældre medicinske patienter, mv.
- **Politireform:** Der er afsat 850 mio. kr. til at uddanne flere elever på politiskolen, ansættelse af HK'ere for at frigøre betjente til politiarbejde, ny teknologi og flere penge til overarbejde.
- **Satspulje:** Til forbedringer for udsatte og svage grupper er afsat 700 mio. kr.
- **Offentlige bygninger:** 200 mio. kr. går til økonomisk pressede kommuner der gerne vil renovere skoler og kommunale anlæg. 100 mio. kr. går til at renovere toiletter på skolen. Herudover øges det fastsatte anlægsloft, så kommuner kan få lov til at anvende 1 mia. kr. mere på renovering/nye offentlige bygninger.
- **Tryghedspakke:** 160 mio. kr. er afsat til diverse indsatser i relation til utilpassede unge mv.
- **Diverse:** 600 mio. kr. er afsat til prisloft på 3.000 kr. for mad på plejehjem, nedbringelse af sygefravær på arbejdsmarkedet, bedre ældrepleje og udvidelse af patientsikkerhedsordningen, mv.

25. nov. Ny amerikansk redningspakke

Den amerikanske centralbank, Fed, lancerer en plan, hvor der bruges 800 mia. dollar på at sikre kreditten til forbrugere og erhvervsliv. Langt størstedelen af pengene, 600 mia. dollar, skal bruges på at købe gæld af realkreditselskaberne, blandt andet Freddie Mac og Fannie Mae. Udover de 600 milliarder til gældsafvikling kommer centralbanken med en hjælpepakke på 200 milliarder dollar, der skal støtte lån fra private og mindre virksomheder.

25. nov. Grønlandsk ja til øget selvstyre

Folkeafstemning i Grønland gav flertal for et øget selvstyre med resultatet 76 procent for og 24 pct. imod. Afstemningen betyder, at Grønland vil overtage flere forvaltningsområder, herunder retsområdet og råderetten over undergrunden. Sagsområder, der *ikke* vil blive overtaget i forbindelse med det nye selvstyre er: Statsforfatningen, statsborgerskab, højesteret, udenrigspolitik, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik.

1. dec. IT Factory konkurs

Administrerende direktør Stein Bagger er sigtet for dokumentfalsk og bedrageri mod danske og udenlandske banker i milliardklassen. IT Factory var netop blevet hyldet som en af de bedste vækstskabere i Danmark.

4. dec. Markant rentesænkning i Sverige

Den svenske centralbank sænker renten markant med 175 basispoint fra 3,75 til 2,00 pct.

17. dec. EU-klimaaftale i hus

Europaparlamentet vedtager EUs klima- og energipakke med et stort flertal. I 2020 skal EU samlet nedbringe CO₂-udslippet med 20 procent, og vedvarende energi skal udgøre 20 procent af EUs samlede energiforbrug. Samtidig er EU klar til at øge målet for CO₂-reduktion til 30 procent, hvis andre lande også påtager sig ambitiøse forpligtelser i en kommende global aftale.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2009 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*. For lovene angiver de øverste datoer tidspunktet for Folketingets vedtagelse.

2009

1. jan. Slovakiet er det 16. euroland

Slovakiet indfører euro som betalingsmiddel.

5. jan. Naser Khader forlader Liberal Alliance

Formand Naser Khader forlader sit eget parti, Liberal Alliance, det tidligere Ny Alliance. Naser Khader fortsætter i Folketinget som løsgænger. Anders Samuelsen og Villum Christensen er de sidste to folketingsmedlemmer i Liberal Alliance. Anders Samuelsen er ny formand for partiet.

6. jan. Nyt parti stiftet – Borgerligt Centrum

Efter bruddet med Det Radikale Venstre og en kortere periode som løsgænger stifter Simon Emil Ammitzbøll med flere partier Borgerligt Centrum. Partiets principprogram bygger på liberale og humanistiske værdier. Det nye centrum-højre parti peger på Anders Fogh Rasmussen (V) som statsminister.

7. jan. Dystre danske nøgletal

Skuffende tal fra Danmarks Statistik for erhvervstilliden, herunder særligt serviceerhvervene, samt rekordmange konkurser får det danske aktieindeks, C20-indekset, til at dykke.

8. jan. Ledighedskurven er knækket

Arbejdsløsheden i Danmark stiger for anden måned i træk, så den nu er på 1,9 pct.

9. jan. Historisk lav rente i England

Bank of England sænker den toneangivende rente med et halvt pct.point til 1,5 pct. Det er det laveste niveau i centralbankens historie, der kan føres tilbage til 1694.

18. jan. Kreditpakke på plads (Bankpakke II)

Regeringen indgår aftale om en kreditpakke med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance.

Kreditpakken skal modvirke, at virksomheder og borgere havner i en kreditklemme, hvor de ikke kan låne i penge- og realkreditinstitutterne til i øvrigt sunde projekter. Op til 100 mia. kr. fordeles.

Kreditpakken består af, at Staten tilbyder penge- og realkreditinstitutterne statslige kapitalindskud på op til 100 mia.kr. Der er grundlæggende tale om et lån – såkaldt hybridkernekapital - der skal forrentes med mellem 9 og 12 pct. og tilbagebetales. Bankerne skal opfylde nogle betingelser for at kunne låne, fx er der krav om solvens, pengene skal tilbagebetales til Staten hurtigst muligt, Staten skal have øget indblik i bankernes finansielle styrke, mm.

20. jan. Barack H. Obama er USA's præsident

Demokraten Barack H. Obama indsættes som den første sorte præsident i USA's historie. Han afløser republikaneren George W. Bush i Det Hvide Hus.

2. feb. Skattekommissionens oplæg til skattereform

Skattekommissionen, som er nedsat af regeringen, har udarbejdet et samlet forslag til ny skattereform:

Skattekommissionen foreslår en skattenedsættelse på ca. 35 mia. kr. hvoraf:

- 20 mia. kr. anvendes til lavere bundskat (sænkes med 1,5 pct. point) og højere beskæftigelsesfradrag (sættes op til 7 pct., dog max 22.300 kr)
- 12 mia. kr. anvendes til lavere topskat (fra 15 til 13,5 pct.) og afskaffelse af mellemskatten
- 3 mia. kr. anvendes til ny "grøn check" (700 kr. pr. person over 18 år) og højere personfradrag (hæves med 1.000 kr. for personer over 18 år) – for at kompensere for højere grønne afgifter til borgerne.

Skattekommissionens forslag til fuld finansiering af skattenedsættelsen:

- 8 mia. kr. kommer fra grønne afgifter, salg af CO2-kvoter mv.
- 7 mia. kr. kommer fra færre særordninger og mindre støtte til erhvervslivet.
- 20 mia. kr. kommer fra bredere skattegrundlag mv., herunder mindre skatteværdi af fradrag (som sænkes med 8 pct. point og først indføres fra 2012) og færre skattebegünstigede frynsegoder.

5. feb. Danske Banks overskud falder 14 mia. kr.

Danske Bank fik et overskud på kun 1 mia. for 2008. Det er 14 mia. kr. mindre end rekordoverskuddet i 2007 på 15 mia. kr. Faldende aktiekurser, udvidelsen af kreditspændet, fastfrosne pengemarkeder og et fald i den økonomiske vækst verden over er nogle af bankens forklaringer på det skuffende resultat.

11. feb. Obamas hjælpepakke vedtages

Den økonomiske redningspakke er på plads i USA. Hjælpepakken lyder på 789 mia. dollars og omfatter skattelettelser og investeringer, der skal redde den nødlidende amerikanske økonomi.

21. feb. Den svenske krone voldsomt svækket

Ved dagens udgang ligger den svenske krone helt nede på kurs 667,9 over for den danske krone, hvilket er noget nær det laveste niveau. Over for den norske krone lukker den svenske krone i kurs 779,8, hvilket er det laveste nogensinde.

27. feb. Bruttonationalproduktet dykker

Det danske BNP faldt 2 pct. i fjerde kvartal 2008, når der er korrigeret for sæsonudsving. Det er primært de private investeringer, der nærmest er gået i stå, og der er store fald i både import og eksport. Udviklingen er den samme i det øvrige EU og USA i fjerde kvartal, hvor finanskrisen for alvor er slået igennem.

27. feb. Skattereform - Forårspakke 2.0

Regeringen og Dansk Folkeparti indgår forlig om en omfattende skatteomlægning, som skal indføres over ti år fra

Økonomisk-politisk kalender

2010 til 2019. Skatten på arbejde nedsættes, herunder skatten på den sidst tjente krone, og det bliver dyrere at forbruge og producere varer, som er til skade for miljø, klima og sundhed.

- Bundskatten sænkes med 1,5 procent point, og beskæftigelsesfradraget hæves fra 4,25 til 5,60 pct.
- Grænsen for topskat sættes op fra 347.200 til 424.600 kr., men topskattesatsen bevares på de 15 pct. Mellem-skatten afskaffes.
- Der indføres en indtægtsbestemt ”grøn check”.
- Afgifter på sukker, tobak og fedt ændres:
 - cigaretter forhøjes med 3 kr. pr. 20 stk. cigaretter (inkl. moms).
 - røgtobak forhøjes med 120 kr. pr. kg.
 - chokolade og sukkervarer forhøjes med 25 pct.
 - konsum-is forhøjes med 25 pct.
 - ny afgift på mættet fedt i mejeriprodukter (undtagen mælk) og olier på 25 kr. pr. kg.
 - sodavandsafgiften omlægges, så sukkerholdige sodavand får en afgiftsstigning på 0,24 kr. pr. liter, mens afgiften på sukkerfrie sodavand nedsættes med 0,34 kr. pr. liter.
- Renteafdraget sænkes for store renteudgifter. Værdien af fradragene reduceres således gradvist med 1 pct.-point årligt fra 1. januar 2012 til 1. januar 2019. Det indebærer, at fradragsværdien reduceres til gennemsnitligt 25,5 pct. mod 33,5 pct. i dag.
- Der indføres et loft over indbetalinger til ratepensioner på 100.000 kr. årligt.
- Erhvervslivet skal fremover betale for CO₂-kvoter. Under de gældende regler tildeles størstedelen af CO₂-kvoterne gratis til de virksomheder, som er omfattet af EU's CO₂-kvotesystem.
- Færre særordninger og mindre støtte til erhvervslivet.
- Der indføres en ny og ensartet multimediebeskatning.
- Der etableres en renoveringspulje på 1,5 mia. kr. til boligforbedringer, herunder energibesparende foranstaltninger i helårsbeboelse.
- Pensionstillægget forhøjes med 2.000 kr. i 2010.
- Det bliver muligt at få udbetalt opsparede midler fra Den Særlige Pensionsopsparing (SP) i andet halvår 2009.

6. marts Endnu en rentenedsættelse

Nationalbankens udlånsrente og renten på indskudsbeviser nedsættes med 0,75 pct. til 2,25 pct. Diskontoen og foliorenten nedsættes med 0,75 pct. til 2,00 pct. Rentenedsættelsen har baggrund i, at Den Europæiske Centralbank, ECB, har nedsat renten ved sine primære markedsoperationer med 0,50 pct. til 1,50 pct. Det er den laveste rente i ECB's ti år lange historie.

17. marts Naser Khader nu medlem af de Konservative

Løsgænger Naser Khader indtræder i de Konservatives folketingsgruppe.

2. apr. G20-landene enige om fælles kriseindsats

De 20 største økonomier i verden finder fælles fodslag på G20-topmødet i London. G20-landene nåede frem til seks fælles punkter, der skal skubbe verdensøkonomien i gang igen. Landene er bl.a. enige om at tilføre Den Internationale Valutafond og Verdensbanken samlet 1.000 milliarder dollar (5.600 milliarder kroner). Dette vil medføre en tredob-

ling af valutafondens reserver, som økonomisk trængte lande kan låne.

G20-landene når også til enighed om, hvordan finansmarkedet skal reguleres i fremtiden. G20 kræver blandt andet bedre kapitalgrundlag i bankerne, begrænsning af bonuspakkerne i finanssektoren, regulering af de såkaldte hedgefonde og andre aktører, der ikke føres tilstrækkeligt tilsyn med i dag, samt sanktioner overfor lande, der fungerer som skattely.

4. apr. Fogh er NATO's kommende generalsekretær

Den danske statsminister Anders Fogh Rasmussen udnævnes til kommende generalsekretær i NATO. Udnævnelsen kommer efter stor modstand fra Tyrkiet side, som bl.a. har peget på, at Fogh har afvist at undskylde for Muhammedtegningerne tilbage i 2006 (Muhammedkrisen).

5. apr. Ny statsminister: Lars Løkke Rasmussen

Lars Løkke Rasmussen, Venstre, er Danmarks nye statsminister. Hans parlamentariske grundlag er de to regeringspartier samt Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Udnævnelsen kommer efter, at Anders Fogh Rasmussen indgav sin afsked hos dronningen tidligere på dagen.

7. apr. Nyt ministerhold

Statsminister Lars Løkke Rasmussen (V) har sat sit nye ministerhold. Ændringer i forhold til regeringen Fogh Rasmussen:

- Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen (V) bliver ny finansminister og erstatter dermed Lars Løkke Rasmussen
- Inger Støjberg (V) bliver ny beskæftigelses- og ligestillingsminister
- Karen Ellemann (V) bliver indenrigs- og socialminister.

Karen Jespersen fratræder samtidig som velfærdsminister og minister for ligestilling. Hendes områder fordeles på Inger Støjberg og Karen Ellemann. Velfærdsministeriet skifter navn til Indenrigs- og socialministeriet.

14. april Nu muligt at søge penge fra renoveringspuljen

Regeringens renoveringspulje, som udgør 1,5 mia. kr., tager imod ansøgninger fra boligejere eller lejere, der vil have lavet forbedringer på deres hus. Tilskuddet kan maksimalt være 40 pct. af arbejdslønnen inklusiv moms - dog højst 15.000 kr. Derudover kan der gives et tilskud på op til 20 pct. til materialer på visse energibesparende foranstaltninger, det kan dog maksimalt være 10.000 kr.

12. maj Kæmpe underskud i Mærsk

A.P. Møller-Mærsk har på tre måneder tabt 2,1 mia. kr. Resultatet er påvirket af den ekstraordinære globale økonomiske tilbagegang, som påvirker alle virksomhedens markeder negativt. Maersk Line transporterede 14 pct. færre containere, og fragtraterne var 24 pct. lavere end samme periode i 2008.

2. juni General Motors konkurs

Den store amerikanske bilproducent General Motors indgiver konkursbegæring, hvilket betyder, at yderligere 20.000 medarbejdere i virksomheden fyres, 11 fabrikker lukkes og et stort antal underleverandører rammes hårdt. Den amerikanske stat træder til og bliver den største aktionær i virksomheden.

7. juni Valg til Europaparlamentet

I Danmark er stemmeprocenten til europaparlamentsvalget 59,5 pct., hvilket er en markant fremgang i forhold til sidste gang, hvor stemmeprocenten var 47,9. Kun 43,4 pct. af vælgerne i EU-landene afgiver deres stemme, hvilket er den hidtil, laveste valgdeltagelse til Europaparlamentet, der nu omfatter 785 mandater. I Danmark bliver 13 danske mandater valgt, hvilket er et mandat færre end tidligere.

Parti	Pct.	Mandater 2009(2004)
Socialdemokratiet	21,5	4(5)
Radikale Venstre	4,3	-(1)
Konservative Folkeparti	12,7	1(1)
SF - Socialistisk Folkeparti	15,9	2(1)
Liberal Alliance	0,6	-(•)
JuniBevægelsen	2,4	-(1)
Folkebevægelsen mod EU	7,2	1(1)
Dansk Folkeparti	15,3	2(1)
Venstre	20,2	3(3)

7. juni Ja til ændring af tronfølgeoven

Danskerne stemmer ja til, at arveretten til tronen går til førstefødte uanset køn. 85,4 pct. stemmer ja og 14,6 pct. stemmer nej.

16. juni Økonomiaftale mellem regeringen og KL

Anlæg: Kommunerne får tilført ekstra fem milliarder kroner til anlæg i forhold til budgetaftalen 2009. Dermed kan kommunerne samlet bruge 20 milliarder kroner på skolebygninger, plejehjem, veje og kloakker i 2010. Det er en milliard mindre, end hvad kommunerne selv fremsatte som ønske.

Investeringsløft i 2010: Kommunerne skal i 2010 investere mindst 20 mia. kr. i dagtilbud, folkeskoler, ældreområdet og øvrige kommunale serviceområder. Med aftalen fremrykkes udmøntningen af midler fra kvalitetsfonden, så der i alt skal investeres 9 mia. kr. på de borgernære serviceområder.

Pulje til skattestigning: Et mindre antal kommuner med særlige økonomiske udfordringer får i 2010 mulighed for at justere skatten inden for en aftalt pulje på 500 mio. kr. Regeringen vil sikre, at skattestoppet overholdes ved en modgående nedsættelse af statsskatten.

Det sociale område: Kommunernes udgifter vedrørende socialområdet løftes med 800 mio. kr. for at fastholde det nuværende høje serviceniveau i 2010. Regeringen og KL er enige om, at udgiftsudviklingen skal bremses, og at området fremadrettet skal prioriteres inden for det aktuelt høje udgiftsniveau.

Samlet plan for afbureaukratisering: Kommunerne kan i 2010 frigøre ressourcer på 1 mia. kr. til borgernær service via omprioriteringer og bedre ressourceudnyttelse. Staten leverer halvdelen ved blandt andet afbureaukratisering af statslige regler. Regeringen vil derudover i efteråret fremlægge en plan for afbureaukratisering på det kommunale område i Folketinget.

Madordninger i dagtilbud: Parterne er enige om, at kommunerne får mulighed for gradvist at lade institutioner indføre madordninger i løbet af 2010, således at ordningen er endeligt indfasat i 2011. Der er afsat 400 mio. kr. til madordninger i kommunerne i 2011. Kommuner, som indfører

ordningen tidligere, kan få deres andel af pengene allerede fra 2010.

16. juni Simon Emil Ammitzbøl til Liberal Alliance

Folketingsmedlem Simon Emil Ammitzbøl opgiver at opstille til næste folketingsvalg med sit lille parti Borgerligt Centrum og fusionerer med Liberal Alliance. Simon Emil Ammitzbøll bliver politisk ordfører for Liberal Alliance, som dermed har tre folketingsmedlemmer, Anders Samuelson, Villum Christensen og Simon Emil Ammitzbøll.

19. juni Ny irsk EU-afstemning til oktober

Irland får en mellemstatslig aftale ved EU-topmødet torsdag og fredag i Bruxelles. Den sikrer alle lande en EU-kommisær samt Irland en garanti for selv at bestemme sin politik om skat, forsvar og abort. Endelig giver de 26 andre EU-lande irerne en politisk erklæring om arbejdsmarkedspolitik. Aftalen kommer ikke til at betyde en genåbning af Lissabon-traktaten, som de fleste andre EU-lande har ratificeret. Irerne stemte nej til Lissabon-traktaten sidste sommer.

17. juli Island søger om optagelse i EU

Island afleverer en ansøgning om optagelsesforhandlinger om medlemskab af EU til det svenske formandskab.

10. aug. Lindøværftet lukker for skibsbygning

A.P. Møller-Mærsk beslutter at lukke for al skibsbygning på Lindøværftet ved Odense, når det sidst skib i ordrebogen ventes afleveret primo 2012. 2.700 medarbejdere forventes at miste jobbet.

25. aug. Finanslovsforslaget for 2010

Den danske regering forventer et underskud på næste års offentlige finanser på 86,3 mia. kroner. Dermed er en længere årrække med overskud vendt til underskud.

Regeringen vil bruge 16 mia. kr. på følgende initiativer:

- Fremryggede offentlige investeringer i sygehuse, skoler, trafik og bedre laboratorier på universiteterne
- Flere penge til behandlinger på sygehuse
- Sund mad i daginstitutioner.
- Bedre vandmiljø
- Globaliseringspenge til uddannelse og forskning
- Satspulje til udsatte børn og psykisk syge
- Flere penge til ulandsbistand, så Danmark ligger i top 5
- Terrorsikring og flere PET-agenter på danske ambassader

22. sep. Erhvervspakke til SMV'er

Regeringen har indgået en aftale med Dansk Folkeparti og Liberal Alliance om en erhvervspakke for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) på 4 mia.kr. Der er tale om en midlertidig indsats, der i første omgang løber frem til udgangen af 2010.

2. okt. Irsk ja til Lissabontraktaten

67,1 pct. af de irske vælgere stemte ja til den justerede Lissabon-traktat, mens 32,9 pct. stemte imod. Valgresultatet viser en fremgang til ja-siden på over 20 pct. i forhold til folkeafstemningen i juni 2008, hvor de irske vælgere i første omgang forkastede traktaten. I forbindelse med genforhandling af traktaten er det blevet sikret, at hvert land fortsat har deres egen EU-kommisær. Herudover har Irland fået

Økonomisk-politisk kalender

garanti for selv at kunne bestemme sin politik på en række områder.

12. nov. Finanslov 2010

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået aftale om finansloven for 2010. I Finanslovaftalerne for 2010 indgår nye initiativer for 7,9 mia. kr.

17. nov. Valg til kommuner og regioner

SF og Dansk Folkeparti blev de store vindere ved kommunalvalget. Valgets tabere er de store partier. Venstre gik markant tilbage som borgmesterparti, mens Socialdemokratiet gik frem. Dette på trods af at Socialdemokratiet går tilbage rent stemmemæssigt. Stemmerne til den røde fremgang på borgmesterposterne blev leveret af SF.

25. nov. Ny amerikansk redningspakke

Den amerikanske centralbank lancerer en plan, hvor der bruges 800 mia. dollar på at sikre kreditten til forbrugere og erhvervsliv. Langt størstedelen af pengene, 600 mia. dollar, skal bruges på at købe gæld af realkreditselskaberne, blandt andet Freddie Mac og Fannie Mae. Udover de 600 milliarder til gældsafvikling kommer centralbanken med en hjælpepakke på 200 milliarder dollar, der skal støtte lån fra private og mindre virksomheder.

25. nov Grønlandsk ja til øget selvstyre

Folkeafstemning i Grønland giver flertal for et øget selvstyre med 76 pct. for og 24 pct. imod. Afstemningen betyder, at Grønland vil overtage flere forvaltningsområder, herunder retsområdet og råderetten over undergrunden. Sagsområder, der *ikke* vil blive overtaget i forbindelse med det nye selvstyre er: Statsforfatningen, statsborgerskab, højesteret, udenrigspolitik, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik.

1. dec. IT Factory konkurs

Administrerende direktør Stein Bagger sigtes for dokumentfalsk og bedrageri mod danske og udenlandske banker i milliardklassen. IT Factory var netop blevet hyldet som en af de bedste vækstskabere i Danmark.

4. dec. Markant rentesænkning i Sverige

Den svenske centralbank sænker renten med 175 basispoint fra 3,75 til 2,00 pct.

5. dec Rentenedsættelse til 4,25 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,75 procentpoint til 4,25 pct.

17. dec. EU-klimaaf tale i hus

Europaparlamentet vedtager EUs klima- og energipakke med et stort flertal. I 2020 skal EU samlet nedbringe CO₂-udslippet med 20 pct., og vedvarende energi skal udgøre 20 pct. af EUs samlede energiforbrug. Samtidig er EU klar til at øge målet for CO₂-reduktion til 30 pct., hvis andre lande også påtager sig ambitiøse forpligtelser i en kommende global aftale.

19. dec. Rentenedsættelse til 3,75 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,50 procentpoint til 3,75 pct.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2010 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder, der kan have betydning for vurderingen af tidsserierne i *Konjunkturstatistik*. For lovene angiver de øverste datoer tidspunktet for Folketingets vedtagelse.

2010

8. jan. Rentenedsættelse til 1,15 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,05 procentpoint til 1,15 pct.

15. jan. Rentenedsættelse til 1,05 pct.

Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,10 procentpoint (10 basispoint) til 1,05 pct., hvilket er endnu et nyt historisk lavpunkt. Spændet til renten i Den Europæiske Centralbank (ECB) er dermed nede på minimale 5 basispoint.

19. jan. DF-løsgænger i Folketinget

Christian H. Hansen forlader Dansk Folkeparti og bliver løsgænger i Folketinget. Han agter fortsat at støtte den borgerlige regering.

15. feb. Grækenland skal nedbringe budgetunderskud

Finansministrene i eurozonen har givet Grækenland en måned til at få taget hånd om sit store budgetunderskud, inden eurozonen vil kræve store nedskæringer på udgifter og skattestigninger. Dermed ignorerede lederne Grækenlands bøn om at præsentere en hjælpepakke, der blandt andet skulle have til formål at berolige finansmarkederne.

22. feb. Nye overenskomster på industriens område

Aftalen omfatter 240.000 medarbejdere på Industriens Overenskomst og Industriens Funktionæroverenskomst. Overenskomsterne, der er toårige løber frem til 1. marts 2012. Aftalen indebærer bl.a., at mindstebetalingen, der i dag udgør 103,15 kr., pr. 1. marts 2010, forhøjes med kr. 1,10, og pr. 1. marts 2011 med kr. 1,75. Aftalen sendes nu til afstemning.

23. feb. Stor regeringsomdannelse

Statsminister Lars Løkke Rasmussen har gennemført en omfattende regeringsrokade.

Den nye ministerliste:

- Økonomi- og Erhvervsminister: Brian Mikkelsen (K)
- Finansminister: Claus Hjort Frederiksen (V)
- Udenrigsminister: Lene Espersen (K)
- Kulturminister: Per Stig Møller (K)
- Skatteminister: Troels Lund Poulsen (V)
- Indenrigs- og sundhedsminister: Bertel Haarder (V)
- Justitsminister: Lars Barfoed (K)
- Miljøminister og minister for nordisk samarbejde: Karen Ellemann (V)
- Beskæftigelsesminister: Inger Støjberg (V)
- Klima- og energiminister og minister for ligestilling: Lykke Friis (V)
- Forsvarsminister: Gitte Lillelund Bech (V)
- Undervisningsminister: Tina Nedergaard (V).

- Minister for udviklingsbistand: Søren Pind (V)
- Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri: Henrik Høegh (V)
- Socialminister: Benedikte Kiær (K)
- Minister for videnskab, teknologi og udvikling: Charlotte Sahl-Madsen (K)
- Transportminister: Hans Christian Schmidt (V)
- Minister for flygtninge, indvandrere og integration og kirkeminister: Birthe Rønn Hornbeck (V)

Forhenværende ministre: Skatteminister Kristian Jensen (V), videnskabsminister Helge Sander (V), udviklingsminister Ulla Tørnæs (V), kulturminister Carina Christensen (K), fødevarerminister Eva Kjer Hansen (V) og sundhedsminister Jakob Axel Nielsen (K). Forsvarsminister Søren Gade (V) har valgt at stoppe helt i politik.

24. feb. Regeringens nye arbejdsprogram

VK-regeringens nye arbejdsgrundlag ovenpå ministerrokaden består af ti konkrete mål for det danske samfund frem mod 2020. Blandt andet skal Danmark i 2020 være blandt verdens 10 rigeste lande. Samtidig indeholder arbejdsprogrammet, 'Viden, vækst, velstand, velfærd', 76 forslag, som de nye ministre de kommende uger og måneder vil fremsætte.

24. mar. Ny bankpakke III

Regeringen er blevet enig med forligsparterne (alle partier undtagen Enhedslisten) om en ny bankpakke, der skal afløse Bankpakke I, der udløber den 30. september. Bankpakke I giver en generel statsgaranti, således at ingen kunder med almindelige bankarrangementer taber penge i tilfælde af bankkrak. Den aftale erstattes med Bankpakke III i form af en indskydergaranti på 750.000 kr. pr. kunde.

15. april Vulkanudbrud på Island lukker luftrummet

Et udbrud fra den islandske vulkan Eyjafjalljökull lukker luftrummet over store dele af Europa i dagevis. Askeskyen driver fra Island med vindretningen henover det meste af Europa.

10. maj Milliardpakke til redning af euroen

EU's finansministre når til enighed om en stor hjælpepakke, der skal holde hånden under eurolande med økonomiske problemer. Sikkerhedsnettet har en samlet værdi på 750 mia. euro. To tredjedele kommer fra EU og eurolandene, mens de sidste 250 mia. euro bliver stillet til rådighed af den internationale valutafond. Ud over Grækenland er blandt andet Spanien og Portugal i store økonomiske problemer.

25. maj Genopretningspakke

Regeringen og Dansk Folkeparti har indgået en aftale, der samlet set skal styrke de offentlige finanser med 24 mia. kr. i 2011-2013. Aftalen betyder bl.a. at

- Planlagt forhøjelse af topskattegrænsen i 2011 udskydes i tre år til 2014.
- Dagpengeperioden halveres fra 4 til 2 år.
- Der indføres et loft for fradrag for faglige kontingenter på 3.000 kr. årligt.
- Der gives 5 mia. kr. mere til sundhedsområdet i 2011-2013.

Økonomisk-politisk kalender

- Der sker en omprioritering af offentlige udgifter for sammenlagt 10 mia. kr. Herunder bl.a. en beskæring af u-landsbistanden.
- Der indføres en grænse for en maksimal udbetaling af børnepenge på 35.000 kr. om året. (red: justering af genopretningspakken pr. 31. maj)

28. maj Lønkommissionens redegørelse

Lønkommissionen offentliggør redegørelse om løndannelse og ansættelsesvilkår for offentligt ansatte. Redegørelsen er udarbejdet på baggrund af erfaringerne fra overenskomstforhandlingerne i 2008 på det offentlige arbejdsmarked.

13.juli EU: Danmark skal nedbringe underskud

På baggrund af indstilling fra EU-kommisionen i juni henstiller EU's finansministre til, at Danmark skal nedbringe budgetunderskuddet. Budgetunderskuddet, anslået til 5,5 pct. af BNP i 2010, skal være bragt under de 3 pct. af BNP i 2013. Den gennemsnitlige årlige tilpasning bør være på 0,5 pct. af BNP i perioden 2011-2013. Da Danmark ikke deltager i eurosamarbejdet gælder ingen egentlige sanktioner og påbud ved manglende efterkommelse af Rådets henstillinger. Kun tre EU-lande befinder sig på den rigtige side af EU-grænsen for budgetunderskud: Sverige, Luxembourg og Estland.

22. juli Obama underskriver stor finansreform

USA's præsident, Barack Obama, underskriver en omfattende finansreform, som skal sikre, at amerikanerne undgår flere finanskriser. Loven vil bl.a. begrænse handlen med risikable lånebeviser, herunder subprimelån, der fik en stor del af skylden for finanskrisen.

24. aug. Finanslovsforslag for 2011

Den danske regering præsenterer forslag til finanslov 2011. Det primære formål med næste års finanslov er at bidrage til en genopretning af dansk økonomi i forlængelse af den økonomiske krise.

28. sep. Klimakommisionens anbefalinger

Klimakommisionen præsenterede deres rapport, som giver eksperternes bud på, hvordan Danmark kan blive uafhængig af kul, gas og olie.

26. okt. Vestas fyrer 3.000

Vestas varsler firing af 3.000 medarbejdere. De fleste fyringer vil ske i Danmark og rammer Nakskov, Viborg, Rudkøbing og Skagen. Det oplyser koncernen i forbindelse med offentliggørelsen af regnskabet for tredje kvartal.

2. nov. Midtvejsvalg i USA

Republikanerne erobrede flertallet i Repræsentanternes Hus fra demokraterne ved det amerikanske midtvejsvalg. Demokraterne beholdt flertallet i Senatet.

8. nov. Finanslov 2011

Der er indgået aftale om finansloven for 2011 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne. I Finanslovaftalerne for 2011 indgår nye initiativer for 6,5 mia. kr.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2011 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder.

2011

1. jan. Estland er det 17. euroland
Estland tilslutter sig euroen som betalingsmiddel.

1. jan. Rekordlav rente på flekslån
Den et-årige rente sænkes fra ca. 1,8 pct. i 2010 til 1,6 pct. i 2011 på et typisk rentetilpasningslån. Omkring 300.000 boligejere, som har finansieret deres bolig helt eller delvist med rentetilpasningslån, får hermed en rekordlav ydelse i 2011.

14. jan. Lars Barfod ny konservativ leder
Justitsminister Lars Barfod er valgt som ny politisk leder for Det Konservative Folkeparti. Valget af Lars Barfod kommer i forlængelse af, at Lene Espersen trak sig som partiformand og politisk leder for de konservative. Lene Espersen fortsætter som udenrigsminister.

25. jan. Regeringens udspil til tilbagetrækningsreform
Regeringen præsenterer sit forslag til en tilbagetrækningsreform, som bl.a. indebærer, at efterløn ikke skal være en mulighed for folk under 45 år, og at folkepensionsalderen gradvist hæves fra 65 til 67 år. Som noget nyt foreslås også indført *seniorførtidspension*, som skal være hurtig vej til førtidspension for nedslidte, som har mindre end fem år tilbage til folkepensionsalderen.

6. feb. Amagerbanken krakker
Amagerbanken opfylder ikke længere kapitalkravene til at drive bank, og banken overdrages derfor til Finansiell Stabilitet A/S. Amagerbanken vil blive afviklet efter den såkaldte Bankpakke 3.

11. feb. Mubarak må gå af som præsident for Egypten
Efter 30 år på posten trækker Hosni Mubarak sig som præsident for Egypten efter 17 dages voldsomt pres fra befolkningen. Flere andre lande i Mellemøsten og Nordafrika er også præget af uroligheder, hvor demonstranter lægger et stigende pres på deres respektive ledere for forandring.

12. feb. Statsansatte får ny overenskomst
Staten har indgået en ny toårig overenskomst med ca. 185.000 statsansatte. Der bliver ingen lønstigninger i 2011, men derimod en stigning i lønnen på 1,7 pct. i 2012. Det blev resultatet af overenskomstforhandlingerne, og forslaget vil blive sendt til afstemning hos lønmodtagerne.

19. feb. Kommunalt ansatte får ny overenskomst
Kommunernes Landsforening (KL) har indgået en ny toårig overenskomst med ca. 520.000 kommunalt ansatte. Forliget indebærer, at der ikke kommer lønstigninger i 2011, men derimod en stigning i lønnen på 2,65 pct. i 2012. Det blev resultatet af overenskomstforhandlingerne, og forslaget vil blive sendt til afstemning hos lønmodtagerne.

8. marts Birthe Rønn Hornbech ophører som minister
Minister for flygtninge, indvandrere og integration og kirkeminister Birthe Rønn Hornbech ophører som minister. Meddelelsen kommer fra statsministeren, efter han har modtaget en redegørelse, der viser, at 36 statsløse personer fejlagtigt har fået afslag på at få dansk indfødsret, og at Folketinget burde have været orienteret om sagen på et væsentligt tidligere tidspunkt, end det skete.

8. marts Ændringer i regeringen

- Minister for flygtninge, indvandrere og integration og kirkeminister Birthe Rønn Hornbech ophører som minister, og undervisningsminister Tina Nedergaard udtræder af regeringen
- Minister for udviklingsbistand Søren Pind udnævnes til minister for flygtninge, indvandrere og integration og fortsætter derudover i sin hidtidige stilling som minister for udviklingsbistand.
- Kulturminister Per Stig Møller udnævnes til kirkeminister, og fortsætter derudover i sin hidtidige stilling som kulturminister.
- Skatteminister Troels Lund Poulsen udnævnes til undervisningsminister.
- Medlem af Folketinget Peter Christensen udnævnes til skatteminister.

11. mar. Jordskælv og tsunami i Japan
Et kraftigt jordskælv på 9,0 på Richter skalaen rammer Japan. Jordskælvet udløser en 14 meter høj tsunami som medfører omfattende materielle skader, bl.a. bliver atomkraftværket Fukushima kraftigt beskadiget. Antallet af omkomne og savnede anslås til 26.000 to uger efter katastrofen.

19. mar. Danmark deltager i FN-operation i Libyen
Et enigt Folketing bakker op om et dansk militært bidrag til den internationale militære indsats i Libyen, som FN's sikkerhedsråd vedtog 17. marts 2011 (resolution 1973). Den danske styrke er med til at håndhæve flyveforbuddet over Libyen, som en del af den internationale operation.

24. mar. Danmark med i konkurrenceevnepagten
Danmark tilslutter sig EU's konkurrenceevnepagt (euro-plus-pagten). Pagtens overordnede mål er at styrke konkurrenceevnen, forbedre beskæftigelsen, styrke den finanspolitiske holdbarhed og understøtte landenes finansielle stabilitet.

8. april Renteforhøjelse til 1,30 pct.
Nationalbankens udlånsrente forhøjes med 0,25 procentpoint (25 basispoint) til 1,30 pct. Forhøjelsen skyldes, at ECB har hævet renten 0,25 pct. af hensyn til inflationsudviklingen i euro-området, efter at ECB's udlånsrente har været uændret i næsten 2 år på et meget lavt niveau.

27. april Nokia lukker udviklingsafdeling i Danmark
Nokia lukker deres udviklingsafdeling i Danmark, og 950 medarbejdere skal ud og finde et nyt job.

1. maj Osama Bin Laden er død
Al-Qaeda-lederen og terroristen Osama bin Laden dræbes i en amerikansk operation. Osama Bin Laden tog i sin tid ansvaret for angrebet på USA 11. september 2001, hvor cirka 3.000 mennesker blev dræbt i en række koordinerede

Økonomisk-politisk kalender

aktioner, som blandt andet ramte World Trade Center og Pentagon.

27. maj Reformpakke 2020

Regeringen indgår aftaler om den såkaldte "Reformpakke 2020", der omfatter en række aftaler som skal sikre balance mellem offentlige indtægter og udgifter og indeholder bl.a. følgende punkter:

Tilbageføringsreform

- Velfærdsaftalen fremrykkes med 5 år.
- Efterlønsperioden forkortes til tre år.
- Efterlønsatsen forhøjes og modregningen i efterlønnen for pensionsformue skærpes.
- Der indføres seniorførtidspension.

Fradrag for hjælp og istandsættelse i hjemmet

- Fra den 1. juni 2011 til og med 2013 gives der mulighed for at få et ligningsmæssigt fradrag for lønudgifter op til 15.000 kr. pr. person årligt i forbindelse med hjælp og istandsættelse i hjemmet.

Hurtigere igennem uddannelse

- Indførelse af Start-SU og studiestartslån. Fribeløbet forhøjes, SU begrænses til normeret tid og der indføres en kontant bonus til de studerende, der starter tidligt og kommer hurtigere igennem deres uddannelse.

Målretning af fleksjobordningen

- Fleksjob bliver midlertidige og baseret på en ny tilskudsmodel. Tilskuddet bliver reguleret med størrelsen af lønnen, så de største tilskud i modsætning til i dag bliver givet til personer med den laveste løn.

Indførelse af optjeningsprincipper

- Der stilles på en række områder krav om en vis opholdstid i Danmark, før der kan modtages velfærdsydelse på samme niveau som personer, der har betalt skat i landet i mange år.

Nemmere og hurtigere udbetaling af den 5. ferieuge

- Lønmodtagere kan fremover vælge at få udbetalt den 5. ferieuge inden begyndelsen af ferieåret.

Vækstpakke

- Ordningen med eksportkautationer gøres permanent inden for en ramme på 2 mia. kr. Endvidere forlænges eksportlånordningen med en ramme på 20 mia. kr. Herudover indføres bl.a. et tre-årigt regelstop for national lovgivning for små og nystartede virksomheder.
- Nedsat selskabsskat: Der nedsættes et udvalg med deltagelse af relevante eksperter samt repræsentation fra erhvervslivet, som skal udarbejde forslag til finansiering inden for erhvervsområdet af en reduktion af selskabsskatten fra 25 til 20 pct. over en årrække.

Tryghedspakken

- Bandetaskforcen gøres permanent, der oprettes en ny, tværgående indbrudsenhed, mv.

Permanent toldkontrol (styrket grænsekontrol)

- Flere toldere og investeringer i nye kontrolanlæg, nyt it-udstyr, der kan scanne personer og køretøjer og en styrket politimæssig indsats med henblik på at understøtte den styrkede toldkontrol.

Sundhed

- Med aftalen løftes bl.a. sundhedsområdet årligt med 1½ - 2 mia. kr. i perioden 2014 - 2020. Kræftområdet vil fortsat have prioritet. Indsatsen i psykiatrien samt rehabiliterings- og genoptræningsindsatsen styrkes.

Skærpede udvisningsregler mv.

- Udlændinge, der står til udvisning, skal kun have mulighed for at blive i Danmark, hvis Danmarks internationale forpligtelser med sikkerhed kræver det. Indsatsen over for flygtninge i nærområderne i det nordlige og vestlige Afrika styrkes med 25 mio. kr.

Effektiviseringer i forsvaret

- Omprioritering af 2 mia. kr. årligt fra og med 2015 fra forsvaret gennem effektiviseringer og bedre ressourceudnyttelse.

2. juni Aftale om regionernes økonomi for 2012

Regeringen har indgået en aftale med Danske Regioner om regionernes økonomi for 2012, som tilfører sundhedsområdet alt 5 mia. kr. i perioden 2011-2013. Aftalen giver et realløft på 1,5 milliarder kroner til sundhedsområdet i 2012.

4. juni Aftale om kommunernes økonomi for 2012

Regeringen og KL har indgået aftale om kommunernes økonomi for 2012. Aftalen indebærer, at kommunerne kan fastholde et uændret udgiftsniveau til den borgernære service i forhold til aftalen for 2011. Aftalen indeholder en række initiativer, som understøtter kommunernes indsats for en bedre ressourceudnyttelse.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2012 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder. Anmærkningerne anført i parentes fx (L 209) henviser til Folketingets nummerering af lovforslaget.

2012

1. jan. **Danmark har formandskabet for EU**
Danmark overtager formandskabet for EU frem til 30. juni 2012.

13. jan. **Ni eurolandes kreditværdighed nedgraderet**
Kreditvurderingsbureauet Standard & Poors nedgraderer sin vurdering af ni eurolandes kreditværdighed. Det drejer sig bl.a. om Frankrig, der nedgraderes fra AAA til AA+. EU's midlertidige redningsfond, EFSF, nedgraderes også og vurderes nu til AA+.

20. jan. **Finanslov 2012 vedtaget (L 1)**
Finansloven for 2012 bliver vedtaget af samtlige partier i Folketinget undtagen Liberal Alliance. Her er et uddrag af hovedpunkterne i finansloven:

- Skatte- og afgiftsstigninger på fem milliarder kroner. Det er blandt andet afgifterne på fedt, sukker og cigaretter, som stiger. Prisen på en pakke cigaretter stiger med gennemsnitligt tre kroner.
- Økonomisk kickstart af dansk økonomi. Der fremrykkes blandt andet investeringer for 5,5 milliarder kroner til renovering af almene boliger.
- De såkaldte fattigdomsydelser afskaffes.
- Midlertidig forlængelse af dagpengeperioden i 2012 for visse ledige.
- Skattefritagelsen for private sundhedsforsikringer ophæves.
- Multimedieskatten afskaffes.
- Afgift på husstandsdelte reklamer indføres.
- Afgiften på NOx-forurening stiger.
- Den kriminelle lavalder hæves fra 14 til 15 år.
- Asylansøgere kan bo og arbejde uden for asylcentrene efter seks måneder.

30. jan. **Aftale om finanspagt indgået**
EU's stats- og regeringschefer er enige om den juridiske udformning af den mellemstatslige traktat om økonomisk koordinering og budgetdisciplin - også kaldet finanspagten. 25 EU-lande tiltræder aftalen, Tjekkiet tiltræder muligvis senere, mens Storbritannien afviser aftalen.

Hovedpunkterne i pagten er:

- Det strukturelle budgetunderskud (dvs. rensat for konjunkturernes påvirkning) i landene må ikke overstige 0,5 procent af BNP.
- Landene skal følge stabilitets- og vækstpagtens krav om, at budgetunderskuddet maksimalt må være tre procent af BNP.
- Statsgælden i landene må ikke være på mere end 60 procent af BNP.
- Budgetreglen skal skrives ind i landenes nationale lovgivninger.
- Overholdes reglerne ikke, kan landet blive pålagt at betale en bøde på op mod 0,1 procent af BNP.

- Ikke-eurolande bliver inviteret til mindst et møde årligt.
- Aftalen kan træde i kraft, når 12 eurolande har ratificeret den.

12. feb. **Industriens parter indgår overenskomst**
Industriens parter, CO-Industri og DI, er enige om en ny toårig overenskomst, hvor mindstelønnen for en kvart million ansatte i industrien stiger med 1,35 kr. i timen i 2012 og 2013. Det svarer til en stigning i mindstelønnen på 1,27 pct. det første år og 1,26 pct. det efterfølgende år.

21. feb. **Hjælpepakke nummer to til Grækenland**
Eurozonens finansministre godkender aftale om en ny hjælpepakke på 130 mia. euro til Grækenland, som 20. marts skal betale 14,5 milliarder euro af på sin gæld for at undgå en statsbankerot. Med pakken følger et skærpet tilsyn fra EU med, at Grækenland gennemfører de besparelser og reformer, som den græske regering har forpligtet sig til.

1. mar. **Flere penge til kollektiv trafik**
Regeringen, Enhedslisten og Dansk Folkeparti indgår en trafiktafte, som betyder, at der fra 2013 årligt afsættes 1 mia. kr. til bedre og billigere kollektiv trafik. Dermed er regeringens idé om etablering af en betalingsring omkring København opgivet. Regeringen vil dog nedsætte en kommission, der skal se på, hvordan man kan løse trængselsproblemerne i Hovedstaden. De årlige udgifter på 1 mia. kr. skal bl.a. finansieres ved at ændre reglerne for registreringsafgift på leasing- og demobiler.

2. mar. **Bankpakke 5 - udviklingspakken**
Regeringen og forligspartierne (V, DF, K og LA) indgår aftale om en udviklingspakke, der skal forbedre små og mellemstore virksomheders adgang til finansiering. Den samlede pakke vil forbedre lånefinansieringen for mindst 20 mia. kr. og eksportgarantier for mindst 20 mia. kr. Pakken skal bl.a. sikre hjælp til trængte landbrugskunder, og Finansiell Stabilitet overtager en portefølje af ejendomsudlån på 17 mia. kr. fra FIH Erhvervsbank.

22. mar. **Energiaftale 2012-2020**
Regeringspartierne, Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Det Konservative Folkeparti indgår en energiaftale, der sætter rammerne for klima- og energipolitikken frem til 2020 og retningen helt frem til 2050. Aftalen skal sikre en reduktion på 12 pct. af bruttoenergiforbruget i 2020 i forhold til 2006, godt 35 pct. vedvarende energi i 2020 og lige knap 50 pct. vindenergi i det danske elforbrug i 2020.

27. mar. **Ny budgetlov**
Regeringen indgår en aftale med Venstre og Det Konservative Folkeparti om vedtagelse af en budgetlov for Danmark. Loven betyder, at der fastsættes en fast, øvre grænse for udgifterne i stat, regioner og kommuner. Lofterne vedtages af Folketinget og gælder fire år frem. De første udgiftslofter bliver fastlagt i foråret 2013 for perioden 2014-2017.

16. april **Mærsk Mc-Kinney Møller er død**
En af Danmarks mest betydningsfulde erhvervsmand gennem det seneste århundrede, skibsreder Mærsk Mc-Kinney Møller, er afgået ved døden. Han blev 98 år.

8. maj Danmark i arbejde – regeringens 2020-plan
Regeringens 2020-plan – Danmark i arbejde – skal danne basis for Danmarks udvikling i de næste otte år. Den primære vægt er lagt på langsigtede reformer, der skal sikre en markant forøgelse i arbejdsudbuddet og en stram prioritering i den offentlige sektor.

25. maj Rentenedsættelse til 0,60 pct.
Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,10 procentpoint (10 basispoint) fra 0,70 pct. til 0,60 pct. og sætter ny bundrekord.

29. maj Regeringens udspil til skattereform
I forlængelse af regeringens 2020-plan præsenterer regeringen sit forslag til en reform af skattesystemet. Forslaget skal forhandles i Folketinget.

Her er nogle af hovedpunkterne:

- Gradvis forhøjelse af beskæftigelsesfradraget: fra 4,4/4,5 pct. til 10,65 pct. i 2022.
- Gradvis forhøjelse af topskattegrænsen fra de nuværende 389.900 kr. til 467.000 kr. i 2022.
- Forhøjelse af den supplerende pensionsydelse (ældrecheck) fra 4.500 kr. til 11.400 kr. – 15.900 kr. med virkning fra 1. januar 2013.
- Børne- og ungeydelsen beskæres for indkomster, der overstiger 700.000 kr. med fuld virkning fra 2014.
- Overførselsindkomsterne skal følge prisudviklingen og ikke lønudviklingen.
- Rentefradraget for boligejere skal sænkes hurtigere end planlagt.

1. juni Rentenedsættelse til 0,45 pct.
Nationalbankens udlånsrente nedsættes med 0,15 procentpoint (15 basispoint) fra 0,60 pct. til 0,45 pct. og er dermed nede på et nyt rekordlavt niveau.

8. juni Trepartsforhandlinger bryder sammen
Arbejdsmarkedets parter og regeringen afbryder forhandlinger om at øge arbejdstiden, hvor bl.a. afskaffelse af visse ferie- og helligdage var i spil.

19. juni Statsobligationer med negativ rente
For første gang nogensinde har Nationalbanken solgt 2-årige danske statsobligationer med en negativ rente. At Danmark kan sælge gæld med en negativ rente skyldes, at Danmark er et sikrere land for investorerne at investere deres penge i end andre lande i Europa. For Danmark betyder den negative rente, at staten kan finansiere et underskud uden at skulle betale renter.

25. juni Endelig aftale om skattereform
Regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti er enige om at gennemføre en skattereform, som bl.a. består af:

Skatenedsættelser:

- En forhøjelse af beskæftigelsesfradraget fra de nuværende 5,6 pct. til 10,65 pct. i 2022.
- En forhøjelse af det maksimale beskæftigelsesfradrag fra 17.900 kr. til 34.100 kr. i 2022.
- Indførelse af et særligt beskæftigelsesfradrag for enlige forsørgere på 6,25 pct., dog højst 20.000 kr.
- En forhøjelse af indkomstgrænsen for topskat med 57.900 kr. til 467.000 kr. i 2022.

- Afskaffelse af ”iværksætterskatten” fra 2009.

For at sikre den sociale balance i skattereformen er parterne enige om, at:

- Den supplerende pensionsydelse (ældrechecken) forhøjes med 4.500 kr. årligt.
- Førtidspensionister på den gamle førtidspensionsordning får mulighed for frivilligt at overgå til reglerne for den ny førtidspensionsordning.
- Pensionstillægget til folkepensionister forhøjes med 750 kr. årligt (i 2013-niveau).

Skattereformen finansieres bl.a. gennem:

- Besparelser på forsvarrets område på 2,7 mia. kr.
- Reduktion af Danmarks EU-bidrag på 1 mia. kr. fra 2014.
- Regulering af en række afgifter, så de fremover følger prisudviklingen.
- Afdæmpet regulering af overførselsindkomster i perioden 2016-23.
- Aftrapning af børne- og ungeydelsen for familier med høje indkomster.
- Begrænsning af ”social dumping” for at sikre fair konkurrence og ordentlige arbejdsvilkår. Indsatsen skal bidrage til, at udenlandske virksomheder, som udfører arbejde i Danmark, overholder danske regler om fx skat og sikkerhed. Desuden skal udenlandske arbejdere sikres ordentlige arbejdsvilkår.
- Skærpelse af reglerne for beskatning af fuldt skattepligtiges udenlandske indkomst.
- Øget beskatning af dieslbiler.
- Øget beskatning af fri bil.
- Afskaffelse af fradrag for grundforbedringer.

6. juli Negative renter for første gang nogensinde
Nationalbanken har – for første gang – sænket renten på indskudsbeviser til under nul. Indskudsbevisrenten er sænket fra 0,05 pct. til -0,2 pct. Det betyder, at de danske banker nu skal betale for at placere penge i Nationalbanken. Danmarks valutareserve er på nuværende tidspunkt rekord høj, og rentenedsættelsen skal forsøge at bremse kapitalindstrømmingen til Danmark. Dermed lettes presset på kronen og kursen stabiliseres i forhold til Euroen.

6. juli Rentenedsættelse til 0,20 pct.
Samtidig med nedsættelsen af renten på indskudsbeviser, blev udlånsrenten sænket med 0,25 procentpoint (25 basispoint) fra 0,45 pct. til 0,20 pct. – og satte dermed endnu en bundrekord.

27. aug. Regeringens finanslovsforslag for 2013
I forslaget er statens samlede udgifter budgetteret til 690,0 mia. kr. og indtægterne til 684,7 mia. kr. Underskuddet udgør derved 5,3 mia. kr. Af de udgifter, som ikke er lov-bundne (12,4 mia. kr.), ønsker regeringen især at prioritere uddannelses- og forskningsområdet. Forslaget skal nu forhandles med de øvrige partier i Folketinget.

6. sep. ECB klar til opkøb af statsobligationer
Den Europæiske Centralbank (ECB) beslutter, at banken for fremtiden kan opkøbe kriseramte Euro-landes statsobligationer med henblik på at modvirke rentestigninger. Tyskland stemte som eneste land imod forslaget.

7. sep. Villy Søvndal går af som formand for SF

Villy Søvndal meddeler, at han træder tilbage som formand for Socialistisk Folkeparti (SF), men at han bliver på posten som udenrigsminister. Villy Søvndal har været formand siden april 2005.

13. okt. Annette Vilhelmsen ny formand for SF

Folketingsmedlem Annette Vilhelmsen vælges som ny formand for SF med 4.793 stemmer. Modkandidaten Astrid Krag fik 2.472 stemmer.

16. okt. To nye SF-ministre

SF's nyudnævnte formand Annette Vilhelmsen bliver vækst- og erhvervsminister efter Ole Sohn (SF). Holger K. Nielsen (SF) afløser Thor Møger Pedersen (SF) som skatteminister.

24. okt. Aftale om ny "akutpakke 2" til arbejdsløse

Regeringen indgår aftale med Dansk Arbejdsgiverforening, Kommunernes Landsforening og Danske Regioner om den såkaldte "akutpakke 2", der har som mål at reservere 12.500 jobs i den offentlige og private sektor til dagpengemodtagere, der risikerer at falde ud af dagpengesystemet ved udgangen af 2012 som følge af forkortelsen af dagpengeperioden fra fire til to år. Aftalen træder i kraft 1. november 2012 og løber frem til 1. juli 2013.

29. okt. Orkanen Sandy rammer USA's østkyst

Orkanen Sandy rammer USA's østkyst og lammer bl.a. store dele af New York i flere dage med strømsvigt, oversvømmelser og ødelæggelser. Sandy er den kraftigste orkan, der nogensinde er målt i det nordøstlige USA.

6. nov. Obama fortsætter som USA's præsident

Amerikanerne genvalgte demokraten Barack Obama som USA's præsident. Barack Obama vandt valget med 332 valgmandstemmer mod 206 til republikaneren Mitt Romney. Barack Obama fik 51 pct. af stemmerne, mens Mitt Romney endte op med 48 pct.

I den amerikanske kongres fastholdt demokraterne flertallet i senatet med 53 ud af 100 pladser. Ligeledes fastholdt republikanerne flertallet i Repræsentanternes Hus med 233 ud af 435 pladser.

11. nov. Finanslov 2013 (L1)

Regeringen og Enhedslisten indgår forlig om finanslov for 2013. Der budgetteres med en vækst i de offentlige udgifter på 0,1 pct. Her er et uddrag af hovedpunkterne i finansloven:

- 480 mio. kr. til en såkaldt 'akutpakke' målrettet ledige dagpengemodtagere, som er i risiko for at opbruge dagpengerechten frem mod 1.7.2013 samt uddannelse af ledige, hvis dagpengeperiode udløber i første halvår 2013.
- 1,5 mia. kr. til styrket miljø og grønne arbejdspladser.
- Fedt- og sukkerafgiften afskaffes.
- Den tidligere vedtagne beskatning af fuldt skattepligtiges udenlandske arbejdsindkomst føres tilbage til de tidligere regler. Dermed vil personer, der er fuldt skattepligtige i Danmark, også fremadrettet få et nedslag i skatten på lønindkomst erhvervet under ophold i udlandet i mindst 6 måneder.
- Initiativer til etablering af op mod 13.500 flere fleksjob.
- Styrket indsats overfor økonomisk kriminalitet, herunder regler om konkurskarantæne.
- Godt 200 mio. kr. om året til udsatte grupper, herunder 180 mio. kr. om året til tandpleje for udsatte grupper og en række initiativer på udlændingeområdet.

12. nov. SAS lancerer stor spareplan

SAS lancerer en meget omfattende spareplan, baseret på en ny aftale med bankerne og lønnedgang for SAS-personalet på op mod 15 pct. SAS skal hente 3 mia. svenske kroner i årlige besparelser og et tilsvarende beløb via frasalg herunder outsourcing af datterselskabet Ground Handling og flyselskabets kundecentre.

30. nov. Nyt forsvarsforlig

Regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgår en bred aftale om forsvaret for perioden 2013-2017. I 2013 og 2014 reduceres forsvarsudgifterne med 2,4 mia. kr. I de efterfølgende år reduceres med 2,5 mia. kr. i 2015, 2,6 mia. kr. i 2016 og med 2,7 mia. kr. i 2017. Værnepligten bevares, men reduceres til 4.200 mand pr. år.

6. dec. Ny kulturminister

Folketingsmedlem Marianne Jelved (R) overtager posten som kulturminister efter Uffe Elbæk (R). Uffe Elbæk har trukket sig som minister efter beskyldninger om habilitetsproblemer i forbindelse med hans dispositioner omkring Akademiet for Uhæmmet Kreativitet (AFUK).

31. dec. Budgetaftale i USA

Demokrater og republikanere i det amerikanske Senat når til enighed om en budgetaftale, der skal sikre landet fra at ryge ud over den såkaldte "fiscal cliff" – den økonomiske afgrund. Aftalen indebærer, at indkomstskatterne hæves for de rigeste amerikanere, og at omfattende offentlige besparelser, der ellers stod til at træde i kraft ved årsskiftet, udskydes.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2013 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomisk-politiske indgreb og begivenheder. Anmærkningerne anført i parentes fx (L 209) henviser til Folketingets nummerering af lovforslaget.

2013

25. jan. Nationalbanken hæver udlånsrenten

Nationalbanken hæver udlånsrenten med 0,10 procentpoint (10 basispoint) fra 0,20 pct. til 0,30 pct.

8. feb. Statslige overenskomster

Staten, CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg og AC (Akademikernes Centralorganisation) når til enighed om en ny 2-årig overenskomst på statens område. Blandt hovedpunkterne er:

- Den samlede økonomiske ramme udgør 0,0 pct. i 2013 og 1,1 pct. i 2014.
- Reguleringsordningen, som årligt korrigerer lønstigningerne i det offentlige med 80 pct. af forskellen til de private lønstigninger, videreføres.
- Alle gymnasielærere får ensartede arbejdstidsvilkår. De nuværende arbejdstidsaftaler erstattes af en ny model, der ligger tæt op af arbejdstidsreglerne for øvrige offentligt ansatte akademikere.

16. feb. Kommunale overenskomster

Kommunernes Landsforening (KL) og Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO) indgår forlig om en ny 2-årig overenskomst for de ansatte i kommunerne.

- Den samlede ramme udgør 0,7 pct. i 2013 og 1,21 pct. i 2014.
- Som i staten videreføres reguleringsordningen, som binder lønstigninger i det private og offentlige sammen.

25. feb. Forslag til kontanthjælpsreform

I regeringens udspil til en reform af kontanthjælpen – *Alle kan gøre nytte* – er det især de unge, regeringen vil sætte ind overfor. Kontanthjælpen skal afskaffes for unge under 30 år uden uddannelse, og der indføres i stedet en ny ydelse - uddannelseshjælp - der ligger på niveau med SU'en. Et andet af hovedelementerne i forslaget er afskaffelsen af det såkaldte matchsystem.

26. feb. Forslag til vækstplan

Regeringens præsenterer sit bud på en vækstplan, som skal forhandles med de øvrige partier i Folketinget: *Vækstplan DK – stærke virksomheder, flere job*. Udspillet indeholder tre reformspor frem mod 2020:

1. Reform der forbedrer vilkår for private virksomheder.
2. Reform som øger uddannelsesniveau og beskæftigelse.
3. Reform af den offentlige sektor samt holdbare offentlige finanser.

25. mar. Økonomisk hjælp til Cypern

EU og Den Internationale Valutafond beslutter efter forhandling med Cypern at yde økonomisk hjælp på 10 mia. euro til den kriseramte cypriske økonomi. Hjælpen var som noget nyt betinget af krav om, at bankinskud over garantibeløbet på ca. 100.000 Euro bliver pålagt en betydelig engangsskat. Cypern er det femte kriseramte EU-land

efter Grækenland, Irland, Spanien og Portugal, som modtager en redningspakke.

1. april Lærerlockout

Efter et sammenbrud i overenskomstforhandlingerne mellem Lærernes Centralorganisation og Kommunernes Landsforening (KL) lockoutes omkring 67.000 overenskomstsatte lærere. Striden drejer sig især om lærernes arbejdstidsregler, som hidtil har været reguleret af overenskomsten. KL ønsker, at disse regler fremover afgøres lokalt i kommunerne og på skolerne. Lockouten betyder, at kommunerne lukker skolerne ved at nægte de overenskomstsatte lærere adgang. Den landsdækkende konflikt ender med at strække sig over 25 dage og afsluttes med et regeringsindgreb 26. april (se nedenfor).

18. april Kontanthjælpsreform

Regeringen indgår aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om en grundlæggende reform af kontanthjælpssystemet. Reformen betyder bl.a., at kontanthjælpen bliver afskaffet for unge under 30 år uden uddannelse og erstattet af uddannelseshjælp, der ligger på niveau med SU'en. Reformen betyder også, at ugifte samlevende fremover skal forsørge hinanden på lige fod med gifte par.

18. april Reform af SU-systemet

Regeringen og Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance indgår aftale om en reform af Statens Uddannelsesstøtte (SU). Aftalen indebærer bl.a., at hjemmeboende ikke får så meget i SU som hidtil, og at der bliver stillet højere krav til at blive færdig med uddannelsen på normeret tid. Herudover hæves det såkaldte SU-loft, så studerende må tjene 2.500 kr. mere om måneden uden fradrag i deres SU. Der indføres desuden et kørselsfradrag for studerende.

24. april Aftale om en vækstplan

Regeringen og Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti bliver enige om en vækstplan for perioden 2014-2020. Aftalen indeholder bl.a. en gradvis sænkelse af selskabsskatten fra 25 pct. til 22 pct. i 2016, lavere afgifter på energi og bedre adgang til finansiering for virksomheder.

26. april Regeringsindgreb i lærerkonflikten

Folketinget vedtager et lovforslag, som griber ind i lærerkonflikten og bringer lockouten i skolerne til ophør. Loven afskaffer de centrale bestemmelser for lærernes arbejdstid og ophæver retten til reduceret undervisningstid ('60-årsreglen') for de lærere er under 57 år, begge dele med virkning fra august 2014. Lærerne får en ekstra pulje på 1 mia. kr. til efteruddannelsesformål. Herudover gives en ekstra lønstigning på samlet 300 mio. kr. årligt som kompensation for udfasningen af 60-årsreglen.

3. maj Nationalbanken sænker udlånsrenten

Nationalbanken sænker udlånsrenten med 0,10 procentpoint (10 basispoint) fra 0,30 pct. til 0,20 pct.

20. maj Ny dagpengeaftale

Regeringen og Enhedslisten bliver enige om en aftale, der forlænger varigheden af den nuværende uddannelsesydelse og indfører en ny arbejdsmarkedsydelse for ledige, som opbruger dagpengereetten. Den nye, midlertidige arbejdsmarkedsydelse indføres 1. januar 2014 og udgør 60 pct. af

den maksimale dagpengesats for ikke-forsørgere og 80 procent for forsørgere. Den samlede periode med dagpenge, særlig uddannelsesyndelse og den ny arbejdsmarkedsyndelse kan højst udgøre fire år. Ydelsen er ikke afhængig af ægtefælleindkomst og familieformue.

13. juni Aftale om folkeskolereform

Regeringen, Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti bliver enige om en ny aftale om folkeskolen. Aftalen består af to trin:

Trin 1. Fra august 2014 (aftale mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti):

- Det bliver obligatorisk for skolerne at *tilbyde* lektiehjælp, men det er frivilligt for eleverne at *deltage*.
- Timetallet hæves, så en skoleuge udgør 30 timer i børnehaveklassen til 3. klasse, 33 timer i 4.-6. klasse og 35 timer i 7.-9. klasse. Eleverne vil dog - hvis de fravælger lektiehjælp - kun have en skoleuge på 28 timer i børnehaveklassen til 3. klasse, 30 timer i 4.-6. klasse og 33 timer i 7.-9. klasse. Det gælder kun i perioden frem til næste folketingsvalg.
- Ny tid til såkaldt understøttende undervisning i den øvrige del af skoledagen, fx varierede og differentierede undervisningsformer, bevægelse og træning i lektiecaféer.
- Mere idræt, motion og bevægelse svarende til 45 minutter i gennemsnit om dagen.
- Pædagoger og andre medarbejdere skal indgå mere i undervisningen.
- Der gennemføres regelforenklinger fx en lempelse af holddannelsesreglerne og enklere timestyring.
- Folkeskolelærerne får et kompetenceløft.

Trin 2. Efter næste folketingsvalg vil regeringen, Venstre og Dansk Folkeparti desuden fremsætte et lovforslag med ikrafttræden straks efter næste folketingsvalg. Forslaget indeholder to hovedelementer:

- En skoleuge på 30 timer fra børnehaveklassen til 3. klasse, 33 timer i 4.-6. klasse og 35 timer i 7.-9. klasse.
- Faglig fordybelse og lektiehjælp inden for skoletiden.

17. juni Frihandelsaftale mellem EU og USA på vej

USA og EU melder ud, at de nu vil indlede forhandlinger om en omfattende transatlantisk handelsaftale: *TTIP - Transatlantic Trade and Investment Partnership*.

I de nuværende regler er todsatserne mellem EU og USA forholdsvist lave, men varerne skal opfylde en række tekniske krav standarder og godkendelsesprocedurer. Forhandlingerne vil primært fokusere på at fjerne disse tidskrævede og fordyrende barrierer.

De 27 EU-lande er blevet enige om de europæiske betingelser for en frihandelsaftale, og EU-Kommissionen skal nu forhandle på deres vegne. Det første forhandlingsmøde ventes at finde sted i juli 2013, og det er målet at blive klar med en færdig aftale i løbet af 2014. Aftalen forventes at få stor betydning for Danmark, fordi vores eksport til USA er relativt stor.

26. juni Enighed i EU om ny landbrugsreform

Forhandlere fra parlamentet og EU's medlemslande når til enighed om en ny landbrugsreform for 2014-2020. Reformen indeholder tiltag, som skal gøre produktionen mere

miljøvenlig. 30 pct. af den direkte landbrugsstøtte bliver betinget af, at landmanden overholder grønne krav. Aftalen skal desuden sikre en mere fair fordeling af landbrugsstøtten. Dette betyder bl.a., at de nyeste EU-lande får mere i landbrugsstøtte, mens de gamle EU-lande får mindre. Blandt tiltagene kan nævnes, at unge landmænd under 40 år fra 2015 kan søge om etableringsstøtte ved opstart af eget landbrug. Reformen skal nu godkendes af Europa-parlamentet og Rådet.

1. juli Kroatien bliver det 28. medlem af EU

Kroatien bliver EU's 28. medlemsland. Selve tiltrædelses-traktaten blev underskrevet i december 2011, og det var et enigt Folketing, som herefter bakkede op om, at Danmark kunne tilslutte sig Kroatiens optagelse.

8. aug. Ændringer i regeringen

- Erhvervs- og vækstminister Annette Vilhelmsen (SF) udnævnes til social-, børne- og integrationsminister.
- Social- og integrationsminister Karen Hækkerup (S) udnævnes til minister for fødevarer, landbrug og fiskeri.
- Handels- og investeringsminister Pia Olsen Dyhr (SF) udnævnes til transportminister.
- Forsvarsminister Nick Hækkerup (S) udnævnes til handels- og europaminister.
- Europaminister Nicolai Wammen (S) udnævnes til forsvarsminister.
- Medlem af Folketinget Henrik Sass Larsen (S) udnævnes til erhvervs- og vækstminister.
- Transportminister Henrik Dam Kristensen (S) og minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Mette Gjerskov (S) udtræder af regeringen.

27. aug. Regeringens finanslovsforslag for 2014

I forslaget er statens samlede udgifter budgetteret til 697 mia. kr. og indtægterne til 666 mia. kr. Underskuddet udgør derved 31 mia. kr. Af nye initiativer ønsker regeringen bl.a. at prioritere en række større offentlige byggeprojekter, flere penge til uddannelse og et løft af sundhedsområdet. Forslaget skal nu forhandles med de øvrige partier i Folketinget.

10. okt. Bankpakke 6 – Sifi-aftalen

Der er indgået en politisk aftale om skærpede krav til danske banker og realkreditinstitutter samt etablering af en bestyrelse for Finanstilsynet. Aftalen er indgået med partierne bag forligskredsen for finansiel stabilitet, dvs. alle Folketingets partier, undtagen Enhedslisten

- De største danske finansielle institutter, de såkaldte sifi'er (systemisk vigtige finansielle institutter) bliver underlagt særligt skærpede krav, så de bedre kan modstå fremtidige kriser. Foreløbigt er på basis af de seneste årsregnskaber udpeget 7 sifi-institutter: Danske Bank, Nykredit, Nordea Bank Danmark, Jyske Bank, Sydbank, BRF Kredit og DLR Kredit.
- De øvrige banker og realkreditinstitutter bliver også underlagt skærpede krav til kapital og likviditet.
- Den nye bestyrelse for finanstilsynet overtager Det Finansielle Råds nuværende opgaver og skal give faglig, organisatorisk og ledelsesmæssig sparring til finanstilsynets direktion.

28. okt. Stormen Allan

En kraftig, kortvarig storm/orkan rammer Danmark med rekord middelvind og rekord vindstød. Tre personer omkommer og flere bliver kvæstet. Stormen forårsager bl.a., at jernbanedriften bliver sat ud af drift i mere end to døgn, grundet væltede træer og løsevne bygningsgenstande.

19. nov. Valg til kommuner og regioner

Der er afholdt valg til kommuner og regioner. Venstre opnåede flere borgmesterposter end før valget, mens Socialdemokratiet opnåede færre. Den største ændring i vælgertilslutning skete for SF med en tilbagegang fra 14,5 pct. af stemmerne til kommunalvalget i 2009 til 5,6 pct. i 2013. Til gengæld opnåede Enhedslisten valg til 76 kommunalbestyrelser, idet partiet oplevede en fremgang fra 2,3 pct. af stemmerne i 2009 til 6,9 pct. i 2013.

21. nov. Ny udviklingsminister

Christian Friis Bach (R) trækker sig fra posten som udviklingsminister. Ny udviklingsminister bliver Rasmus Helveg Petersen (R). Christian Friis Bach trækker sig grundet afgivelse af urigtige oplysninger til Folketinget omkring vedtagelse af rejseregler for klimaorganisationen Global Green Growth Institute (GGGI), hvor Lars Løkke Rasmussen har været bestyrelsesformand siden maj 2012.

26. nov. Aftale om finanslov 2014

Regeringen, Venstre og Det Konservative Folkeparti indgår aftale om finansloven for 2014. Aftalen indeholder bl.a. følgende nye initiativer: Fremrykning af skatte og afgiftslempelser fra Vækstplanen, bedre beskæftigelsesincitamenter for kontanthjælpsmodtagere, styrkelse af indsatsen på ældreområdet og på det sociale område, samt flere midler til øget grøn omstilling.

5. dec. Nelson Mandela dør

Sydafrikas tidligere præsident, Nelson Mandela, dør 95 år gammel. Mandela blev verdenskendt for sin mangeårige kamp mod apartheid og for demokrati og forsoning.

5.-6. dec. Stormen Bodil

En langvarig orkanagtig nordvestenstorm rammer Danmark og resulterer i omfattende skader med oversvømmelser, væltede træer mv. En person omkommer og flere kvæstes. Stormrådet beslutter, at der var stormflod flere steder i landet, fordi vandstanden var ekstrem høj, hvilket betyder, at mange danskere kan få erstatning for skaderne.

7. dec. WTO vedtager historisk global handelsaftale

Aftalen har til formål at lette verdenshandelen gennem enklere og hurtigere rammer for importører og eksportører. Den nye handelsaftale omfatter 180 lande og er den første af sin art siden organisationen blev oprettet for 18 år siden.

10. dec. Justitsminister Morten Bødskov trækker sig

Morten Bødskov (S) trækker sig fra posten som justitsminister grundet afgivelse af urigtige oplysninger til Folketingets retsudvalg i forbindelse med udvalgets besøg på Christiania.

11. dec. Udenrigsminister Villy Søvndal trækker sig

Villy Søvndal (SF) trækker sig fra posten som udenrigsminister grundet helbredsproblemer.

12. dec. Ændringer i regeringen

Statsministeren gennemfører en mindre ministerrokade:

- Skatteminister Holger K. Nielsen (SF) udnævnes til udenrigsminister.
- Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Karen Hækkerup (S) udnævnes til justitsminister.
- Medlem af Folketinget Jonas Dahl (SF) udnævnes til skatteminister.
- Medlem af Europa-Parlamentet Dan Jørgensen (S) udnævnes til minister for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2014 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomiske og politiske begivenheder og beslutninger. Anmærkningerne anført i parentes fx (L 209) henviser til Folketingets nummerering af lovforslag.

2014

30. jan. SF træder ud af regeringen

Socialistisk Folkeparti trækker sig fra S-R-SF-regeringen, og partiformand Anette Vilhelmsen går af som partiformand. Beslutningen træffes på et gruppe-møde kort før en afstemning om et beslutningsforslag i Folketinget, som har til hensigt at udsætte salget af Dong-aktier til den amerikanske investeringsbank Goldman Sachs. Udsættelsen bliver ikke vedtaget.

3. feb. Regeringen Helle Thorning-Schmidt II

Statsminister Helle Thorning-Schmidt præsenterer sin anden regering med 20 ministre. Den nye regering er efter SF's udtrædelse af regering sammensat af Socialdemokratiet og Radikale Venstre.

Socialdemokratiets ministre

Statsminister: Helle Thorning-Schmidt

Finansminister: Bjarne Corydon

Justitsminister: Karen Hækkerup

Minister for sundhed og forebyggelse: Nick Hækkerup

Erhvervs- og vækstminister: Henrik Sass Larsen

Beskæftigelsesminister: Mette Frederiksen

Forsvarsminister: Nicolai Wammen

Transportminister: Magnus Heunicke

Undervisningsminister: Christine Antorini

Minister for by-, bolig- og landdistrikter og minister for nordisk samarbejde: Carsten Hansen

Minister for fødevarer, landbrug og fiskeri: Dan Jørgensen

Handels- og udviklingsminister: Mogens Jensen

Miljøminister: Kirsten Brosbøl

Radikale Venstres ministre

Økonomi- og indenrigsminister: Margrethe Vestager

Udenrigsminister: Martin Lidegaard

Skatteminister: Morten Østergaard

Uddannelses- og forskningsminister: Sofie Carsten Nielsen

Kulturminister og kirkeminister: Marianne Jelved

Klima-, energi- og bygningsminister: Rasmus Helveg Petersen

Minister for børn, ligestilling, integration og sociale forhold: Manu Sareen

9. feb. Tre-årig overenskomst i industrien

Den nye overenskomst sikrer mere uddannelse og længere barsel til de 240.000 ansatte i dansk industri. Overenskomsten er en minimaløns-overenskomst, og de konkrete lønstigninger forhandles ude i virksomhederne. Mindstebetalings-satsen, der i dag udgør 108,70 kr. pr time, forhøjes pr. 1. marts 2014 med 1,50 kr., pr. 1. marts 2015 med 1,65 kr. og pr. 1. marts 2016 med 1,80 kr.

15. apr. Bankunion i EU

Europa-Parlamentet godkender EU's bankunion, som skal omfatte alle lande, der har euro. Lande som Danmark, der ikke er en del af eurozonen, skal bestemme sig for, om de vil være en del af den. Den nye bankunion skal føre overordnet tilsyn med samtlige banker i bankunionen og direkte tilsyn med de 130 største. Over 8 år skal opbygges en fond med 410 mia. euro indbetalt af bankerne selv til at betale for afvikling af banker. Bankunionen træder i kraft til november.

21. mar. Rusland annekterer Krim

Rusland annekterer formelt Krim efter en folkeafstemning afholdt 16. marts om løsrivelse og tilslutning til Rusland. 92 pct. svarede ja ved folkeafstemningen. Vesten anerkender ikke den russiske overtagelse af Krim. EU og USA har indført sanktioner mod Rusland.

14. maj Metroen udbygges for 8,4 mia. kr.

SR-regeringen og Københavns Kommune har indgået aftale om at udbygge den Københavnske metro for i alt 8,6 mio. kr. Aftalen medfører, at der vil blive anlagt nye metrolinjer til Sydhavnen og Nordhavnen.

14. maj Regeringen nedsætter pensionskommission

I de seneste årtier er der sket store ændringer af det danske pensionssystem. Regeringen nedsætter derfor en pensionskommission med sagkyndige eksperter. Kommissionen skal belyse og analysere det samlede danske pensionssystem med fokus på pensionisters indkomstforhold i de kommende årtier. Kommissionen skal afslutte sit arbejde og afrapportere til regeringen senest i efteråret 2016. Professor Torben M. Andersen står i spidsen for kommissionen.

25. maj Valg til Europaparlamentet

Stemmeprocenten til Europa-Parlamentsvalget er 56,3 pct. Det er den næsthøjeste danske valgdeltagelse ved et EP-valg nogensinde; kun overgået af valget i 2009, hvor der blev sat rekord med en stemmeprocent på 59,5 pct.

Parti	Pct.	Mandater 2014 (2009)
Socialdemokratiet	19,1	3 (4)
Radikale Venstre	6,5	1 (-)
Konservative Folkeparti	9,1	1 (1)
SF - Socialistisk Folkeparti	11,0	1 (2)
Liberal Alliance	2,9	- (-)
Folkebevægelsen mod EU	8,1	1 (1)
Dansk Folkeparti	26,6	4 (2)
Venstre	16,7	2 (3)

25. maj Folkeafstemning om patentdomstolen

Ved folkeafstemningen om en fælles patentdomstol stemmer 62,5 pct. ja og 37,5 pct. nej. Stemmeprocenten opgøres til 55,9 pct.

2. juni Danmark ude af EU-henstilling

Danmark kan slippe fri af en fire år gammel særlig særprocedure for lande med uforholdsmæssigt store budgetunderskud. En særlig procedure, hvor EU holder et skærpet opsyn med det pågældende lands økonomiske udvikling.

17. juni Vækstplan 2014

Regeringen er nået til enighed med Venstre om en vækstplan, som rummer mere end 90 større og mindre tiltag, bl.a. en lavere PSO-afgift (tarif på forbrugernes elregning) for samlet 13,2 mia.kr. frem mod 2020 og ekstra penge til grundforskning.

18. juni Beskæftigelsesreform

Regeringen har indgået aftale med Venstre, de Konservative og Dansk Folkeparti om en beskæftigelsesreform, hvor der bl.a. flyttes 500 mio.kr. væk fra aktiveringskurser over til nye og mere jobrettede uddannelsesmuligheder.

27. juni Dagpengekommission

Regeringen nedsætter en dagpengekommission, der skal analysere dagpengeområdet og komme med anbefalinger til, hvordan dagpengesystemet kan gøres tidssvarende. Senest ved årsskiftet 2015/16 skal kommissionen fremlægge sit forslag. Kommissionen har professor Nina Smith som formand.

17. juli Nedskydning af rutefly over Ukraine

Et fly fra Malaysia Airlines bliver skudt ned med et jord-til-luft-missil i 10 kilometers højde over Donetsk-området i Ukraine.

30. juli USA og EU skærper sanktioner mod Rusland

EU indfører en række yderligere økonomiske sanktioner mod Rusland i forlængelse af nedskydningen af et malaysisk passagerfly over Ukraine. Sanktionerne rammer især russiske bankers adgang til finanssektoren, dele af energisektoren samt eksporten af rør og udstyr til Rusland, som landet bruger til at bore efter olie med. Sanktionerne vil ikke ramme den russiske gassektor. USA skærper også sanktionerne mod Rusland.

26. aug. Regeringens finanslovsforslag for 2015

Regeringen fremsætter forslag til finanslov med titlen *Et stærkere fællesskab*. Udgifterne budgetteres til 707 mia. kr. og indtægterne til 662 mia. kr. Underskuddet udgør derved 45 mia. kr.

30. aug. Nye topchefer i EU

Som ny EU-præsident udnævnes polske Donald Tusk, mens Italiens Federica Mogherini bliver udenrigspolitisk chef.

31. aug. Margrethe Vestager ny EU-kommissær

Margrethe Vestager bliver ny EU-kommissær og forlader dermed posten som økonomi- og indenrigsminister - og som leder af Radikale Venstre. Radikale Venstre udpeger Morten Østergaard som deres nye leder.

2. sep. Ændringer i regeringen

Økonomi- og indenrigsminister Margrethe Vestager (B) udtræder af regeringen, og skatteminister Morten Østergaard (B) udnævnes til økonomi- og indenrigsminister. Medlem af Folketinget Benny Engelbrecht (S) udnævnes til skatteminister.

10. okt. Ændringer i regeringen

Justitsminister Karen Hækkerup (S) forlader regeringen og erstattes af Mette Frederiksen (S). Mette Frederiksen (S) erstattes af Henrik Dam Kristensen (S) som beskæftigelsesminister

6. nov. Luxembourg skal undersøges for skattesnyd

En lækage fra verdens næststørste revisionsfirma, PwC, afslører 548 skatteaftaler fra 2002 til 2010, hvor PwC efter aftale med skattemyndighederne i Luxembourg har bidraget til selskabskonstruktioner for store virksomheder som Ikea, Amazon og Volkswagen. Disse selskabskonstruktioner har medført, at selskaberne slipper med en meget lav skat og andre EU-lande er gået glip af nogle meget store skatteindtægter. EU's konkurrencekommissær, Margrethe Vestager, skal undersøge de nærmere forhold i sagen. Den nye formand for EU-Kommissionen Jean-Claude Juncker var statsminister i Luxembourg i perioden.

7. nov. OW Bunker går konkurs

Kriseramte OW Bunker går konkurs. Selskabet havde en omsætning på 92,3 mia. kr. i 2013 og blev børsnoteret i marts 2014. Aktieselskabet beskæftigede sig primært med køb og salg af brændstof til skibe.

13. nov. Aftale om finanslov 2015

Regeringen, SF og Enhedslisten indgår aftale om finansloven for 2015. Aftalen indeholder bl.a. ekstra finansiering på 2,5 mia. kr. til det øgede antal asylansøgere, som forventes i 2015. Denne finansiering er bl.a. fundet ved en beskæring i ulandsbistanden på en mia. kr. Den gensidige forsørgelsespligt i kontanthjælpen fjernes. Sundhedspakke på 600 mio. kr. til bl.a. til fødeafdelinger og færre overbelagte sygehuse. Ressourcer til kommunerne øremærket til ansættelse af flere pædagoger samt øget hjemmehjælp til ældre. Endelig er der afsat 1 mia. kr. ekstra til natur og klima over de kommende år.

31. dec. Olieprisen falder og falder

Siden august er olieprisen faldet måned for måned. I november nåede olieprisen ned på en gennemsnitspris på 79 dollar. Og ved årets udgang er prisen helt nede omkring 55 dollar. Olieprisen har ellers ligget og bevæget sig på et niveau lige over 100 dollar siden 2010. skyldes både ændringer i udbud og efterspørgsel. USA er kommet ind på markedet med tjæresandsolie – og den lave økonomiske vækst har betydet mindre efterspørgsel efter olie. Herudover er det heller ikke lykkedes de olieproducerende lande i Mellemøsten at nå til enighed om at reducere deres olieproduktion, hvilket også har medvirket til den faldende oliepris.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2015 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomiske og politiske begivenheder og beslutninger.

2015

7. jan. Attentat mod Charlie Hebdo

Den franske satiriske ugeavis Charlie Hebdo udsættes for et terrorangreb. Bevåbnede mænd dræber 12 personer. Herudover fandt der efterfølgende nogle gidselaktioner sted i forbindelse med jagten på gerningsmændene. Her omkom yderligere otte personer medregnet tre terrorister.

15. jan. Schweiz dropper kunstigt valutaloft

Den schweiziske centralbank fjerner kursloftet på schweizerfranc, der omgående stiger markant.

20. jan. Nationalbanken sænker udlånsrenten

Nationalbanken sænker udlånsrenten med 0,15 procentpoint fra 0,20 pct. til 0,05 pct.

25. jan. Valg i Grækenland

Det venstreorienterede og EU-kritiske Syriza får 149 ud af 300 pladser i det græske parlament.

30. jan. Stop for udstedelse af statsobligationer

Finansminister Bjarne Corydon stopper udstedelsen af nye indenlandske og udenlandske statsobligationer efter rådgivning fra Nationalbanken. Stoppet skal bidrage til at reducere rentespændet og dermed valutaindstøringen.

6. feb. Statsansatte får ny overenskomst

Overenskomst mellem DJØF og Staten for 185.000 statsansatte for en treårig periode. Der er aftalt lønstigninger på 3,51 pct. og en forventet udmøntning fra den såkaldte reguleringsordning på 0,93 pct., som skal sikre, at lønudviklingen i det offentlige følger det private. Dette skal netop kunne sikre en reallønsfremgang. Herudover kommer også en uges ekstra betalt barsel til mænd.

14. feb. Skuddramaer i København

To attentater finder sted hhv. på Krudttønden på Østerbro og næste morgen ved Synagogen i Krystalgade. Attentatet resulterer i to dræbte og seks politifolk bliver såret. Gerningsmanden bliver dræbt af politiet tidligt søndag morgen den 15. februar.

16. feb. Overenskomst for de kommunalt ansatte

Overenskomsten for de omkring 500.000 ansatte i kommunerne indebærer en lønstigning på 4,81 pct. over tre år samt 0,61 pct. fra reguleringsordningen. Herudover kommer også en uges ekstra betalt barsel til mænd.

3. marts Historisk pres på kronen

Valutareserven steg med 172,9 mia. kr. til 737,1 mia. kr. i februar, hvilket er historisk rekord. Stigningen er et resultat af Nationalbankens historiske forsvar for kronen, som har været presset siden midten af januar, hvor Schweiz opgav at forsvare deres valutas loft overfor euroen. Dette har fået valutaspekulanter til at rette blikket mod Danmark i håb om, at det samme skulle ske for kronekursen.

4. maj Krisepakke til dansk landbrug

Regeringen fremlægger krisepakke, der skal hjælpe det kriseramte landbrug. Krisepakken er en aftale der er indgået mellem regeringen og den finansielle sektor.

6. maj Regeringens nye vækstplan

Regeringen fremlægger sin nye vækstplan *Bedre vilkår for danske virksomheder*. Planen indeholder 50 vækstinitiativer, som beløber sig til samlet 2,2 mia. kr. over de næste fem år. Formålet er at begrænse erhvervslivets byrder, smidiggøre den offentlige sektor og forbedre konkurrenceevnen.

17. juni Sanktioner mod Rusland forlænges

EU forlænger sanktionerne mod Rusland for manglende opfyldelse af Misk II-aftalen frem til januar 2016.

18. juni Folketingsvalg 2015

Valget resulterer i følgende mandatfordeling, hvilket flytter flertallet fra rød til blå blok:

Parti	Mandater	Ændring
Socialdemokratiet	47	+3
Radikale Venstre	8	-9
Konservative Folkeparti	6	-2
SF - Socialistisk Folkeparti	7	-9
Liberal Alliance	13	+4
Kristendemokraterne	0	0
Dansk Folkeparti	37	+15
Venstre	34	-13
Enhedslisten	14	2
Alternativet	9	+9
I alt	175	

28. juni Regeringen Lars Løkke Rasmussen II

Den nytiltrådte statsminister Lars Løkke Rasmussen præsenterer sin regering med 17 ministre, som alle er fra Venstre.

Statsminister: Lars Løkke Rasmussen

Finansminister: Claus Hjort Frederiksen.

Udenrigsminister: Kristian Jensen.

Kultur- og kirkeminister: Bertel Haarder.

Transport- og bygningsminister: Hans Christian Schmidt.

Miljø- og fødevareminister: Eva Kjer Hansen.

Erhvervs- og vækstminister: Troels Lund Poulsen.

Udlændinge, integrations- og boligminister: Inger Støjberg.

Social- og indenrigsminister: Karen Ellemann.

Justitsminister: Søren Pind.

Energi-, forsynings- og klimaminister: Lars Christian Lilleholt.

Minister for børn, undervisning og ligestilling: Ellen Trane Nørby.

Sundheds- og ældreminister: Sophie Løhde.

Skatteminister: Karsten Lauritzen.

Uddannelses- og forskningsminister: Esben Lunde Larsen.

Forsvarsminister og minister for nordisk samarbejde: Carl Holst.

Beskæftigelsesminister: Jørn Neergaard Larsen.

28. juni Regeringsgrundlag

Sammen for fremtiden hedder det nye regeringsgrundlag, som indeholder Venstre-regeringens målsætninger for den kommende valgperiode.

29. juni BoligJobordningen genindføres

Regeringen har sammen med Dansk Folkeparti, Alternativet, Socialistisk Folkeparti og De Konservative indgået en aftale om at genindføre BoligJobordningen med tilbagevirkende kraft for hele 2015. Ordningen får også en ny og grønnere profil fra 2016, hvor også det samlede mulige fradrag hæves.

1. juli Straksindgreb på asylområdet

Regeringen indgår en aftale med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og De Konservative om en ny integrationsydelse, der gælder for personer, der kommer til landet og ikke har opholdt sig i landet i mindst syv ud af de sidste otte år. De nye regler skal træde i kraft 1. september 2015.

3. juli Aftale om kommunernes økonomi for 2016

Regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) har indgået aftale om kommunernes økonomiske rammer for 2016. Med forhandlingerne indføres bl.a. et årligt omprioriteringsbidrag på 1 pct. i de kommende fire år. Omprioriteringsbidraget skal bl.a. tilbageføres til de borgernære serviceområder, herunder ældre, børn og folkeskole.

5. juli Græsk nej til redningsplan

Grækerne forkaster ved en folkeafstemning det aftaleforslag, som EU-kommissionen, ECB og IMF fremsatte på Eurogruppens møde 25. juni, som bl.a. indebærer økonomiske reformer og en plan for tilbagebetaling af den græske gæld. 62 pct. af grækerne stemmer nej til aftaleforslaget.

13. juli Ny gældspakke til Grækenland

Euro-landene og Grækenland indgår aftale om ny gældspakke med Grækenland på 86 mia. kr. over tre år. I pakken indgår krav om reformer af pension, skat og salg af statslige aktiver. Aftalen er til afstemning i det græske parlament tre dage senere, hvor der stemmes ja.

14. juli Iran-sanktionerne er lempet

P5+1 landene (USA, Rusland, Kina, GB, Frankrig og Tyskland) indgår en aftale med Iran om Irans atomprogram og ophævelse af sanktioner.

29. sept. Forsvarsminister Carl Holst træder tilbage

Forsvarsministeren træder tilbage fra posten som forsvarsminister og minister for nordisk samarbejde grundet en række problematiske sager i hans tid som formand for Region Syddanmark.

30. sept. Ny forsvarsminister: Peter Christensen

Peter Christensen udnævnes til ny forsvarsminister og minister for nordisk samarbejde.

18. okt. Ny dagpengeaftale

Regeringen (Venstre), socialdemokratiet og Dansk Folkeparti er blevet enige om et nyt dagpengesystem. Lavere dagpengesats, indførelse af op til tre karensdage om året og mulighed for genoptjening af dagpenge er nogle af hovedelementerne i den nye dagpengeaftale.

31. okt. Flystyrt over Sinai-halvøen

Russisk fly styrter ned 25 minutter efter starten fra feriebyen Sharm-el-Sheik i Egypten. Styrtet er forårsaget af en bombe, der var sprunget, mens flyet var i luften. Islamisk Stat tager ansvaret for angrebet.

12. nov. Sverige indfører grænsekontrol

Sverige indfører grænsekontrol ved grænsen mod Danmark. Beslutningen kommer efter det stigende antal flygtninge.

13. nov. Terrorangreb i Paris

En serie eksplosioner og skudepisoder rammer i et terrorangreb flere lokaliteter i Paris. Terroristerne dræber 130 og sårer 433, heraf 80-99 alvorligt. Dagen efter tager Islamisk Stat ansvaret for angrebene.

19. nov. Aftale om finanslov 2016

Regeringen indgår aftale om finanslov for 2016 med De Konservative, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Finansloven indeholder bl.a. følgende punkter: Sundhedsområdet tilføres 2,4 mia. kr., der skabes en årlig "værdighedsmilliard" på ældreområdet, 1,9 mia. kr. mere til politiet, der indføres en fast udlændingepolitik og en nedsættelse af registreringsafgiften for personbiler og motorcykler. Aftalen om finansloven for 2016 er fuldt finansieret.

20. nov. Asylpakke

Folketinget vedtager 34 stramninger på asylområdet. Lovpakken er vedtaget af Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti. Indeholder bl.a. en udskydelse af retten til familiesammenføring samt muligheden for at undersøge om asylansøgere har medbragte midler.

23. nov. Ny vækstpakke

Regeringen fremsætter 100 konkrete forslag i vækstpakken *Vækst og udvikling i hele Danmark*, der skal skabe bedre mulighed for udvikling i alle dele af landet. Udspillet centrerer sig om fem områder: Landbrug- og fødevarerhvervene, produktion og investering, liberalisering af planloven, bedre muligheder for at bo og leve i hele Danmark og udflytning af statslige arbejdspladser.

3. dec. Laveste rente nogensinde

Den Europæiske Centralbank (ECB) sænker indskudsrenten fra -0,2 til -0,3 pct., hvilket er det laveste nogensinde.

3. dec. Folkeafstemning om EU-retsforbehold

Det blev et nej til at ændre retsforbeholdet til en tilvalgsordning. 53,1 pct. stemmer nej og 46,9 pct. stemmer ja. Retsforbeholdet er et af de fire forbehold, som Danmark fik forhandlet sig frem til, efter at danskerne stemte nej til den såkaldte Maastrichttraktat i 1992.

11. dec. Olieprisen rammer nyt lavpunkt

Prisen på en tønde amerikansk råolie falder til 35,6 dollar. Faldet i olieprisen kommer efter de olieproducerende lande, OPEC, besluttede at droppe den øvre grænse for produktionen. Siden november 2014 er olieprisen faldet med mere end 40 pct.

12. dec. Global klimaaftale ved COP21 i Paris

195 lande i FN har ved COP21 i Paris vedtaget en historisk klimaaftale med det mål, at temperaturen i verden ikke må stige mere end to grader frem mod år 2100 - og helst kun 1,5 grader.

18. dec. Folkepensionsalderen øges til 68 år fra 2030

Folketinget vedtager en forhøjelse af folkepensionsalderen fra 67 til 68 år i 2030.

22. dec. Ny landbrugsaftale

Venstre-regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og De Konservative indgår en aftale på fødevare- og landbrugsområdet med i alt 30 initiativer. Blandt andet kommer der en helt ny miljøregulering, der vil være fuldt udbygget i 2021. Aftalen indebærer bl.a. at kravet om randzoner fjernes og indførelsen af en mere målrettet regulering af udledningen af kvælstof.

Økonomisk-politisk kalender

Den økonomisk-politiske kalender for perioden primo 2016 og frem indeholder en summarisk oversigt over vigtige økonomiske og politiske begivenheder og beslutninger.

2016

4. jan. Indførelse af midlertidig grænsekontrol

Regeringen indfører en midlertidig stikprøvekontrol ved den dansk/tyske grænse for indrejsende fra Tyskland til Danmark. Dette kommer som en konsekvens af, at der også er indført ekstra grænsekontrol på grænsen fra Danmark til Sverige med krav om pas eller kørekort for rejsende fra Danmark.

19. feb. Brexit-aftale på plads

Premierminister David Cameron har forhandlet sig frem til en aftale med EU med nogle særftaler for det britiske medlemskab – Brexit-aftalen. Det britiske folk skal stemme om Brexit-aftalen den 23. juni 2016. Aftalen indeholder bl.a. særlige regler omkring sociale ydelser til borgere fra andre EU-lande. Et nej vil kunne føre til, at briterne forlader EU-samarbejdet.

18. jan. Rekordlav pris på Nordsøolien

Olieprisen når det laveste niveau i 13 år, da Nordsøolien koster under 35 dollar tønden. Olieprisen er i bund, efter atomaftalen med Iran har banet vejen for en ophævelse af sanktioner mod landet, der betyder, at Iran igen kan sælge olie på verdensmarkedet.

27. feb. Eva Kjer Hansen trækker sig som minister

Eva Kjer Hansen trækker sig fra posten som miljø- og fødevareminister efter, at de konservative har udtrykt mistillid til hende. Mistilliden skyldes, at der var stået tvivl om de fremlagte beregninger, der lå til grund for ny landbrugspakke.

29. feb. Ministerrokade

Uddannelses- og forskningsminister Esben Lunde Larsen rokerer til posten som miljø- og fødevareminister. Ulla Tørnæs overtager hans post som uddannelses- og forskningsminister.

10. marts ECB sænker renten og udvider opkøbsprogram

Den Europæiske Centralbank sænker indskudsrenten til et rekordlavt niveau fra -0,3 pct. til -0,4 pct. og udlånsrenten fra 0,05 pct. til 0,00 pct. Samtidig udvider banken sit opkøbsprogram for obligationer fra 60 mia. euro til 80 mia. euro om måneden og inkluderer virksomhedsobligationer i programmet. Nationalbanken fastholder sin ledende rente på -0,65 pct.

17. mar. Kontanthjælpsloft og 225-timers regel

Regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og det konservative Folkeparti vedtager nye regler for kontanthjælp. Der indføres et kontanthjælpsloft og en 225-timersregel for modtagere af kontanthjælp, integrationsydelse og uddannelseshjælp.

17. mar. Flygtningeaftale på arbejdsmarkedet

Trepartsforhandlingerne mellem regeringen, fagbevægelsen (LO) og Dansk Arbejdsgiverforening (DA) resulterer i en

aftale, der skal hjælpe flygtninge i arbejde. Der vil fremover blive oprettet to-årige integrationsstillinger målrettet flygtninge, som indbefatter en vis andel uddannelse og kan aflønnes med 50-120 kroner i timen. Efter det toårige forløb opnås ret til dimittendsatsen på dagpenge.

18. mar. Flygtningeaftale med kommunerne

Regeringen indgår en topartsaftale med KL om rammerne for kommunernes arbejde med integration af flygtninge, herunder fokus på en tidlig og målrettet beskæftigelsesindsats og en styrket mulighed for at boligplacere nyttilkomne flygtninge.

22. mar. Terror i Bruxelles

Lufthavnen i Bruxelles og metrostationen Maalbeek, der ligger ved EU-hovedkvarteret, udsættes for bombeangreb. Terroristerne udløser i alt tre bomber, der dræber 32 civile og de tre selvmordsbombere.

3. apr. Panamapapirer

Et læk af millioner af fortrolige papirer viser, at et advokatfirma i Panama, Mossack Fonseca, har været et centralt omdrejningspunkt for en række internationale toppolitikere, erhvervsfolk og andre, der gerne ville slippe for at betale skat i deres hjemlande.

7. apr. Holland stemmer nej til EU-aftale

To tredjedele af de hollandske vælgere stemmer nej til EU's associeringsaftale med Ukraine, der er ratificeret af samtlige øvrige EU-lande.

20. maj Naturpakke

Regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgår aftale om en Naturpakke til 363,5 mio. kroner. Statslig skov tages ud af kommerciel drift.

3. jun. Aftale om gymnasiereform

Regeringen indgår en aftale om en gymnasiereform med Socialdemokraterne, SF, Radikale, Konservative, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance. Med aftalen indføres blandt andet et karakterkrav, der skal gøre det sværere at komme i gymnasiet.

9. jun. Aftale om ny planlov

Regeringen indgår aftale om en ny planlov med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Konservative. Bl.a. ændres reglerne for bebyggelse i kystnære områder og landdistrikter.

9. jun. Aftale om køb af kampfly

Regeringen indgår aftale med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Radikale om indkøb af 27 nye F-35-kampfly for ca. 20 mia. kr.

9. jun. DONG i Danmarks største børsnotering

DONG går på Børsen i danmarkshistoriens største børsnotering. Staten er fortsat hovedaktionær med 50,4 procent af aktierne i Dong Energy.

23. jun. Briterne stemmer for Brexit

Ved en folkeafstemning stemmer briterne for at forlade Den Europæiske Union. 51,9 procent stemte for at forlade unionen, mens 48,1 procent stemte for at blive.

5. jul. Britisk pund rammer bundrekord

Det britiske pund skrabede bunden, da det ramte en kurs på blot 1,30 dollars, hvilket er det svageste niveau over for den amerikanske dollar i 31 år.

6. jul. Negativ rente på statsobligationer

De lange danske obligationsrenter falder til det laveste niveau nogensinde. Renten på tiårige danske statsobligationer går for første gang nogensinde i minus, så den danske stat nu tjener på at låne penge, og den 30-årige realkreditrente kommer under 2 pct.

8. jul. NATO udstationerer bataljoner i Østeuropa

I forlængelse af Ruslands annektering af Krim-halvøen i Ukraine beslutter NATO at udstationere fire bataljoner i Polen og de baltiske lande. Danmark deltager med op til 200 soldater, som udstationeres i Estland.

13. jul. Ny premierminister i Storbritannien

David Cameron går af, og Theresa May indsættes som ny premierminister.

14. jul. Terrorangreb i Nice

En lastbil kører ind i en stor menneskemængde i Nice og dræber 85 mennesker.

15. juli Mislykket kupforsøg i Tyrkiet

Det tyrkiske militær gennemfører et mislykket kupforsøg mod Tyrkiets præsident Recep Erdoğan.

27. jul. Bios erklæres konkurs

Bios, der står for ambulancekørslen i Region Syddanmark, erklæres konkurs, efter at det hollandske selskab ikke er i stand til at betale 31,5 millioner kroner tilbage til regionen, som selskabet har fået udbetalt ved en fejl.

4. aug. EU vil give reduktionsstøtte til mælkebønder

EU afsætter 1 mia. kr. til mælkebønder, der vil skrue ned for mælkeproduktionen i en periode. Mælkekvoterne blev fjernet i 2015, og sammen med faldende eksport til Kina har det resulteret i fyldte mælkelagre og en stor overproduktion.

5. aug. Danske kampfly bomber i Syrien

Danske F16-kampfly har for første gang kastet bomber i Syrien. Flyene har siden 17. juni været udstationeret på Incirlik-basen i det sydlige Tyrkiet.

19. aug. Trepartsaftale på plads

En ny trepartsaftale mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter er vedtaget, som bl.a. skal give mellem 8.000 og 10.000 ekstra praktikpladser i 2025.

24. aug. Svindel med udbytteskat for 12,3 mia. kr.

Skat offentliggør, at man har mistet samlet set 12,3 mia. kr. siden 2012 i en svindelsag med udbytteskat

30. aug. Apple skal betale skat til Irland

EU-kommissionen slår fast, at den amerikanske tech-gigant, Apple, har betalt for lidt i skat af sine indtægter i EU og skal betale en restskat på 13 mia. euro til Irland. Afgørelsen er en del af EU's indsats for at lukke huller i skattelovgivningen, der gør det muligt for internationale selskaber at gøre brug af skattely.

21. sep. Bahamaspapirer

Et læk fra Bahamas' centrale virksomhedsregister afdækker oplysninger om direktører, ejere og stiftelsesdatoer i

175.000 firmaer oprettet i perioden 1990-2016 i det kendte skattely-land.

22. sep. A. P. Møller-Mærsk splittes op

A.P. Møller-Mærsk præsenterer en plan for en opsplnitning af selskabet, der vil adskille aktiviteter relateret til olien fra selskabets øvrige forretningsområder.

31. okt. Frihandelsaftale mellem EU og Canada

EU og Canada underskriver en frihandelsaftale, CETA.

8. nov. Trump vinder præsidentvalget i USA

Den republikanske kandidat Donald J. Trump vinder over demokraternes kandidat Hillary Clinton.

17. nov. Aftale om PSO-afgiften

En aftale om at afskaffe PSO-afgiften vedtages i folketinget. Den nye aftale afskaffer gradvist PSO-afgiften i perioden 2017-2022 og betyder, at støtten til vedvarende energi fremover finansieres over finansloven.

18. nov. Aftale om finansloven 2017

Finansloven 2017 vedtages af regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative. Aftalen indeholder bl.a. billigere biler, klippekort til pleje for de ældre, et løft i kræftbehandlingen og fastfrysning af grundskylden.

24. nov. Offentligt ansatte anklaget i bestikkelsessag

Politiet rejser sigtelse mod 12 it-ansatte, der er ansat hos otte forskellige offentlige myndigheder.

27. nov. Regeringen Lars Løkke Rasmussen III

Venstre, Liberal Alliance og Konservative danner en trekløverregering med Lars Løkke Rasmussen (V) som statsminister. Regeringen består af 22 ministre:

Statsminister: Lars Løkke Rasmussen (V)

Finansminister: Kristian Jensen (V)

Forsvarsminister: Claus Hjort Frederiksen (V)

Minister for udviklingssamarbejde: Ulla Tørnæs (V)

Uddannelses- og forskningsminister: Søren Pind (V)

Minister for ligestilling og nordisk samarbejde: Karen Elleman (V)

Udlændinge- og integrationsminister: Inger Støjberg (V)

Beskæftigelsesminister: Troels Lund Poulsen (V)

Energi- og Forsynings- og Klimaminister: Lars Christian Lilleholt (V)

Sundhedsminister: Ellen Trane Nørby (V)

Minister for offentlig innovation: Sophie Løhde (V)

Skatteminister: Karsten Lauritzen (V)

Miljø- og Fødevarerminister: Esben Lunde Larsen (V)

Udenrigsminister: Anders Samuelsen (LA)

Økonomi- og indenrigsminister: Simon Emil Ammitzbøll (LA)

Undervisningsminister: Merete Riisager (LA)

Kultur- og Kirkeminister: Mette Bock (LA)

Transport-, bygnings- og boligminister: Ole Birk Olesen (LA)

Ældreminister: Thyra Frank (LA)

Justitsminister: Søren Pape Poulsen (K)

Erhvervsminister: Brian Mikkelsen (K)

Børne- og socialminister: Mai Mercado (K)

Regeringsgrundlaget hedder "For et friere, rigere og mere trygt Danmark", og en del af hovedpunkterne omhandler

topskat, omlægning af SU'en og udflytning af flere statslige arbejdspladser.

30. nov. OPEC vil skære i olieproduktionen

Landene i de olieeksporterende landes organisation, OPEC, indgår en aftale om at mindske den daglige olieproduktion fra 33,6 mio. tønder til 32,5 mio. Det er første gang siden 2008, at det sker. Rusland, der sammen med Saudi Arabien er verdens største olieproducent, tilslutter sig aftalen i december.

8. dec. Europol-tilbud til Danmark

EU tilbyder Danmark en fortsat tilknytning til europol, dog uden direkte søgeadgang i europols databaser, efter at en afskaffelse af retsforbeholdet blev stemt ned i forbindelse med folkeafstemningen i dec. 2015. Forudsætningen er, at Danmark bliver fuldt medlem af Schengen.

14. dec. USA's centralbank hæver renten

Den amerikanske centralbank hæver renten for kun anden gang siden 2006 til 0,50-0,70 procent. Centralbanken sænkede under finanskrisen renten til nul, hvor den forblev frem til december 2015. Rentestigningen sker efter at arbejdsløsheden i USA i november faldt til 4,6 procent, hvilket er det laveste niveau siden juli 2007.

19. dec. Terrorangreb i Berlin

En lastbil kører ind i en større menneskemængde i Berlin og dræber 12 personer.

30. dec. Stop for checken

Bankerne stopper samarbejdet om checken og er ikke længere er forpligtet til at indløse checks udstedt i andre banker.